

ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี

นางสาวสุพัตรา เทียบเทียม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ 2550

**Performance Factors Affecting Management Success of Community Learning
Centers in Pathum Thani Educational Service Area**

Miss Supattra Tiabtiam

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2007

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้
ชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี

ชื่อและนามสกุล   นางสาวสุพัตรา เทียบเทียม

แขนงวิชา   บริหารการศึกษา

สาขาวิชา   ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา   1. รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา ภัตสรศิริ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ศศิกาญจน์ ทวีสุวรรณ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.บุญลือ ทองอยู่)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา ภัตสรศิริ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศศิกาญจน์ ทวีสุวรรณ)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

วันที่ 13 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชนใน
เขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี

ผู้วิจัย นางสาวสุพัตรา เทียบเทียม ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา ภัสสรศิริ (2) รองศาสตราจารย์ ดร.ศศิภาณจน์

ทวิสุวรรณ ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนชุมชน
ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี (2) ศึกษาความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชนดังกล่าว และ (3)
วิเคราะห์ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ศูนย์การเรียนชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี 76 แห่ง ผู้ให้ข้อมูล
ได้แก่ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี จำนวน
135 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่าที่
ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเที่ยงเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่า
เบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ การทดสอบสมมุติฐาน
ใช้ระดับความมีนัยสำคัญ.05

ผลการวิจัยพบว่า (1) การดำเนินงานของศูนย์การเรียนชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า (ก) กลยุทธ์ อันประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการ และด้านกระบวนการ
จัดการเรียนรู้ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก (ข) คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน อันประกอบด้วย ด้านความรู้
ของบุคลากร ด้านความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ และ ด้านสื่อและวิธีการ มีการดำเนินการ
อยู่ในระดับมาก และ (ค) ทรัพยากร อันประกอบด้วย งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และบุคลากร
มีอยู่ในระดับปานกลาง (2) ระดับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณารายด้าน ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการทำงาน
ร่วมกับชุมชน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และ (3) ปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนชุมชน ทุก
ปัจจัยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ส่วนการพยากรณ์ความสำเร็จ
ในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชนโดยรวม (Y_{total}) โดยตัวแปรปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนชุมชน
ทั้ง 8 ตัวแปร พบว่ามี 5 ตัวแปร ที่สามารถร่วมกันทำนายความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชนคิด
เป็นร้อยละ 83.4 โดยมีความสำคัญตามลำดับ คือ ตัวแปรด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12}) ด้านวัสดุ
อุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X_{32}) ด้านการบริหารจัดการ (X_{11}) ด้านความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐาน
วิชาชีพ (X_{22}) และ ด้านจำนวนและประเภทของบุคลากร (X_{33}) โดยมีสมการคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z_{Y_{total}} = .370Z_{X_{12}} + .238 Z_{X_{32}} + .201Z_{X_{11}} + .149 Z_{X_{22}} + .113Z_{X_{33}}$$

คำสำคัญ ปัจจัยการดำเนินงาน ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน

Thesis title: Performance Factors Affecting Management Success of Community Learning Centers in Pathum Thani Educational Service Area

Researcher: Miss Supattra Tiabtiam; **Degree:** Master of Education (Educational Administration); **Thesis advisors:** (1) Dr. Nittaya Passornsiri, Associate Professor; (2) Dr. Sasikarn Tawisuwan, Associate Professor; **Academic year:** 2007

ABSTRACT

The purposes of this research were to: (1) study performance factors of community learning centers in Pathum Thani Educational Service Area; (2) study management success of the community learning centers; and (3) analyze performance factors affecting management success of community learning centers.

The research sample consisted of 76 community learning centers in Pathum Thani Educational Service Area. The informants were 135 randomly selected administrators and teachers concerned with community learning centers in Pathum Thani Educational Service Area. The employed research instrument was a rating scale questionnaire developed by the researcher with reliability of 0.98. Statistics used to analyze data were the percentage, mean, standard deviation, correlation coefficient, and multiple regression analysis. The .05 level of statistical significance was predetermined for hypothesis testing.

Research findings were as follows: (1) the overall performance of community learning centers was rated at the moderate level; when performance in each aspect was considered, it was found that (a) the strategy aspect comprising management and learning management process was rated at the high level, (b) the quality aspect based on standard criteria comprising knowledge of the personnel, capability of the personnel according to occupational standards, and media and procedure was rated at the high level, and (c) the input aspect comprising the budget, equipment, buildings, and personnel was rated at the moderate level; (2) the overall management success of community learning centers was rated at the high level; when management success in each aspect was considered, it was found that all three aspects, namely, general management, instructional management, and community collaboration were rated at the high level; and (3) every performance factor had positive correlation with management success; for predicting the overall management success (Y_{total}) of community learning centers, it was found that five out of eight performance factors could be combined to predict 82.00 percent of their success; the factors could be ranked based on their importance as follows: the learning management process (X_{12}), the equipment and buildings (X_{32}), the management (X_{11}), the personnel capability according to occupational standards (X_{22}), and the number and category of personnel (X_{33}) respectively. The predicting equation derived from standard scores were as follows: $Z_{Y_{total}} = .370Z_{X_{12}} + .238Z_{X_{32}} + .201Z_{X_{11}} + .149Z_{X_{22}} + .113Z_{X_{33}}$

Keywords: Performance factors, Management success of community learning center

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยรับความอนุเคราะห์การให้คำปรึกษา คำแนะนำ วิธีการต่าง ๆ อย่างดียิ่ง จากรองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา ภัสสรศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.ศศิกาญจน์ ทวีสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อย่างใกล้ชิดนับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ รวมทั้งการให้ข้อคิดการตรวจสอบเบื้องหลังของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อย่างมากคือ อาจารย์ ดร.บุญลือ ทองอยู่ ที่ได้ร่วมเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และได้กรุณาให้คำแนะนำเพิ่มเติมในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ดร.รุ่งเรือง สุขาภิรมย์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ นางสาวสุทธาสินี วัชรบูล ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ นายสาโรจน์ ลี้มประเสริฐ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี นายถวัลย์ เกียรติพงษ์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอสามโคก ที่ได้กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำแก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย อันก่อให้เกิดประโยชน์และสร้างคุณค่าให้ผลงานฉบับนี้มากขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทุกท่าน ที่ได้อนุญาตให้ดำเนินการวิจัยและได้กรุณาแจ้งศูนย์การเรียนชุมชนต่าง ๆ ในการรวบรวมแบบสอบถาม รวมทั้งผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารศูนย์การเรียนชุมชนในพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ยิ่งต่อการวิจัย

ขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราชทุกท่านที่กรุณาอำนวยความสะดวกและให้คำปรึกษาด้านวิชาการและภาษาอันเป็นผลต่อวิทยานิพนธ์นี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่เป็นกำลังใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลและเป็นผู้ให้การสนับสนุนในการศึกษามาโดยตลอด ซึ่งถือว่ามีความสำคัญยิ่ง

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช สถานที่ให้ความรู้และแสงสว่างแห่งสติปัญญา และขอมอบให้กับผู้สนใจในการศึกษาทุกท่าน

สุพัตรา เทียบเทียม

กันยายน 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	3
กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	4
สมมุติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิด ทฤษฎีและความหมายเกี่ยวกับการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน.....	9
ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน.....	13
ปัจจัยที่เกี่ยวกับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน.....	26
ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน.....	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	47
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	53

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี.....	55
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี.....	65
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี.....	69
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	79
สรุปการวิจัย.....	79
อภิปรายผล.....	83
ข้อเสนอแนะ.....	88
บรรณานุกรม.....	90
ภาคผนวก.....	97
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	98
ข หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	104
ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	114
ง สรุปค่าความตรงและค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม.....	130
จ รายชื่อศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในจังหวัดปทุมธานี จำแนกรายอำเภอ.....	138
ฉ ตารางแสดงค่าสหสัมพันธ์รายคู่.....	142
ประวัติผู้วิจัย.....	145

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ.....	53
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ ชุมชน.....	55
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านกลยุทธ์ (X_1) จำแนกเป็นรายตำบลย่อย.....	56
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีด้านการบริหารจัดการ (X_{11}).....	57
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12}).....	58
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน (X_2) จำแนกรายตำบลย่อย.....	59
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านความรู้ของบุคลากร (X_{21}).....	59
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านความสามารถของบุคลากรตาม มาตรฐานวิชาชีพ (X_{22}).....	60
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านสื่อและวิธีการ (X_{23}).....	61
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ ชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านทรัพยากร (X_3) จำแนกเป็นรายตำบลย่อย.....	62
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านงบประมาณ(X_{31}).....	62

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการดำเนินงาน ของศูนย์การเรียนรู้ ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่(X_{32}).....	63
ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านบุคลากร (X_{33}).....	64
ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความสำเร็จในการบริหาร ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ในภาพรวม (Y_{total}).....	65
ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของผลความสำเร็จในการบริหาร ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านการบริหารจัดการ(Y_1).....	66
ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความสำเร็จในการบริหาร ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านการจัดการเรียน การสอน (Y_2).....	67
ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความสำเร็จในการบริหาร ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านการทำงานร่วม กับชุมชน(Y_3).....	68
ตารางที่ 4.18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวกับการดำเนินงานกับ ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษา ปทุมธานี.....	69
ตารางที่ 4.19 ผลการพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยรวม (Y_{total}) ด้วยตัวแปรปัจจัยที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน รายด้าน ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบ Stepwise Multiple Regression.....	71
ตารางที่ 4.20 ผลการพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านการจัดการเรียนการสอน (Y_1) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบ Stepwise Multiple Regression.....	72
ตารางที่ 4.21 ผลการพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านการจัด การเรียนการสอน (Y_2) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบ Stepwise Multiple Regression.....	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.22 ผลการพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน (Y ₃) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบ Stepwise Multiple Regression.....	74

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ภาพที่ 2.1 การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน.....	15
ภาพที่ 2.2 แผนผังโครงสร้างการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน.....	19
ภาพที่ 4.1 การทำนายความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โดยรวม (Ytotal) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบ Stepwise Multiple Regression.....	77
ภาพที่ 4.2 การทำนายความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษา ปทุมธานี รายด้าน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบ Stepwise Multiple Regression.....	78

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

บทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญของกระบวนการทางการศึกษา การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพคน และเอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพและความสามารถ ตลอดจนคุณลักษณะต่างๆของคนที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รัฐจึงได้กำหนดให้ชุมชนและองค์กรในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับรัฐด้วยและให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารและรู้จักเลือกสรร ภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน โดยเฉพาะให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณการเงินและทรัพย์สินทั้งจากภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาบันสังคมอื่น และสถานประกอบการ ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ตามความจำเป็น (กระทรวงศึกษาธิการ : 2542)

ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 8 ที่กำหนดไว้ว่าจะต้องมีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาที่หลายหลาย มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของบุคคล ชุมชนและท้องถิ่นอย่างจริงจัง ศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนจึงเป็นเป้าหมายของรัฐบาลส่วนหนึ่งที่นำไปช่วยการแก้ปัญหาของสังคม เพราะการศึกษาเป็นพื้นฐานของการสร้างสติปัญญา ที่จะสามารถนำไปแก้ปัญหาของชุมชนที่เกิดขึ้นมากมาย แต่การแก้ไขปัญหานั้นต้องแก้ไขให้ถูกจุด จึงจะทำให้ชุมชนเป็นสังคมที่น่าอยู่ ซึ่งจากการศึกษาค้นคว้าบทความวิจัยต่างๆ มีประเด็นสำคัญๆที่สอดคล้องตรงกันก็คือปัญหาที่เกิดจากเด็กและเยาวชนไม่มีการศึกษา ซึ่งเป็นจุดอ่อนของสังคม จากปัญหาของเด็ก

และเยาวชนไม่มีการศึกษา อ่านหนังสือไม่ออก เขียนไม่ได้ คิดไม่เป็น จึงเป็นสาเหตุใหญ่ที่ก่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษา รวมทั้งเป็นที่มาของพระราชบัญญัติการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) ที่เปิดกว้างถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งแน่นอนว่าการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว ก่อให้เกิดศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนได้ทุกสถานที่ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นในศูนย์เรียนรู้ชุมชน ย่อมเกิดจากปัจจัยหลายๆด้าน และปัจจัยใดที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี และความสำเร็จดังกล่าว เด็กและเยาวชนมีความรู้ความสามารถตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนในข้อใด การดำเนินการให้ผู้เรียนในศูนย์การเรียนรู้ มีการส่งเสริมความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ คุณธรรม จริยธรรม การปลูกจิตสาธารณะหรือไม่

อย่างไรก็ตามศูนย์การเรียนรู้ต้องเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จัดทำสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและความสนใจ ความถนัด ความต้องการของผู้เรียน และชุมชน มุ่งเน้นการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมและองค์ประกอบอื่นๆ ในการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอันสืบเจตนารมณ์เป้าหมายของรัฐบาล ศูนย์การเรียนรู้จึงควรประกอบด้วยบุคลากร องค์กรและสถาบันท้องถิ่นที่มีประชากรในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ร่วมการทำวิจัยในชั้นเรียน ร่วมประเมินผลตามสภาพจริง และร่วมสร้างระบบนิเทศการเรียนการสอนภายใน (กระทรวงศึกษาธิการ : 2542) นอกจากนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549 : คำนำ) ในแผนยุทธศาสตร์ชี้แนะทางการพัฒนาประเทศระยะ 5 ปี กล่าวถึงการส่งเสริมสร้างคนให้มีความรู้ มีภูมิปัญญาสู่เท่าทันโลก และการจัดให้มีระบบบริหารจัดการที่ดีในทุกกระดับ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ประเด็นสำคัญนี้ ย่อมแสดงให้เห็นว่าการสร้างคนให้มีความรู้และให้มีภูมิปัญญาเป็นระบบที่สำคัญยิ่ง เช่นเดียวกัน การดำเนินการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจะต้องดำเนินการให้การศึกษา เด็กและเยาวชนในเขตชุมชน ให้ได้ระดับคุณภาพ จึงเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง และเป็นรากฐานที่มั่นคงของสังคมเช่นเดียวกัน (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549 :หน้า ๗)

เป้าหมายที่สำคัญอีกประเด็นหนึ่งคือ การสร้างองค์ความรู้ในการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการสร้างความรู้ สร้างวิธีการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549 : หน้า 111) ซึ่งถ้าพิจารณาตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ย่อมประจักษ์ได้ว่า การบริหารจัดการในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะสร้างความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนได้ ฉะนั้น

การศึกษาหาตัวแปร “ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน” จึงเป็นประเด็นที่ควรศึกษา

ทั้งนี้เมื่อวิเคราะห์ความเป็นมาของการพัฒนาทางการศึกษา ตั้งแต่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 , 9 มาโดยตลอด จนกระทั่งถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550-2554) ในปัจจุบัน ซึ่งจะพบว่าสิ่งที่สอดคล้องกันในการพัฒนาประเทศ คือการสร้างองค์ความรู้ทางการศึกษา ทางด้านการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งการติดตามประเมินผลและการสร้างดัชนีชี้วัดความสำเร็จในทุกกระดับ โดยอาศัยกระบวนการควบคู่ไปกับองค์ความรู้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550-2554 :19-20)

ดังนั้นความสำคัญของศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนจึงเป็นเป้าหมายส่วนหนึ่งของรัฐบาล ที่จะช่วยเด็กและเยาวชนให้มีโอกาสทางการศึกษา บ่มเพาะด้านสติปัญญาให้มีความคิดกว้างไกล และมีความรู้มีความสามารถ กอปรไปด้วยสติปัญญาที่นำไปประกอบอาชีพอื่นๆ ได้ โดยไม่สนใจสภาพแวดล้อมอันก่อให้เกิดปัญหา แต่ทั้งนี้การดำเนินการให้การศึกษา จะต้องมีการดำเนินการอย่างมีมาตรฐานเพื่อทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ได้มาตรฐานสู่สังคมระดับชาติและระดับโลกได้อย่างสง่างาม ประเด็นข้อมูลและข้อเท็จจริงที่ได้จากการวิจัย จะสามารถเชื่อมโยงความเป็นมาและความสำคัญของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นประเด็นที่น่าศึกษาวิจัยว่า ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเกิดขึ้นจากปัจจัยใด ซึ่งผลการวิจัยนี้จะให้คำตอบและข้อสรุปเกี่ยวกับปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ที่จะเป็นประโยชน์ต่อศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชนอื่นๆ เพื่อนำไปพัฒนาการดำเนินงาน ด้านการบริหารงานและยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุตามเป้าหมายของประเทศในการที่จะให้เด็กและเยาวชนไทยมีความรู้ อ่านออก เขียนได้ และมีความสามารถประกอบอาชีพได้

2. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

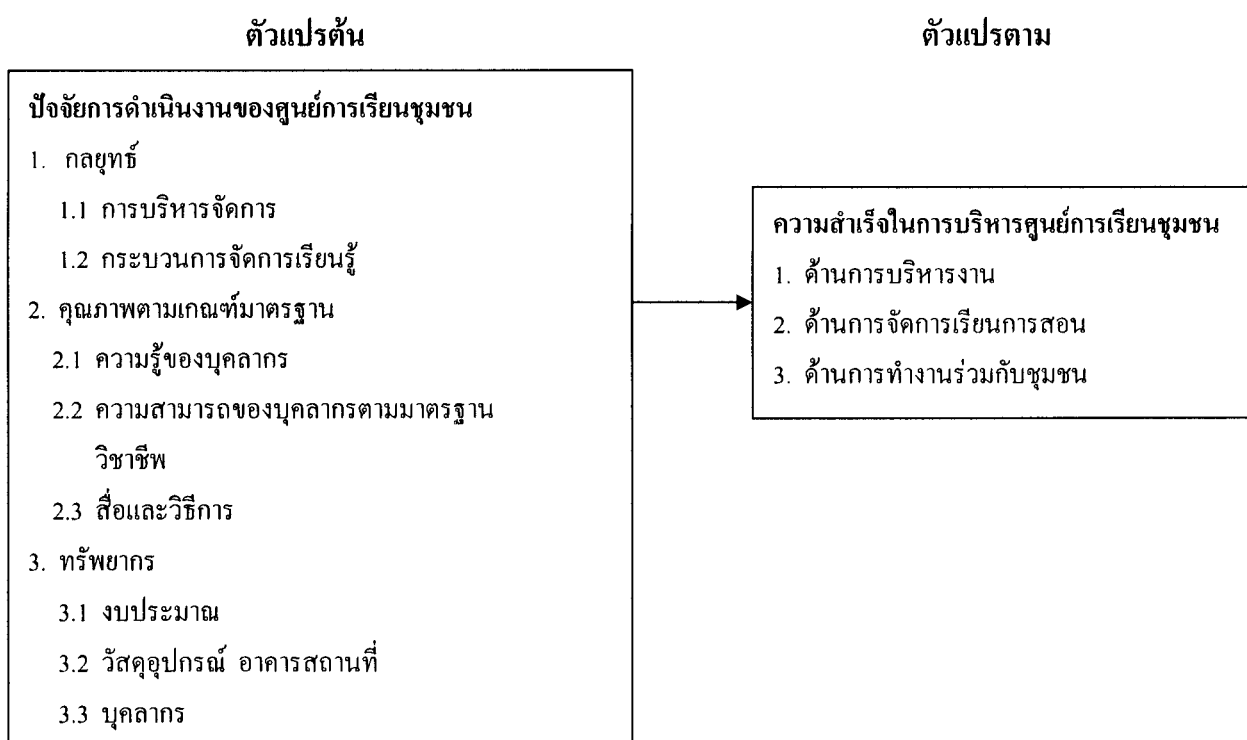
2.1 ศึกษาปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษา
ปทุมธานี

2.2 ศึกษาความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษา
ปทุมธานี

2.3 วิเคราะห์ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้
ชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาการสร้างกรอบแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี และจากการทบทวนวรรณกรรมโดยการค้นหาปัจจัยที่มีความสำคัญและมีแนวคิดเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา ซึ่งสมควรนำมาเป็นกรอบแนวคิดได้นั้น ประกอบด้วยตัวแปรต้น 3 ด้าน 8 ตัวแปร คือ (1) กลยุทธ์ อันประกอบด้วย การบริหารจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนรู้ (2) คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน อันประกอบด้วย ความรู้ของบุคลากร ความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ และสื่อและวิธีการ (3) ทรัพยากร อันประกอบด้วย งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และบุคลากร และมีตัวแปรตาม 1 ตัวแปร คือ ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อันประกอบด้วย ด้านการบริหารงาน ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการทำงานร่วมกับชุมชน ดังแนวคิด ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. สมมุติฐานการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยและกรอบแนวคิดของการวิจัย ได้กำหนดสมมุติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

4.1 ปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี มีการดำเนินงานอยู่ในระดับไม่ต่ำกว่าปานกลาง

4.2 ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี อยู่ในระดับไม่ต่ำกว่าปานกลาง

4.3 ปัจจัยการดำเนินงานส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ในทางบวก

5. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ในปีการศึกษา 2550

6. นิยามศัพท์

6.1 ปัจจัยการดำเนินงาน หมายถึง ปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ในเบื้องต้นได้กำหนดไว้ดังนี้ คือ (1) กลยุทธ์ อันประกอบด้วย การบริหารจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนรู้ (2) คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน อันประกอบด้วย ความรู้ของบุคลากร ความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ และ สื่อและวิธีการ (3) ทรัพยากร อันประกอบด้วย งบประมาณ (การเงิน) วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และบุคลากร

6.2 กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการหรือแผนงานการบริหารจัดการการเรียนรู้ ที่คิดขึ้นอย่างรอบคอบมีลักษณะเป็นขั้นตอน มีความยืดหยุ่นพลิกเพลงได้ตามสถานการณ์ มุ่งหมายเพื่อความสำเร็จทางการจัดการการศึกษา และสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

6.3 การบริหารจัดการ หมายถึง การบริหารที่เกิดจากความร่วมมือของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและหน่วยงานหรือองค์กรในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กระบวนการบริหาร การระดมกำลังความคิด จิตใจ ให้เกิดพลังในทางการบริหารร่วมกัน โดยพฤติ

กรรมการบริหารแบบเอื้ออาทร และมุ่งเน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วมช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ขององค์การ รวมทั้งมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

6.4 กระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การบริหารจัดการด้านกระบวนการสอน กระบวนการเรียน กระบวนการถ่ายทอด จนกระทั่งผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรู้ ความสามารถ และสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายของศูนย์การเรียนชุมชน

6.5 คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน หมายถึง คุณภาพของผลผลิต หรือ คุณภาพการบริหาร พื้นฐาน ที่เป็นไปตามเป้าหมายการดำเนินงานของศูนย์การเรียนชุมชนที่กำหนดไว้ ในการวิจัยนี้ คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ประกอบด้วย ความรู้ของบุคลากร ความสามารถของบุคลากรตาม มาตรฐานวิชาชีพ รวมถึงสื่อและวิธีการ

6.6 ทรัพยากร หมายถึง ทรัพยากรในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ในเขตพื้นที่ การศึกษาปทุมธานี ที่ครอบคลุม 3 เรื่อง ดังนี้ 1) งบประมาณ 2) วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และ 3) บุคลากร

6.7 งบประมาณ หมายถึง การดำเนินงานบริหารจัดการค่าใช้จ่ายและควบคุมการ ดำเนินงานด้านงบประมาณของศูนย์การเรียนชุมชนให้เป็นไปตามเป้าหมาย ระเบียบ กฎเกณฑ์ มาตรฐานที่ได้กำหนดไว้

6.8 วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ที่นำมาใช้ใน สำนักงาน การเรียนการสอน และการดำเนินงานต่างๆ โดยมีการบริหารการใช้งานอย่างคุ้มค่า รวดเร็ว มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายในการใช้ของศูนย์การเรียนชุมชน

6.9 ทรัพยากรบุคคล หมายถึง การจัดกำลังคน การบริหารจัดการด้านการวางแผน กำลังคน/ผู้รับผิดชอบในการสรรหาบุคคล ตลอดจนความพร้อมของบุคลากรในทุกๆ ฝ่ายที่ เกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนชุมชนที่ทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่น และมี ประสิทธิภาพสูงสุด

6.10 ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน หมายถึง ความสำเร็จในการ บริหารจัดการศูนย์การเรียนชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ที่เกี่ยวกับผู้บริหาร จำนวนครู- อาจารย์ที่มีประสิทธิผล กระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผลของงาน การ จัดระบบการศึกษาจนกระทั่งเป็นที่นิยมใช้บริการของชุมชน ศูนย์การเรียนชุมชนมีคุณภาพตาม เกณฑ์มาตรฐาน

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ได้ข้อมูลเป็นแนวทางให้กับศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สถานศึกษา และชุมชน นำไปกำหนดนโยบาย วางแผนพัฒนาปัจจัยด้านต่างๆ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ตลอดจนสามารถนำไปพัฒนาด้านการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

7.2 ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน” มีประเด็นที่ควรศึกษาหลายประเด็น แต่การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเฉพาะปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในด้านต่างๆ ดังนี้ (1) กลยุทธ์อันประกอบด้วย การบริหารจัดการ กระบวนการจัดการเรียนรู้ (2) คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานอันประกอบด้วย บุคลากรมีความรู้ ความสามารถของบุคลากร และสื่อและวิธีการ (3) ทรัพยากรอันประกอบด้วย งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และบุคลากร ซึ่งจากการค้นคว้าศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ มีประเด็นสำคัญในหัวข้อแนวคิด ทฤษฎีและความหมายเกี่ยวกับการบริหารคือ

1. แนวคิด หลักการและความหมายเกี่ยวกับการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
  - 1.1 แนวคิด และความหมายของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
  - 1.2 แนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
  - 1.3 แนวคิดและทฤษฎีการบริหาร
2. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
  - 2.1 ความเป็นมาของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
  - 2.2 การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
  - 2.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
  - 2.4 โครงสร้างการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
  - 2.5 ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในจังหวัดปทุมธานี
3. ปัจจัยที่เกี่ยวกับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
4. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิด หลักการและความหมายเกี่ยวกับการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน

1.1 แนวคิดและความหมายของศูนย์การเรียนชุมชน

กรมการศึกษานอกโรงเรียน นักการศึกษา นักวิจัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ให้ความหมายของการบริหาร ศูนย์การเรียน ศูนย์การเรียนชุมชน และการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน โดยมีความหมายหลากหลาย ไว้ดังนี้

คำว่า “ศูนย์การเรียน” กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2533) ให้ความหมายว่า หมายถึง สถานที่ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากสื่อการเรียนการสอนหลายรูปแบบ หลายชนิด และหลายประเภท ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 3 ประเภท คือ กิจกรรมแนะแนวการศึกษาและอาชีพ กิจกรรมการเรียนรู้และวิชาชีพด้วยตนเองจากสื่อ และกิจกรรมสนเทศ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งกลางทำหน้าที่ประสานงานแหล่งวิทยาการ ความรู้ข่าวสาร ข้อมูลให้แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย และประชาชนทั่วไป (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2533 : 3)

ศูนย์การเรียน คือ แหล่งความรู้ที่จะให้บริการความรู้ และเป็นสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนและข่าวสารข้อมูลให้กับกลุ่มเป้าหมาย สามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้โดยมีสื่อการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและทักษะในการประกอบอาชีพ ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้อย่างสะดวก (สมใจ จินตนาผล : 2537)

ศูนย์การเรียนชุมชน คือ ศูนย์รวมการจัดกิจกรรมการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนให้กว้างขวางทั่วถึงและครอบคลุมทุกพื้นที่ ตลอดจนเป็นแหล่งบริการชุมชนในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนตามวิถีชีวิตของประชาชนในชุมชน ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อก่อให้เกิดสังคมการเรียนรู้และการพึ่งตนเอง รวมทั้งเสริมสร้างวิถีชีวิตที่เป็นประชาธิปไตยต่อไป (นราทิพย์ สะอาดเยี่ยม 2546 : 16)

ความหมายของศูนย์การเรียนชุมชน สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน นักศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ศูนย์การเรียนชุมชน ศูนย์การเรียนประเภทนี้มีการสร้างอาคารพิเศษสามารถให้ความสะดวกแก่ผู้มาใช้ประโยชน์ศูนย์การเรียน ศูนย์การเรียนเหล่านี้แยกจากห้องเรียน แต่อยู่ในศูนย์กลางของสถานศึกษามีห้องเรียนล้อมรอบ (Michaelis and Gremm, 1960 : 788-792)

ศูนย์การเรียนชุมชน หมายถึง ศูนย์กลางการจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต สำหรับประชาชนในชุมชน เป็นสถานที่เสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้ ถ่ายทอด และเป็นเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ วิทยาการตลอดจนภูมิปัญญาของชุมชน อีกทั้งยังเป็นแหล่งบริการชุมชน

ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคโลกาภิวัตน์ และก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ การเสริมสร้างวิถีประชาธิปไตย มีคุณธรรม จริยธรรม และมุ่งการพัฒนาแบบพึ่งพาตนเอง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักบริหารงานการศึกษา นอกโรงเรียน 2547 : 3)

ดังนั้น ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานด้านการศึกษา เป็นสถานที่ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง จากสื่อ และกิจกรรมสนเทศ ลักษณะของศูนย์รวมการจัดกิจกรรมการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนให้กว้างขวางทั่วถึงและครอบคลุมทุกพื้นที่ เป็นเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ วิทยาการตลอดจนภูมิปัญญาของชุมชน สร้างความเข้มแข็งของชุมชน และท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและชุมชน ให้มีการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 แนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เกิดจากแนวคิดเรื่องการจัดการศึกษาโดยชุมชนเพื่อชุมชน นับเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ที่ให้อำนาจแก่ท้องถิ่นในการมีสิทธิ และส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในชุมชนของตน อันเป็นปัจจัยสำคัญของการพึ่งตนเองและมีชีวิตอย่างพออยู่พอกินของคนไทย (กรมการศึกษานอกโรงเรียน: 2540)

หลักการ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ศรช.) ยึดหลักการใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการศึกษาของชุมชน ดังนั้น การส่งเสริมการดำเนินงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน(กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2540 : 8) มีหลักการ เพื่อการบริการกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) จะจัดอย่างเป็นระบบอยู่ในชุมชน โดยการจัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบแก่ประชาชนในชุมชนโดยการกำกับดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) การจัดให้มีสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เช่น สื่อเอกสาร หนังสือ ตำรา แบบเรียนต่างๆ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เทปบันทึกเสียง วีดิทัศน์ ชุดรับสัญญาณโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม ETV ฯลฯ และการจัดให้มีครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นผู้ปฏิบัติงานใน ศรช. หน่วยละ 1 คน โดยปฏิบัติงานเต็มเวลาและได้รับค่าตอบแทนไม่เกินวุฒิ (ไม่ต่ำกว่าอนุปริญญาและไม่สูงกว่าปริญญาตรี) โดยศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ศรช.) เป็นของประชาชน ระบบการดำเนินงานควบคุมดูแลโดยองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดย

หน่วยงานระดับภาค จังหวัด และอำเภอ เป็นองค์กรให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้กำหนดวัตถุประสงค์ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนไว้ดังนี้

1. เพื่อเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้เชื่อมโยงเป็นการศึกษาดลอดชีวิต
2. เพื่อเสริมสร้างโอกาสการเรียนรู้สำหรับประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่างๆ
3. เพื่อเป็นแหล่งบริการชุมชนในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการการเรียนรู้ของประชาชน โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ในวิถีชีวิตให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคโลกาภิวัตน์และก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ การเสริมสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตยและมุ่งการพัฒนาแบบพึ่งพาตนเอง
4. เพื่อกระจายอำนาจให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและจัดการศึกษาให้กับคนในชุมชน

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นกลไกหนึ่งที่ช่วยให้ชุมชนเกิดการพัฒนาด้านการศึกษาและการเรียนรู้ของประชาชนในชุมชนทุกระดับ ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2542 : 2)

หัวใจสำคัญของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน คือ ความเข้มแข็งและความมีศักยภาพของครู การศึกษานอกโรงเรียน การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความรับผิดชอบในการส่งเสริมสนับสนุน และการจัดการศึกษาในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน รวมทั้งความมีวิสัยทัศน์ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในชุมชนที่สามารถคาดการณ์อนาคตและความต้องการการศึกษาที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาชุมชน ครอบครัว และบุคคล

1.3 แนวคิดและทฤษฎีการบริหาร

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความสำคัญในการพัฒนาผู้บริหารสถานอย่างต่อเนื่อง ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา ตามแผนทศวรรษแห่งคุณภาพและความเสมอภาคทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2545-2554 : คำนำ) ให้แนวคิดด้านการบริหารคือกลไกสำคัญในการจัดการศึกษา วิชาการ หลักสูตร ให้มีความรู้ใหม่ และให้เหมาะกับท้องถิ่นของตนเองและสนองตอบต่อระดับประเทศ เพิ่มทักษะและประสิทธิภาพในการบริหาร จนกระทั่งเป็นผู้บริหารมืออาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ 2545-2554 : คำนำ-19)

การบริหาร มีจุดมุ่งหมายสำคัญคือมีความสามารถในการให้งานบุคลากรปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้

เห็นถึงความก้าวหน้าของหน่วยงาน ซึ่งมีลักษณะการทำงานร่วมกันของหน่วยงาน หรือการแก้ปัญหาให้บรรลุเป้าหมาย ในรูปของการตัดสินใจ (ถวิล เกื้อกุลวงศ์ 2530:17)

การบริหาร หมายถึง การแสดงถึงกลไกภายในองค์การ และทำหน้าที่การปฏิบัติงาน ด้านการวางแผน การอำนวยการ การควบคุม การจัดกิจกรรม การติดตามผล การสนับสนุนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ (ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ 2532:157)

การบริหาร หมายถึงการดำเนินงานของคณะบุคคลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ หรือการบริหารการทำงานของคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ (หวน พันธุ์พันธ์ : 2529)

การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการของการให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ เป็นรูปแบบการบริหารที่ผู้บริหารใช้ยุทธศาสตร์เพื่อระดมกำลังความคิด จิตใจ ให้เกิดพลังทางการบริหาร โดยพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่เอื้อต่อรูปแบบการบริหารและมีส่วนช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานขององค์การ โดยการปฏิบัติงานและขวัญของแต่ละบุคคล

การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการให้บุคคลอื่นมีส่วนร่วมในการบริหาร การมีส่วนร่วมในการบริหารนั้นเป็นการมีส่วนร่วมใน 2 ลักษณะ ได้แก่ **การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ** และ**การมีส่วนร่วมในการกระบวนการบริหาร** (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ 2543 : 177)

การบริหารในความเห็นของฟาโยล (Fayol, 1967 : 70) หมายถึงกระบวนการในการวางแผนการจัดองค์การหรือรูปงาน “การบริหารบุคคล” การบังคับบัญชา (Commanding) การวางแผนงาน การจัดองค์การ การประสานงาน และการควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของมอร์ริสเซีย (Morrissey, 1976 : 1) ซึ่งกล่าวว่า “การบริหาร” เป็นบทบาทของนักบริหารด้านการวางแผน การจัดรูปองค์การ บทบาทในการบริหารบุคคล การอำนวยการ การควบคุมติดตามและประเมินผลปฏิบัติงาน แต่จะประสบประสบความสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับระบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับพนักงาน ลิเคอร์ท (Likert : 1978) องค์ประกอบแรงจูงใจในเชิงบริหาร คือ สถานภาพภายในของคนที่มีพลัง คอรัแมน (Korman : 1977)

การบริหาร คือ การใช้ผู้อื่นให้เกิดผลงาน กุลิก (Gulick, 1937:110) กล่าวว่า ผู้บริหารมีหน้าที่ 7 ประการ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การบริหารบุคคล (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การติดต่อประสานงาน (Coordinating) การรายงานผล (Reporting) และการดำเนินงานด้านการเงินและงบประมาณ (Budgeting) หรือที่เรียกกันว่า “กระบวนการ POSDCoRB” ดังนั้นการบริหารคือการใช้กระบวนการ POSDCoRB โดยผู้บริหาร เพื่อให้ได้ผลงาน

การบริหารอีกลักษณะหนึ่งคือ ตัวแบบของเกทเซลส์และกูบา (Getzels and Guba อ้างถึงใน ทองอินทร์ วงศ์โสธร 2546 : 142) ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดของพาสันต์ ในการสร้างตัวแบบโดยยึดหลักสำคัญดังนี้

1. ตัวแบบจะต้องประกอบด้วยมโนคติชุดหนึ่งที่เชื่อมสัมพันธ์กัน พร้อมด้วยความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติ ซึ่งสามารถจะตอบคำถามเกี่ยวกับการบริหาร
2. มโนคติและความสัมพันธ์ดังกล่าว จะต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้ ไม่ใช่เพื่อความรู้อ ความเข้าใจเฉพาะการบริหารเท่านั้น แต่เพื่อเป็นกรอบในการค้นคว้าศึกษาต่อไป
3. ตัวแบบซึ่งประกอบด้วยมโนคติและความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติเพียงชุดหนึ่งชุดเดียวนี้จะต้องสามารถนำไปแก้ปัญหา ซึ่งพบเห็นอยู่เสมอในการบริหารงาน จากเงื่อนไขดังกล่าวจะเห็นได้ว่าตัวแบบของเกทเซลส์และกูบา (Getzels and Guba) เป็นตัวแบบที่สร้างขึ้นเพื่อการบริหาร การบริหารเป็นกระบวนการทางสังคม ระบบสังคมมี 2 มิติ คือ

มิติหนึ่ง คือ สถาบัน ในที่นี้จะหมายถึงศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

มิติสอง คือ บุคคล ในที่นี้จะหมายถึงผู้บริหาร ครู/อาจารย์ นักเรียน

เมื่อมิติหนึ่งกับมิติสองมีปฏิริยาสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ผลที่เกิดขึ้นคือ **พฤติกรรมทางสังคม** หน้าที่ของผู้บริหารคือการผสมผสานมิติทั้งสองเข้าด้วยกัน เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามมิติสถาบันและคนมีความพอใจมิติบุคคล

ดังนั้น **การบริหาร** ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง การบริหารที่เกิดจากความร่วมมือของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและหน่วยงานหรือองค์กรในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กระบวนการบริหาร การระดมกำลังความคิด จิตใจ ให้เกิดพลังในทางการบริหารร่วมกัน โดยพฤติกรรมกรรมการบริหารแบบเอื้ออาทร และมุ่งเน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วมช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานขององค์กร ตลอดจนบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย และมีการนำผลงานที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งประสบความสำเร็จ อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ

2. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

แนวทางการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน : 2540) ให้รายละเอียดของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน บทบาทและหน้าที่ของครู-อาจารย์ และผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนดังต่อไปนี้

2.1 ความเป็นมาของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

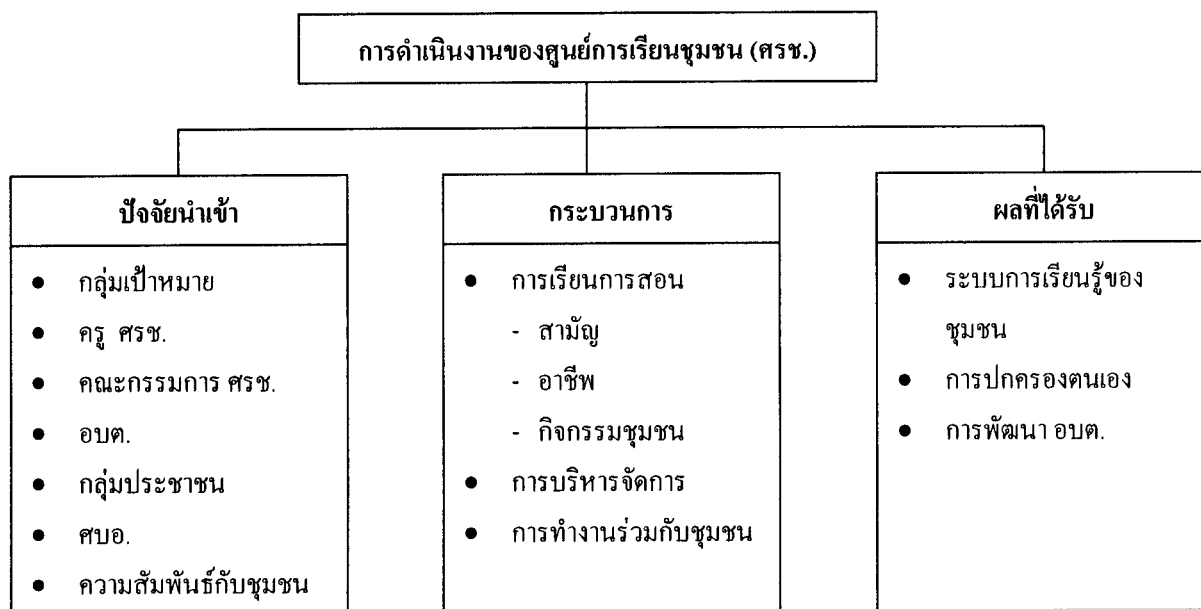
ในปัจจุบัน ชุมชนท้องถิ่นนับว่าเป็นเป้าหมายสำคัญที่หน่วยงานต่างๆ จะต้องเร่งให้การสนับสนุนเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งมีจุดมุ่งหมายหลักในการให้การศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน มากกว่าเป็นการศึกษาเพียงเพื่อการเรียนรู้เท่านั้น การจัดการศึกษาจึงเป็นปัจจัยอันสำคัญยิ่งในการพัฒนาท้องถิ่นประชาชนทุกคนในตำบลหมู่บ้านจะต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการดำรงชีวิต และการศึกษาต่อเนื่องเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต กิจกรรมการศึกษาจะต้องสอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน และในท้องถิ่นจะต้องมีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ประชาชนมีส่วนร่วมในฐานะเป็นเจ้าของของชุมชนในการจัดการศึกษา

ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ ก็คือ ทุกๆ ฝ่ายในชุมชน โดยเฉพาะผู้นำ เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) และกลุ่มประชาชนต่างๆ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจน นักเรียน นักศึกษา เครือญาติพี่น้อง ร่วมกันและช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ และถ่ายทอดแลกเปลี่ยนความรู้กันและกัน เพราะในทุกชุมชนมีองค์ความรู้ด้านจิตสำนึกในการพัฒนาท้องถิ่นของตนให้ดีขึ้น เป็นความผูกพันต่อท้องถิ่นแผ่นดินเกิด องค์ความรู้อีกประการหนึ่งคือ ภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่สั่งสอนสืบต่อกันมาในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการทำมาหากิน วัฒนธรรม ประเพณี คุณธรรม จริยธรรม องค์ความรู้ทั้งสองส่วนนี้นับเป็นรากฐานของชุมชน ที่จะเชื่อมต่อกับ องค์ความรู้ภายนอก ได้แก่ องค์ความรู้ด้านเทคนิค วิทยาการต่างๆ ที่เป็นความรู้สมัยใหม่ และองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการ ซึ่งจะช่วยให้บุคคลสามารถจัดการชีวิตเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้ กลไกที่จะเชื่อมต่อกับองค์ความรู้ภายในชุมชน กับองค์ความรู้ภายนอกชุมชน ดังกล่าว ได้แก่ “ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน” (ตรช.) โดยจะทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของทุกคนในชุมชน และเป็นหน่วยพัฒนาคนของท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาอาชีพเพื่อเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจชุมชน และการถ่ายทอดข่าวสารข้อมูลในชุมชน โดยมีองค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นผู้ส่งเสริมและกำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

2.2 การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

การดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่ประสบความสำเร็จจะต้องเกิดจากความร่วมมือของคนในชุมชน ชุมชนมีส่วนร่วม ครูการศึกษานอกโรงเรียนต้องมีความรับผิดชอบหาแนวทางในการ

พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจะต้องมีองค์ประกอบหลัก (ปัจจัยนำเข้า) ที่จะเอื้ออำนวยให้การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน : 2540) ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

จากภาพที่ 2.1 การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีกระบวนการดำเนินงานต่างๆ 3 ด้าน คือ 1) กระบวนการจัดการเรียนการสอน 2) กระบวนการบริหารและจัดการศึกษา และ 3) กระบวนการทำงานร่วมกับชุมชน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2540 : 17)

2.2.1 กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีกระบวนการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. การศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. การศึกษาอาชีพ หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพทางไกล (ปวช.ทางไกล)
3. การศึกษาตามอัธยาศัย เช่น การเรียนรู้จากหนังสือ รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ วิดีโอเทป นิทรรศการ
4. การส่งเสริมการศึกษาในระบบโรงเรียน
5. กิจกรรมนันทนาการ

6. กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

7. กิจกรรมส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น

การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและกิจกรรมต่างๆ ดังกล่าวสามารถจัดโดยเป็นเอกเทศหรือบูรณาการหลักสูตร หรือกิจกรรมต่างๆ เข้าด้วยกันได้ รวมทั้งจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สมดุล และนำไปสู่เป้าหมายที่ชุมชนกำหนด

2.2.2 กระบวนการบริหารและจัดการศึกษา

กระบวนการบริหาร หมายถึงขั้นตอนต่างๆในการดำเนินงานของผู้บริหาร เพื่อให้ผลการปฏิบัติมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร (สินีนาฏ ศิลปาจารย์ 2534 : 5)

กระบวนการบริหารการศึกษา หมายถึงขั้นตอนการบริหารด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษา ซึ่งรวมถึงระบบการใช้ทรัพยากรบุคลากร เงิน วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งอาคารสถานที่ เพื่อพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้า (กิติมา ปรีดีดิลก 2532 : 4)

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีกระบวนการบริหารและจัดการศึกษา โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ครู ศรช. ร่วมกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ดังนี้

1. สำรวจความต้องการทางการศึกษาของชุมชน
2. วิเคราะห์และจัดทำข้อมูลพื้นฐาน
3. จัดลำดับความสำคัญ / วิเคราะห์ความเหมาะสมและปัจจัยพื้นฐานในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมใน ศรช.

4. ประสานงานกับองค์กรที่เกี่ยวข้อง

5. จัดทำแผนการดำเนินงานของ ศรช. ร่วมกับคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้

(ควรเสนอเข้าบรรจุในแผนพัฒนาตำบล)

6. ปฏิบัติการตามแผน

7. นิเทศและติดตามผล

8. สรุปและรายงานผลการดำเนินงานต่อ อบต. และ ศบอ.

2.2.3 กระบวนการทำงานร่วมกับชุมชน

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ศรช.) มีกระบวนการทำงานร่วมกับชุมชน โดยมีการร่วมจัดกิจกรรมการศึกษากับกลุ่มต่างๆ ในชุมชน เช่น กิจกรรมการเรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจชุมชนกับกลุ่มออมทรัพย์ในชุมชน กิจกรรมผู้สูงอายุร่วมกับชมรมผู้สูงอายุในตำบล กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยร่วมกับ อบต. กิจกรรมส่งเสริมการศึกษาทางศาสนาร่วมกับวัด มัสยิด โบสถ์ เป็นต้น

การดำเนินงานดังกล่าวเป็นเงื่อนไขที่จะไม่แบ่งแยก ศรช. ออกจากชุมชน และอาจพัฒนาเป็น ขบวนการพัฒนาสังคม/ชุมชน

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นแหล่งบริการความรู้ข่าวสารข้อมูลให้กับนักศึกษา ประชาชน เด็กและผู้ใหญ่ในชุมชนในการใฝ่หาความรู้ต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเอง ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จะรวบรวมสื่อต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนทุกเพศทุกวัยมาจัดบริการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ด้วยตนเอง สนับสนุนการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียนและสนับสนุนการเรียนการสอนใน โรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2540 : 89-90) โดย

1) บริการการอ่านหนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสารตลอดจนสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ รวมทั้งบริการความรู้จากสื่อวิทยุทัศน์ เทปคาสเซต วิทยุ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ โดยครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจัดหาสื่อความรู้มาจัดบริการ เช่น หนังสือพิมพ์ หนังสือวิชาการ สารคดีทั่วไป วารสาร นิตยสาร แผ่นพับ แผ่นปลิว จุลสาร นิตรศการ โทรทัศน์ วิทยุ เทปคาสเซต วิทยุทัศน์ หอกระจาย ข่าว เสียงตามสาย คอมพิวเตอร์ ซีดี แผ่นดิสก์ ภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นต้น

2) บริการยืม-คืน สื่อความรู้สำหรับผู้ที่ประสงค์จะยืมสื่อความรู้ไปศึกษาค้นคว้านอกศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

3) บริการค้นคว้าหาความรู้จากสื่อความรู้ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

4) บริการแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน

5) จัดนิตรศการส่งเสริมการอ่าน การศึกษาค้นคว้า การให้ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

6) จัดกิจกรรมบริการหมุนเวียนหนังสือ สื่อ ไปยังที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน โดยกลุ่มนักศึกษาและเครือข่ายอื่น

7) จัดกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ

8) จัดกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเคลื่อนที่

9) จัดให้ความรู้ตามเสียงตามสาย หอกระจายข่าว

2.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

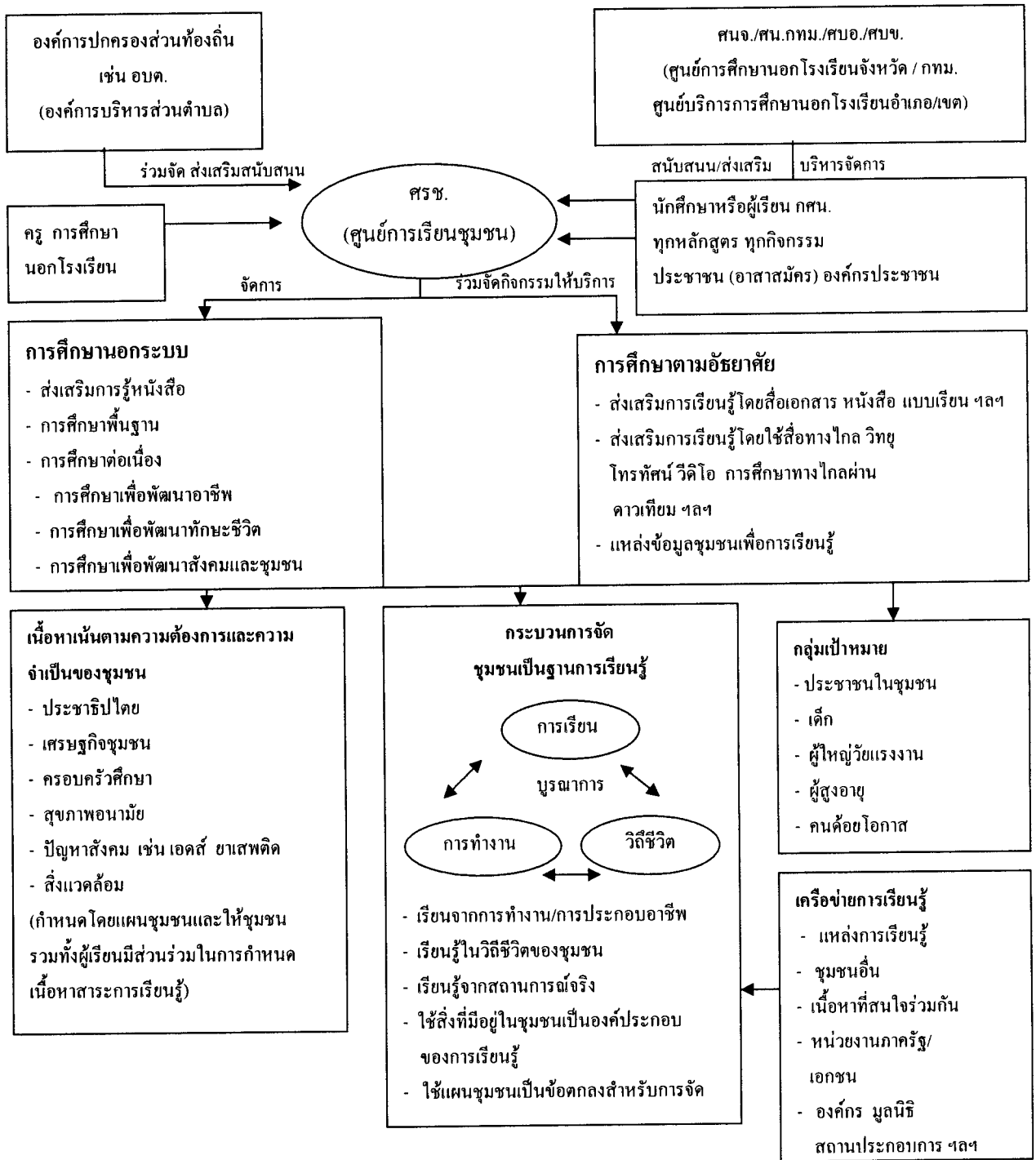
การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชนให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชน ควรดำเนินการโดยใช้ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นยุทธศาสตร์หลักในการดำเนินงาน (สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน 2547 : 12) โดยมีหลักการในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุตามยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. ใช้ชุมชนเป็นฐานในการดำเนินงานและจัดการเรียนรู้

2. ใช้ต้นทุนทางสังคม ได้แก่ แหล่งวิทยาการ ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน
ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญา สิ่งที่ดีงามของชุมชน
3. ประสานเครือข่ายร่วมจัดการศึกษาให้ได้อย่างกว้างขวางหลากหลาย และ
สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
4. ให้ทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ร่วม
ประเมินผล
5. บูรณาการกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน
6. จัดให้มีครูการศึกษาออกโรงเรียน รับผิดชอบปฏิบัติงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
เพื่อพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืน
7. มีคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนให้การส่งเสริมสนับสนุนติดตามดูแล และ
ร่วมประเมินผลการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

2.4 โครงสร้างการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของทุกคนในชุมชนและเป็นหน่วยบริการเสริมสร้างศักยภาพของคนในชุมชนที่รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของการส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต มาตรา 25 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 “รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ” (สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน 2547 : 2) มีองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นหน่วยงานท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด จำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน การจัดหาสถานที่ที่เหมาะสม จัดหาครุภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและครูการศึกษาออกโรงเรียนที่รับผิดชอบปฏิบัติงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ซึ่งครู-อาจารย์ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ครู ศรช.) เป็นผู้ดำเนินงานจัดกิจกรรมโดยมีศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด/กทม. ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ/เขต เป็นหน่วยให้การสนับสนุนการดำเนินงาน ดังแผนผังโครงสร้างการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ดังนี้ (สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน 2547 : 4-5)

ภาพที่ 2.2 แผนผังโครงสร้างการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ที่มา : สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน, กระทรวง (2547) แนวทางการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้
ชุมชนให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ตลอดชีวิต กรุงเทพมหานคร

**บทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และ
บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน ศรช.**

สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน ได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของ
ผู้บริหาร และครู-อาจารย์ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน ศรช.
(กรมการศึกษาออกโรงเรียน 2540 : 20-23) ไว้ดังนี้

2.4.1 บทบาทหน้าที่ของครู-อาจารย์ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ครู ศรช.)

ครู-อาจารย์ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ครู ศรช.) มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้ 1) จัด
กิจกรรมตามแผนการเรียนการสอนและหลักสูตรต่างๆ ของกรมการศึกษาออกโรงเรียน 2) จัดทำ
ข้อมูลชุมชนและจัดเก็บอย่างเป็นพร้อมที่จะให้บริการ 3) จัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อเสนอเข้า
แผนพัฒนาตำบล และแยกเสนอของงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และกรมการ
ศึกษาออกโรงเรียนแล้วแต่กรณี 4) จัดการกระจาย และหมุนเวียนการให้บริการสื่อต่างๆ ในศูนย์
การเรียนรู้ชุมชน (ศรช.) 5) ดำเนินงานธุรการในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โดยเฉพาะการรับสมัคร
นักศึกษาแนะนำและตรวจสอบการขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา การลงทะเบียนเรียน การจัดทำ
แผนการเรียน การจบหลักสูตร ฯลฯ 6) ดำเนินงานจัดและประสานงานการสอนเสริม การพัฒนา
หลักสูตรท้องถิ่น และกิจกรรมในชุมชน 7) ให้คำปรึกษา แนะนำ และแนะแนว เพื่อส่งเสริมให้เกิด
การเรียนรู้ทุกประเภทในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ศรช.) 8) ประสานกับบุคคลหน่วยงานทั้งภาครัฐ
ภาคเอกชน ตลอดจนผู้รู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดดำเนินงานเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน 9)
ให้บริการ วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแก่ผู้เรียน และ
ชุมชน 10) ประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ศรช.) 11) สรุปร
รายงานผลการปฏิบัติงานต่อองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และศูนย์บริการการศึกษาออก
โรงเรียน

2.4.2 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ซึ่ง อบต.เป็นผู้
พิจารณาคัดเลือกจากคณะกรรมการบริหาร อบต.และบุคคลอื่นที่เหมาะสม มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้
1) วางแผนและเสนอแนวทางการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ศรช.) 2) จัดให้มีข้อมูล
พื้นฐานของชุมชน 3) จัดลำดับความสำคัญของความต้องการทางการศึกษาของชุมชน เพื่อการ
จัดการกิจกรรมให้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ศรช.) 4) บริหารและจัดกิจกรรมให้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
(ศรช.) 5) จัดหา และสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ บุคลากร และงบประมาณในการดำเนินงานศูนย์การ
เรียนรู้ชุมชน (ศรช.) 6) กำกับ ดูแล ติดตามการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ศรช.)

7) ประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (สรช.) 8) ประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ผลการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (สรช.)

2.4.3 บทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้

ชุมชน

องค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทในการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ดังนี้ 1) พิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 2) พิจารณาแผนงานและโครงการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในแผนพัฒนาตำบล 3) กำกับ ดูแล การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 4) บริหารงานสรช. ผ่านคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

2.4.4 บทบาทหน้าที่ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ (สบอ.) ในการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีบทบาทในการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ดังนี้ 1) ร่วมกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคและศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด จัดประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (สรช.) ให้แก่ อบต. รวมทั้งองค์กร และบุคคลอื่นๆ ผู้เกี่ยวข้อง 2) เผยแพร่แนวความคิด และประชาสัมพันธ์แนวทางการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนให้แก่หน่วยงาน องค์กร และบุคคลที่เกี่ยวข้อง 3) ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยการประสานงานจัดหาทรัพยากรที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการสอนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เช่น อาคารสถานที่วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อต่างๆ 4) ประสานงานและจัดทำข้อมูลของเครือข่ายที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน 5) เป็นศูนย์รวมและบริหารการกระจายสื่อ 6) เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 7) ร่วมประชุมกับคณะกรรมการบริหาร อบต. และคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เพื่อจัดทำและพิจารณาแผนปฏิบัติการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 8) ประสานงานการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 9) เสริมและสร้างแรงจูงใจในรูปแบบต่างๆ เช่น การพัฒนาบุคลากร การศึกษาดูงาน การยกย่องและประกาศเกียรติคุณ แก่ผู้ดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 10) จัดระบบการนิเทศ ติดตามผล ประเมินผล เพื่อให้มีมาตรฐานและคุณภาพทั้งในการดำเนินงาน และด้านวิชาการ 11) ประสานงานส่งเสริม สนับสนุน การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับครู สรช. 12) สรุปผล และรายงานผลการดำเนินงาน

2.4.5 บทบาทหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีบทบาทในการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ดังนี้ 1) ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในด้านแผนงาน โครงการ งบประมาณ วิชาการ วัสดุ ครุภัณฑ์ 2) พัฒนาศูนย์การเรียนรู้

ของศูนย์การเรียนชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบล และศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในการดำเนินงานของศูนย์การเรียนชุมชนในด้านต่างๆ 3) นิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานศูนย์การเรียนชุมชน ร่วมกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ 4) สร้างเสริมแรงจูงใจให้กับบุคลากรของศูนย์การเรียนชุมชน และศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เช่น การให้รางวัล การศึกษาดูงาน การยกย่องประกาศเกียรติคุณ ฯลฯ 5) ควบคุมคุณภาพและมาตรฐานด้านวิชาการและการดำเนินงานของศูนย์การเรียนชุมชน 6) จัดการและบริหารระบบการกระจายสื่อให้กับศูนย์การเรียนชุมชน 7) อนุมัติหลักสูตรท้องถิ่น 8) ประเมินผลการดำเนินงานศูนย์การเรียนชุมชน ร่วมกับ ศบอ. และ อบต. 9) สรุปและรายงานผลการดำเนินงานศูนย์การเรียนชุมชน ในภาพรวมระดับจังหวัด

สรุปได้ว่าการดำเนินงานด้านการบริหารงานของศูนย์การเรียนชุมชนประกอบด้วย ประเด็นสำคัญคือจุดมุ่งหมายหลักในการให้การศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ความร่วมมือของคนในชุมชน ชุมชนมีส่วนร่วม ครูการศึกษานอกโรงเรียนต้องมีความรับผิดชอบหาแนวทางในการพัฒนาศูนย์การเรียนชุมชนและจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ใ้ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นยุทธศาสตร์หลักในการดำเนินงาน และกำหนดบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ศูนย์การเรียนชุมชน เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.5 ศูนย์เรียนชุมชนในจังหวัดปทุมธานี

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี ดำเนินการจัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ โดยอาศัยอำนาจตามความในข้อ 23 แห่งประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ. 2524 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2525 ใช้ชื่อว่า “ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี” เรียกโดยย่อว่า “ศนจ.ปท.” ซึ่งในปัจจุบันมี นายสาโรจน์ ลิ้มประเสริฐ เป็นผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ที่ตั้งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี ตั้งอยู่เลขที่ 117 หมู่ที่ 1 ถนนติวานนท์ ต.บางกะดี อ.เมือง จ.ปทุมธานี รหัสไปรษณีย์ 12000 (ใกล้กับบางกอกกอล์ฟคลับ) สถานภาพศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี เป็นสถานศึกษาในราชการบริหารส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี มีนโยบายและแนวทางการพัฒนา งานจัดการศึกษาและกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนทุกกิจกรรมให้สอดคล้องกับและเป้าหมาย ภาระของกรมการศึกษานอกโรงเรียน รวมทั้งจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นที่มีความเหมาะสม

ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการกำหนดทิศทาง ปริมาณ และคุณภาพของงานการศึกษานอกโรงเรียน โดยมุ่งหวังที่จะให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจในแนวทางการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนในภาพรวมของจังหวัดปทุมธานีมากขึ้น และสามารถปฏิบัติได้ตรงทิศทางเป็นไปในแนวเดียวกัน ตามแผนปฏิบัติการ ปีงบประมาณ 2550 ซึ่งสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน จึงได้กำหนดทิศทางจัดการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อให้บริการกลุ่มเป้าหมาย คือประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนอันที่จะนำไปสู่ สังคมและชุมชนอย่างยั่งยืน โดยมีทิศทางที่สำคัญดังนี้ (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี 2550 : 2)

1. **วิสัยทัศน์** ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเป็นบุคคลใฝ่รู้ใฝ่เรียนและแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองตามความต้องการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. **พันธกิจ** เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ดังกล่าว สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน จึงได้กำหนดพันธกิจงานการศึกษานอกโรงเรียน ดังนี้

2.1 ยกระดับการศึกษาให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายตามความต้องการอย่างต่อเนื่อง

2.2 พัฒนาการเรียนรู้ให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายมีคุณธรรมนำความรู้ และมีทักษะการดำรงชีวิตบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.3 ส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.4 การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน

การจัดกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ชุมชนของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอจังหวัดปทุมธานี ได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในพื้นที่ 7 อำเภอ ได้แก่ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมือง ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอลำลูกกา ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอสามเฒ่า ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหนองเสือ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอธัญบุรี ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอคลองหลวง ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอลาดหลุมแก้ว ซึ่งในปัจจุบันมีทั้งหมด 76 แห่ง ดังภาคผนวก จ

ส่วน กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่จัดในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มี 4 กิจกรรม ดังนี้ (1) จัดการศึกษาพื้นฐาน (2) จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ (3) จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต และ (4) จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 1, 2546 อ้างถึงในเอกสารอัดสำเนา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี 2547 : 27)

1. จัดการศึกษาพื้นฐาน คือ การจัดการศึกษาเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนได้มีโอกาสในการศึกษาพื้นฐานตามความต้องการ ความสนใจ อย่างมีคุณภาพ และทั่วถึง ด้วยรูปแบบวิธีการที่เหมาะสมเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ และมีทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตที่มั่นคง สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข วิธีการเรียนรู้จัดให้มีการเรียนรู้แบบบูรณาการและเข้ากับวิถีชีวิต เน้นการคิด การฝึกทำ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ สามารถนำความรู้ไปใช้แก้ไขปัญหาและพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืนต่อไป กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางแทนหลักสูตรประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือหลักสูตรเทียบเท่าทุกฉบับที่กระทรวงฯ ได้ประกาศใช้ก่อนหน้านี้ และกำหนดให้การจัดการศึกษานอกระบบสามารถปรับใช้มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตามความเหมาะสม ซึ่งกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้จัดทำหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีโครงสร้างหลักสูตร ดังนี้ 1) กลุ่มหมวดวิชาพื้นฐาน ประกอบด้วย หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาคณิตศาสตร์ หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ และหมวดวิชาภาษาต่างประเทศ และ 2) กลุ่มหมวดวิชาประสบการณ์ ประกอบด้วย หมวดวิชาพัฒนาสังคมและชุมชน (สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม) หมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 1 (สุขศึกษาและพลศึกษา) หมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 2 (ศิลปะ) และหมวดวิชาพัฒนาอาชีพ (การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี)

2. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพของบุคคลด้วยการฝึกทักษะอาชีพ การส่งเสริมการเข้าสู่อาชีพ การพัฒนาอาชีพ และพัฒนาอาชีพด้วยเทคโนโลยี โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การฝึกทักษะอาชีพ เป็นการฝึกทักษะพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ ในลักษณะการศึกษาตามหลักสูตรอาชีพระยะสั้น หรือกิจกรรมสาธิต หรือการฝึกปฏิบัติจริงที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และมีความรู้พื้นฐานสำหรับนำไปใช้ประกอบอาชีพต่อไป

2.2 การเข้าสู่อาชีพ เป็นการจัดกิจกรรมต่อเนื่องจากการฝึกทักษะอาชีพหรือจัดเป็นกิจกรรมเฉพาะเพื่อพัฒนากลุ่มเป้าหมาย ให้สามารถคิด วิเคราะห์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาตนเองเพื่อเข้าสู่อาชีพ โดยจัดให้มีกระบวนการแนะแนวอาชีพที่มีประสิทธิภาพ

2.3 การพัฒนาอาชีพ เป็นการพัฒนาอาชีพของกลุ่มเป้าหมายในลักษณะกลุ่มพัฒนาอาชีพ โดยจัดให้มีการรวมกลุ่มของผู้มีอาชีพประเภทเดียวกัน เพื่อรวมกันเป็นเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแสวงหาความรู้และประสบการณ์ ตลอดจนการพัฒนาอาชีพของกลุ่ม โดยกระบวนการกลุ่ม (Group Process)

2.4 การพัฒนาอาชีพด้วยเทคโนโลยี เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพของกลุ่มเป้าหมายด้วยเทคโนโลยี โดยเน้นการจัดกิจกรรมให้กับกลุ่มเป้าหมาย สถานประกอบการ และผู้ที่ต้องการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนากิจการและศักยภาพของตนเอง เช่น การนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในการพาณิชย์ การจัดสร้างระบบฐานข้อมูล หรือนำเครื่องมืออุปกรณ์ทันสมัยมาใช้เพื่อเพิ่มผลผลิต

3. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมความรู้ความสามารถของบุคคล เพื่อให้สามารถจัดการกับตนเองและสิ่งแวดล้อม สามารถพัฒนาทักษะพื้นฐานให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การจัดการเรียนรู้จะมุ่งเน้นทักษะชีวิตที่จำเป็นในด้านต่างๆ ดังนี้

3.1 ทักษะชีวิตด้านสุขภาพอนามัย เช่น การดูแลรักษาสุขภาพ การออกกำลังกาย การป้องกันโรคติดต่อร้ายแรง การดูแลรักษาสุขภาพจิต เทคนิคการคลายเครียด การพัฒนาบุคลิกภาพ ความปลอดภัยในการบริโภคอาหาร การป้องกันชีวิตให้ห่างไกลสิ่งเสพติด ฯลฯ

3.2 ทักษะด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เช่น การป้องกันอุบัติเหตุต่างๆ การป้องกันอุบัติเหตุภายในบ้านและภายนอกบ้าน การรักษาความปลอดภัยในชุมชน ศิลปะการป้องกันตัวสำหรับสตรี การป้องกันการถูกล่วงละเมิดทางเพศ การจับจี้ปลอดภัยภายใต้กฎหมายจราจรที่ถูกต้อง ฯลฯ

3.3 ทักษะชีวิตด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การลดปริมาณขยะ การนำเศษอาหารในบ้านไปใช้ประโยชน์โดยการหมักทำปุ๋ย การใช้น้ำประปา ไฟฟ้าอย่างคุ้มค่า

3.4 ทักษะชีวิตด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น การลด ละ เลิกอบายมุข การพนัน สิ่งเสพติด การรับผิดชอบ มีวินัย กตัญญู ฯลฯ

4. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน เป็นการพัฒนาศักยภาพและความสามารถของคนในชุมชน โดยใช้กลไกทางการศึกษาเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ บูรณา

การความรู้ ทักษะประสบการณ์ที่ชุมชนมีอยู่ หรือได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เข้ามาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชนและสังคม โดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการพัฒนาการเรียนรู้ของคนในชุมชน

จากข้างต้นดังกล่าวสรุปได้ว่า ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี ได้ตอบสนองต่อนโยบายและเป้าหมายสาธารณะของสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาอาชีพที่ตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติจริง ที่บูรณาการกับวิถีชีวิตให้กับบุคคลและชุมชน เพื่อแก้ปัญหาการว่างงาน และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจชุมชน ตลอดจนจัดการศึกษาและกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพของบุคคล

3. ปัจจัยที่เกี่ยวกับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ปัจจัยที่เกี่ยวกับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึง

ความปรารถนาอันสูงสุดของผู้บริหารคือความสำเร็จในการบริหารจัดการคุณภาพชีวิตของประชาชน ความร่วมมือของคนในชุมชน ชุมชนมีส่วนร่วม ครูและบุคลากรทางการศึกษานอกโรงเรียนต้องมีความรับผิดชอบ หาแนวทางในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ใช้ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นยุทธศาสตร์หลักในการดำเนินงาน และกำหนดบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การบริหารจัดการดังกล่าวจะใช้กลยุทธ์อันมีอิทธิพลและผลกระทบต่อความสำเร็จอย่างดียิ่ง โดยเฉพาะการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน หากจะบริหารตามแนวคิดโดยใช้กลยุทธ์ในการบริหารจัดการ ที่มุ่งความสำเร็จและบรรลุผลของงานตามวัตถุประสงค์ ซึ่งในปัจจุบันมีรูปแบบการบริหารจัดการหลายรูปแบบ ที่ไม่มีการจัดระบบการศึกษาแน่นอน ขาดการศึกษาเรียนรู้ทฤษฎีและการวิจัยเพื่อการบริหารในอนาคต ดังนั้นการวิจัยเพื่อค้นหา “ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี” จึงศึกษาจากหลักแนวคิด ทฤษฎีทางกลยุทธ์ ด้านการบริหารจัดการกระบวนการจัดการเรียนรู้ ให้ได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยผู้วิจัยจะพิจารณาแนวคิดจากทฤษฎีต่างๆเพื่อนำมาสนับสนุนงานวิจัยดังนี้

แนวคิดทฤษฎี

เรื่องสมดุล บาลานซ์สกอร์การ์ด (Balanced Scorecard) ซึ่งเป็นที่ยอมรับทั่วโลกเป็นกรอบแนวการวิจัยสำหรับหาตัวชี้วัดปัจจัยความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน” ดังนี้

แนวคิดทฤษฎีที่เรียกว่า บาลานซ์สกอร์การ์ด (Balanced Scorecard) เป็นหลักการของ BSC หลายองค์ได้นำมาใช้อยู่แล้ว ซึ่งแต่เดิมไม่ได้เรียกว่า บาลานซ์สกอร์การ์ด โดยเฉพาะ ระบบการวัดผล การประเมินผล การนำ กลยุทธ์ ลักษณะ “บาลานซ์สกอร์การ์ด” มาใช้จะมีวิธีการมองในหลายๆด้าน ดังเช่นมีการตั้งวัตถุประสงค์ให้บรรลุเป้าหมาย มีการจัดระบบให้มีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกันในองค์กร มีการพัฒนาและมีความสามารถใช้ “บาลานซ์สกอร์การ์ด” ไปประสานร่วมกับเครื่องมือในการบริหารจัดการการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ (วีระเดช เชื้อนาม 2547 : 10-11 ; พสุ เดชะรินทร์ 2546) ทั้งนี้โดยมุ่งเน้นตัวชี้วัดตามผลงานหลักที่เกี่ยวข้องกับ “คน” ซึ่งส่งผลกระทบต่อโดยตรงด้านบริหารจัดการ กระบวนการจัดการภายใน (ณรงค์วิทย์ แสนทอง 2548 : 99) และรวมถึงการจัดระบบการศึกษา ซึ่งได้รับผลกระทบมาจากตัวแปรผลงานหลักอื่นๆ คือ เปอร์เซ็นต์คุณภาพชีวิต เปอร์เซ็นต์ความสามารถ เปอร์เซ็นต์ความพึงพอใจ (ณรงค์วิทย์ แสนทอง 2548 : 99 - 100)

อย่างไรก็ตาม หากนำวิธีการมองหลายด้านของ “บาลานซ์สกอร์การ์ด” ซึ่งมีการตั้งวัตถุประสงค์ให้บรรลุเป้าหมาย มีการจัดระบบให้มีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกันในองค์กร มีการพัฒนาและสามารถใช้เป็นมุมมอง “ความสำคัญของปัจจัยความสำเร็จ” ด้วยดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน

1. ความหมายของ บาลานซ์สกอร์การ์ด (Balanced Scorecard)

“บาลานซ์สกอร์การ์ด” เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการควบคุมความสมดุลและปรับปรุงประสิทธิภาพ การดำเนินงานในทุกๆด้าน ที่สำคัญที่สุดเราสามารถก้าวไปข้างหน้าได้อย่างรวดเร็วเมื่อใช้เครื่องมือนี้ เพราะบาลานซ์สกอร์การ์ด (Balanced Scorecard) มีมุมมองสี่มุมคือ (1) ด้านการเงิน การวิจัยครั้งนี้หมายถึง งบประมาณและทรัพยากร รวมทั้งทรัพยากรบุคคล (2) ด้านกระบวนการ การวิจัยครั้งนี้หมายถึง กลยุทธ์ ด้านการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของชุมชน กระบวนการจัดการเรียนรู้ (3) ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษานอกโรงเรียน การวิจัยครั้งนี้หมายถึง “คน” ซึ่งหมายถึงบุคลากรมีความรู้ ต้องมีความรับผิดชอบ มีความสามารถในการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพชีวิต หาแนวทางในการพัฒนาศูนย์การเรียนชุมชนและจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องในการบริหารงาน การจัดการเรียนการสอน (การฝึกอบรม) รวมทั้งการทำงานร่วมกับชุมชน

ดังนั้น บาลานซ์สกอ์การ์ด (Balanced Scorecard) หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ถ่ายทอด และแปลงวิสัยทัศน์ (Vision) ลงไปสู่เป้าหมายในระดับต่างๆ จนถึงการปฏิบัติงาน (Action) รวมทั้ง ใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมและติดตามผลการดำเนินงานทุกชั้นตอน (วีระเดช เชื้อนาม 2547 : 13-118 ; ฌรงค์วิทย์ แสนทอง 2548 : 13 ,188)

2. ความหมายของบริหารจัดการ (Management)

บริหารจัดการ (Management) ในปัจจุบันนิยมใช้การบริหารจัดการในทุกหน่วยงาน โดยมุ่งเน้นผลงานหรือผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก (Performance Based Management) นั่นคือ มีการกำหนดทิศทางองค์กร มีระบบวัดผลงาน มีการกำหนดกลยุทธ์ที่ใช้ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย มีระบบวัดผลงาน และมีการนำผลงานที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (สิทธิศักดิ์ พุกภัยพิติกุล 2548 : 4-5) ดังนั้นหากนาระบบการจัดการแบบมุ่งผลงานที่ดี นำมาประยุกต์ใช้กับ ศูนย์เรียนชุมชน ก็จะได้ตัวบ่งชี้ความสำเร็จที่มีคุณภาพ ซึ่งขอบเขตการนำการบริหารจัดการมาใช้ ในครั้งนี้ มีลักษณะดังนี้

1. ควรมีกรอบแนวคิดที่ชัดเจน เข้าใจได้ง่าย
2. สามารถสื่อสารไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. มีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน
4. ข้อมูลที่ได้จากระบบวัดผลก่อให้เกิดความรู้ที่ใช้ประโยชน์ได้ดีในการพัฒนา

องค์กร

5. สามารถเชื่อมโยงกับการให้คำตอบแทน เชิดชูเกียรติ และให้รางวัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. ต้องเป็นการจัดการเชิงบวก ไม่ใช่การลงโทษ

7. มีการเผยแพร่ผลงานที่ได้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (สิทธิศักดิ์ พุกภัยพิติกุล 2548 : 5)

ซึ่งแนวคิดของสิทธิศักดิ์ พุกภัยพิติกุล (2548) จะคล้ายคลึงกับ แนวคิดของแคทซ์ (Katz, 1955 : 33-42) ในลักษณะประเด็นสำคัญของการบริหารจัดการจะได้ดีและให้ประสบความสำเร็จ อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารต้องมีทักษะ 3 ด้านคือ 1) ทักษะด้านความคิด คือความสามารถในการมองภาพรวมขององค์กร ต้องรอบรู้และเข้าใจความสลับซับซ้อนของหน่วยงาน ความสามารถในการวิเคราะห์ ความริเริ่มสร้างสรรค์ และการตัดสินใจ 2) ทักษะด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น หมายถึงความสามารถของผู้บริหารในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม ซึ่งถือว่าเป็นทักษะพื้นฐานในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ผู้บริหารในระดับที่เท่ากัน หรือระดับผู้อยู่ได้บังคับบัญชา โดยยึดหลักปฏิบัติคือ รู้จักสนองความ

ต้องการบุคคล รู้จักความแตกต่างระหว่างบุคคล รู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น 3) ทักษะด้านความรู้ทางวิชาการ เป็นความชำนาญหรือทักษะของผู้บริหารที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับงานและเทคนิคต่างๆ ดังนั้น การพัฒนาทักษะทั้ง 3 ด้าน จึงเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งผู้วิจัยสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนให้เกิดความสำเร็จได้

นอกจากนี้แนวคิดของพาสันด์ เข้ามามีอิทธิพลในการสร้างตัวแบบ โดยยึดหลักสำคัญ ตัวแบบที่เชื่อมสัมพันธ์กัน พร้อมด้วยความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติ ซึ่งสามารถจะตอบคำถามเกี่ยวกับการบริหาร มโนคติและความสัมพันธ์ดังกล่าวจะต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้ ไม่ใช่เพื่อความรู้อย่างเดียวเฉพาะการบริหารเท่านั้น แต่เพื่อเป็นกรอบในการค้นคว้าศึกษาการแก้ปัญหาต่อไป ตัวแบบซึ่งประกอบด้วยมโนคติและความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติซึ่งพบเห็นอยู่เสมอในการบริหารงาน เช่นเดียวกับตัวแบบของเกทเซลส์และกูบา (Getzels and Guba อ้างถึงใน ทองอินทร์ วงศ์โสธร 2546 : 142) เป็นตัวแบบที่สร้างขึ้นเพื่อการบริหาร การบริหารเป็นกระบวนการทางสังคม ระบบสังคมมี 2 มิติ คือสถาบัน ในที่นี้จะหมายถึงศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และบุคคล ผู้บริหาร ครู/อาจารย์ นักเรียน (Getzels and Guba อ้างถึงใน ทองอินทร์ วงศ์โสธร 2546 : 142)

ดังนั้น การบริหารจัดการ หมายถึง การบริหารเป็นกระบวนการทางสังคม ซึ่งมีการกำหนดทิศทางองค์กร ด้วยระบบวัตถุประสงค์ โดยเน้นระบบการจัดการแบบมุ่งผลงาน การกำหนดคัลยบุทท์ที่ใช้ ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย และมีการนำผลงานที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งประสบความสำเร็จ อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล (สิทธิศักดิ์ พุกปิติกุล 2548 : 4-5; เกทซ์ (Katz, 1955 : 33-42) ; เกทเซลส์และกูบา (Getzels and Guba อ้างถึงใน ทองอินทร์ วงศ์โสธร 2546 : 142)

3. ความหมายของกระบวนการจัดการเรียนรู้

การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นต้องมีการจัดการเรียนการสอนที่มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ดีมีคุณภาพ และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ซึ่งตามบทพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา โดยมีแนวทางเพื่อพัฒนาคนมีความสามารถและพัฒนาตนเองได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ซึ่งในมาตรา 24 ได้กล่าวถึง การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ดังนั้น การจัดกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ดีมีคุณภาพ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ให้มีความสามารถและพัฒนาดตนเองได้ ขณะเดียวกันกระบวนการนั้นมีการแทรกเนื้อหาทางด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเนื้อหาสาระและ กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน เน้นการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ ที่เรียนรู้จากประสบการณ์จริง จนกระทั่งผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ สามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ได้อย่างผสมผสาน

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การบริหารจัดการ ด้านกระบวนการสอน กระบวนการเรียน กระบวนการถ่ายทอด จนกระทั่งผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความ รอบรู้ สามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างผสมผสาน ซึ่งสอดคล้องตามแนวการจัดการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

4. แนวคิดคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

ความหมายของคุณภาพ

คุณภาพ หมายถึง สภาพที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้บริการ หรือนำเอาผลของงานไปใช้ ได้ประโยชน์ของจากการใช้สอยจนกระทั่งเกิดผลผลิตและผลลัพธ์ ซึ่งคุณภาพจะดีหรือเลวขึ้นอยู่กับ กระบวนการ (ยรรยง ธรรมรัชชารี 2548 ; วีรพจน์ ลือประสิทธิ์กุล 2549 : 59-63)

คุณภาพบุคลากร หมายถึง บุคลากรที่เหมาะสมกับงาน ทำงานได้บรรลุเป้าหมาย มีความถนัดในสายอาชีพที่รับผิดชอบ เข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ และสามารถพัฒนางานกับพัฒนาดน ได้อย่างต่อเนื่อง (วีรพจน์ ลือประสิทธิ์กุล 2549 : 47-63)

การควบคุมคุณภาพ คือการตรวจสอบผลผลิตว่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหรือไม่ (วีรพจน์ ลือประสิทธิ์กุล 2549 : 87)

มาตรฐาน หมายถึง ข้อกำหนดหรือข้อตกลงที่จะใช้เป็นฐานอ้างอิงยึดถือร่วมกัน โดยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเกี่ยวกับการวัด ระดับค่าที่วัดได้ วิธีการทดลองจนแนวทางและแนวความคิด ในการดำเนินงาน เพื่อ ให้เกิดเป็นเอกภาพ สะดวกสบายในการปฏิบัติงานของผู้ที่เกี่ยวข้องนั้น (วีรพจน์ ลือประสิทธิ์กุล 2549 : 80)

มาตรฐาน เป็นเครื่องมือที่จำเป็นทั้งในด้านการกำหนดระดับคุณภาพ (ขั้นต่ำสุด) ที่จะยอมรับได้โดยผู้ที่เกี่ยวข้อง (วีรพจน์ ลือประสิทธิ์กุล 2549 : 87)

บุคลากร การจัดกำลังคนในศูนย์การเรียนเป็นความสำคัญที่ทำให้องค์กรสามารถดำเนินงาน ได้ราบรื่นจึงเป็นความสำคัญอีกส่วนหนึ่งของ ความพร้อมของบุคลากรทุกฝ่ายจึง เกี่ยวข้องกับผลผลิตที่มีคุณภาพ ดังนั้นการบริหารจัดการด้านการวางแผนกำลังคน/ผู้รับผิดชอบใน การสรรหาบุคคล จึงเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญอีกประเด็นหนึ่งด้านปัจจัยความสำเร็จของศูนย์การเรียน ชุมชน ดังเช่น ไวนเนอร์ (Weiner 1986 อ้างถึงใน สิทธิโชค วรรณสันติกุล 2546 : 105) กล่าวว่าบุคคล จะกระทำกิจกรรมได้สำเร็จขึ้นอยู่กับความสามารถและความยากของงาน ในเวลาเดียวกันบุคคลนั้น ต้องมีเจตนาที่จะกระทำนั้นด้วยความพยายาม

ความสามารถของบุคลากร

ความสามารถของบุคลากร เกิดจากความรู้และพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ดังตัวอย่างเช่น

1. ทฤษฎีการผันแปรร่วม (Covariation Theory) ระบุเหตุของพฤติกรรมแตกต่างไป จากโจนส์และเดวิส (Jones and Davis) โดยมุ่งเน้นไปที่การกระทำหรือพฤติกรรมนั้น มาจากสาเหตุ ภายในหรือภายนอกกันแน่ เพราะถ้าเป็นสาเหตุภายในจึงจะสันนิษฐานไปถึงเจตนาของการกระทำ และลักษณะประจำตัวได้ แฮร์โรลด์ เคลลี (Harold Kelley อ้างถึงใน สิทธิโชค วรรณสันติกุล 2546: 102) นอกจากนี้ แฮร์โรลด์ เคลลี (Harold Kelley) ได้สรุปว่า คนเราใช้ปัจจัย 3 ประการในการ ตัดสินใจว่าพฤติกรรมหรือการกระทำใดเกิดขึ้นมาจากสาเหตุภายในหรือภายนอก ประกอบด้วย ปัจจัย 3 ประการ

1) ความพ้องกันกับพฤติกรรมของผู้อื่น (Consensus) คือการที่บุคคลแสดง พฤติกรรมเหมือนกันกับบุคคลรอบตัวเขาหรือไม่

2) ความคงเส้นคงวา (Consistency) คือการที่บุคคลแสดงพฤติกรรมเช่นเดียวกัน นั้นในโอกาสอื่นด้วยหรือไม่

3) ความโดดเด่นของพฤติกรรมของผู้กระทำ (Distinctiveness) คือการที่บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างเดียวกันนั้นในสถานการณ์อื่นด้วยหรือไม่

2. ทฤษฎีการระบุเหตุของพฤติกรรมกับผลกระทบต่ออารมณ์ (Attribution Theory and Emotion Explanation) เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึง การให้ความสนใจกับผลกระทบของการระบุเหตุพฤติกรรมในกรณีซึ่งทำไปแล้วประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวที่มีต่ออารมณ์ของคน ซึ่งคนที่ได้รับผลการกระทำเป็นความสำเร็จเสมอจะเป็นคนที่มีมโนทัศน์ที่ดีต่อตนเอง และตรงกันข้ามถ้าล้มเหลวบ่อยเกินไปก็จะกลายเป็นคนที่ขาดความนับถือในตัวเอง ซึ่งไวเนอร์อธิบายผลของการกระทำของตนเอง 3 ประการ ไวเนอร์ (Weiner 1986 อ้างถึงใน สิทธิโชค วรานุสันติกุล 2546 : 105) คือ

2.1 ความสำเร็จหรือความล้มเหลวอาจจะมีสาเหตุมาจากภายในหรือภายนอกตัวบุคคลก็ได้ (Internal or External)

2.2 ความคงที่ของสาเหตุ (Stable or Unstable)

2.3 บุคคลมีความเชื่อถือว่าตนเองสามารถควบคุมเหตุต่างๆ ได้หรือไม่

บุคคลจะเกิดความรู้เกี่ยวกับเจตคติ อารมณ์และสภาวะภายในของตนเอง โดยการสันนิษฐานจากการสังเกตพฤติกรรมภายนอกของตนเองและ/หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น แบม (Bam 1972 อ้างถึงใน สิทธิโชค วรานุสันติกุล 2546 : 111)

แบบของพฤติกรรมการณ์นำ ทฤษฎีนี้ได้เสนอแนวทางของพฤติกรรมผู้นำในระดับผู้บริหารที่ควรทำในสถานการณ์ต่างๆ 4 แบบคือ

1) พฤติกรรมแบบสนับสนุน ได้แก่กลุ่มของพฤติกรรมที่มุ่งสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้ตาม เช่นแสดงความสนใจในความเป็นอยู่ สร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรกับลูกน้องในที่ทำงาน

2) พฤติกรรมแบบชี้แนะ ได้แก่กลุ่มของพฤติกรรมที่ทำให้ผู้ตามรู้ว่าเขาได้รับการคาดหวังว่าจะทำอะไร ให้คำแนะนำชี้ชัดเจาะจง

3) พฤติกรรมแบบให้มีส่วนร่วม ได้แก่การปรึกษากับผู้ตามและนำเอาข้อคิดเห็นของเขามาพิจารณาเมื่อจะต้องตัดสินใจ

4) พฤติกรรมแบบมุ่งความสำเร็จ ได้แก่ พฤติกรรมที่ผู้นำตั้งเป้าหมายการทำงานที่ท้าทายความสามารถของลูกน้อง เน้นความเป็นเลิศของผลงาน และแสดงความมั่นใจว่าผู้ตามจะทำงานไปสู่มาตรฐานระดับสูง

3. ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

3.1 ปัจจัยด้านบุคลากร

วรเดช จันทรศร (2548 : หน้า 508-509) กล่าวถึง “ปัจจัยด้านบุคลากร ผู้ปฏิบัติงานที่สำคัญที่นักวิชาการและนักทฤษฎีหลายท่าน อาทิ ซาบาเดียร์และแมชมาเนียน เห็นว่า สำคัญคือ ปัจจัยด้านการคัดสรรเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติของนโยบาย” การศึกษาของแฮมบิลตันเห็นว่า มุมมองหรือทัศนคติที่มีต่อนโยบายของผู้ปฏิบัติยังส่งผลกระทบต่อความสำเร็จต่อการดำเนินงานตามนโยบาย การศึกษาของ แวน มีเตอร์ แวน ฮอร์นและ กิตติ บุญนาค ให้ความเห็นว่าคุณคลากรควรมีทักษะการดำเนินงานและมีความรู้ความสามารถ และ กอกจินเห็นว่าการเต็มใจในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานไม่น้อยกว่าปัจจัยด้านทักษะการดำเนินงาน” ทั้งนี้ วรเดช จันทรศร ยังมีความเห็นเพิ่มเติมว่าความสามารถในการเรียนรู้จากประสบการณ์ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญเช่นเดียวกัน ดังนั้นการนำนวัตกรรมไปปฏิบัติจริงจำเป็นต้องทำการอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรเพียงพอ (วรเดช จันทรศร 2548 : 508-509)

3.2 ความสำเร็จและล้มเหลวของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติบางครั้งจะประสบความสำเร็จบางครั้งก็ประสบความล้มเหลว ปัญหาคือจะใช้อะไรเป็นดัชนีตัวชี้ หรือเครื่องวัด เกี่ยวกับความสำเร็จหรือความล้มเหลว ซึ่งจุมพล หนีมพานิช (2549 : 200-202) กล่าวว่า “Randall B. Ripley and Grace A. Frankin ได้เสนอเครื่องวัดหรือแนวทางที่จะวัดการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวนั้นมี 3 แนวทาง” ดังนี้

1) ความสำเร็จของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติสามารถวัดได้จากระดับของความร่วมมือถ้าระดับของความร่วมมือสูงระดับของความสำเร็จของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ก็จะมีผลสูงตามไปด้วย และในทางกลับกัน ถ้าระดับของความร่วมมือมีต่ำ นั้นหมายความว่าระดับของความล้มเหลวของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจะมีสูง

2) ความสำเร็จของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติสามารถพิจารณาได้จากเงื่อนไขที่ว่า ได้มีการบรรลุผลการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ภาระหน้าที่ขององค์กรที่รับผิดชอบด้วยความราบรื่น และปราศจากปัญหา

3) ความสำเร็จของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติสามารถพิจารณาได้จากการที่นโยบายนั้นได้ก่อให้เกิดผลการปฏิบัติในระยะสั้น และหรือก่อให้เกิดผลกระทบที่พึงปรารถนาหรือไม่ (จุมพล หนีมพานิช 2549 : 200-202)

4. ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยม (Structural – Functional Theory)

ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยม กล่าวว่าสังคมทุกสังคมจะมีโครงสร้างซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานต่างๆ แต่ละหน่วยงานต้องทำหน้าที่ประสานกัน และปฏิบัติหน้าที่เพื่อความคงอยู่ของสังคม และแต่ละหน่วยงานต้องยึดระบบค่านิยมในสิ่งเดียวกันในการปฏิบัติหน้าที่ (สัญญา สัญญาวิวัฒน์ 2543 : 52)

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ความสำคัญมากอย่างหนึ่งคืออำนาจบารมี เพราะผู้นำที่มีอำนาจบารมีจะชักจูงคนให้คล้อยตามทำตามได้ อันจะเป็นการช่วยให้องค์กรเปลี่ยนแปลงไปในทางสะดวกขึ้น บารมีในสังคมไทยสร้างด้วยการเป็นผู้ให้ ไม่ว่าจะให้ในสิ่งที่ป็นรูปธรรมหรือนามธรรมเช่นการเสียสละ ความเป็นผู้นำที่น่าเชื่อถือจะแสดงออกในรูปพฤติกรรมของความซื่อตรงและความซื่อสัตย์

ดังนั้นความสามารถของผู้นำที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร จึงเป็นการใช้อิทธิพลอย่างหนึ่งกระตุ้นพฤติกรรม ซึ่งพฤติกรรมแต่ละแบบมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถ อันเกี่ยวข้องกับ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ในลักษณะสำคัญที่เป็นตัวแปรของดัชนีชี้วัดปัจจัยความสำเร็จของศูนย์การเรียนชุมชน

สื่อและวิธีการ

สื่อการสอน หมายถึง การนำสื่อมาใช้ในการเรียนการสอนโดยตรง ซึ่งหมายถึง การนำวัสดุ เครื่องมือ และวิธีการมาเป็นสะพานเชื่อมโยงความรู้เนื้อหาไปยังผู้เรียนได้ เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่ถ่ายทอดซึ่งกันและกัน ได้ผลตรงตามจุดมุ่งหมาย (จรรยา เหนียนเฉลย 2549 : 14)

นักเทคโนโลยีการศึกษา ก็ได้จำแนกประเภทของสื่อในความหมายลักษณะแตกต่างกัน เช่น แบ่งออกในลักษณะของวัสดุและเครื่องมือ (จรรยา เหนียนเฉลย 2549 : 14) ดังนี้

1. สื่อวัสดุ ได้แก่ แผ่นโปร่งใส สไลด์ फिल्मภาพยนตร์ फिल्मสตริป แผ่นเสียง ม้วนเทป แผ่นข้อมูล เป็นต้น
2. สื่ออุปกรณ์ ได้แก่ พวกเครื่องมือ ได้แก่ เครื่องฉายข้ามศีรษะ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉาย फिल्मสตริป เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องเล่นแผ่นเสียง เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายวิดีโอทัศน์ เป็นต้น

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น พบว่าสื่อการสอนมีความสำคัญในการสอน หากบุคลากรทางการศึกษารู้จักสื่อการสอน เทคนิคและวิธีการใช้สื่อที่ดีมีคุณภาพ จะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งเอื้อต่อต่อเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างมาก

ความหมายของทรัพยากร

ทรัพยากร หมายถึง ตัวกลางที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมขององค์กรหรือหน่วยงานสำเร็จได้ ถ้าปราศจากทรัพยากรแล้วองค์กรหรือหน่วยงานไม่สามารถจะดำเนินกิจกรรมหรือปฏิบัติการกิจของตนได้

สำหรับทรัพยากรพื้นฐานตามแนวคิดทางการบริหารนั้นมีแนวคิดแตกต่างกันออกไปหลายแนวคิด แต่ในที่นี้ วิจิตร ศรีสะอ้าน ได้เสนอแนวคิดสำหรับการบริหารการศึกษา ไว้ดังนี้ (วิจิตร ศรีสะอ้าน 2534 : 42-43 อ้างถึงใน ปรีชา คัมภีรปกรณ 2545 : 9)

วิจิตร ศรีสะอ้าน กล่าวถึง ทรัพยากรในการบริหารการศึกษาที่สำคัญมีอยู่ 4 ประการที่รู้จักกันในนามของ “4 M's” อันได้แก่ คน (Men) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Materials) และการจัดการ (Management)

“ในทางการบริหารการศึกษา คือว่า 4M's เป็นทรัพยากรที่เป็นปัจจัยพื้นฐานเช่นเดียวกันกล่าวคือ การบริหารการศึกษาจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ต้องอาศัยบุคลากรที่มีคุณภาพและมีประมาณเพียงพอ ต้องได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานต้องมีวัสดุสิ่งของตามความต้องการของโครงการและแผนงาน และจะต้องมีระบบบริหารที่ดีมีประสิทธิภาพ”

วรเดช จันทรศร (2548 : 506) ให้แนวคิดว่า “ปัจจัยด้านทรัพยากรเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ขาดไม่ได้ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ นักทฤษฎีและนักวิชาการหลายท่านต่างให้ความเห็นว่างบประมาณหรือทรัพยากรทางการเงินมีความสำคัญมาก ดังจะเห็นได้จากผลงานของแวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น ซาบาเดียร์และแมชมาเนียน เบอร์แมนและแมคลาฟลิน กิตติ บุญนาค ทองใบ สูดชาลี ก็สนับสนุนปัจจัยนี้” นอกจากนี้ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยที่สำคัญยิ่งกว่าการมีทรัพยากรด้านการเงินที่เพียงพอ คือความเหมาะสมของการจัดสรรทรัพยากรไปยังฝ่ายต่างๆ หรือหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งทรัพยากรในการนำนโยบายไปปฏิบัติที่สำคัญ ยังประกอบด้วยวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และสถานที่อีกด้วย (วรเดช จันทรศร, 2548 : 506)

จากหลักการ แนวคิดดังกล่าวข้างต้น ได้ให้ความสำคัญกับทรัพยากรในการบริหารการศึกษา ซึ่งช่วยให้การบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน และการดำเนินงานของสถานศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด มีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล และประสบความสำเร็จ ดังนั้นทรัพยากรในการบริหารการศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชนที่ผู้วิจัยเน้นในที่นี้คือ 1) งบประมาณ 2) วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ และ 3) บุคลากร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

งบประมาณ

ระบบงบประมาณ เป็นเครื่องมือในการวางแผนและสนับสนุนแนวความคิดของผู้บริหาร ให้สามารถบริหารจัดการองค์กรให้เกิดประสิทธิผล ทั้งด้านบุคลากร การดำเนินงาน กระบวนการ การจัดการระบบการศึกษา การให้บริการที่มีคุณภาพตรงตามเกณฑ์มาตรฐาน ดังนั้น กระบวนการการจัดทำงบประมาณ จึงเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งของการบริหารจัดการศูนย์การเรียนชุมชน การวางแผนการใช้จ่ายให้เกิดประโยชน์สูงสุดของศูนย์การเรียนชุมชน ด้วยระบบงบประมาณจึงเป็นเครื่องมือการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายในเชิงรุก ซึ่งในการวางแผนใดๆ ต้องคำนึงถึงปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อการทำงาน สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ (1) ปัจจัยภายใน (Internal Factors) (2) ปัจจัยภายนอก (External Factors) (บรรยง ธรรมรัชชารี 2548 : 26-38)

ปัจจัยภายใน ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ

- 1) การรวมพลังจากทรัพยากรภายในองค์กร เพื่อใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งประกอบด้วย (1) ทรัพยากรบุคคล (2) เวลาที่มีอยู่ (3) สิทธิทรัพย์ที่มีอยู่
- 2) การสร้างระบบความคิดขององค์กร ย่อมเกิดขึ้นจากประสบการณ์และความรู้ที่ร่ำเรียนมา อีกทั้งจิตสำนึกที่มีส่วนสำคัญต่อกระบวนการคิดและการกระทำของคน

ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ

- 1) คำนึงถึงหุ้นส่วนผู้สร้างความมั่งคั่งให้แก่องค์กร ซึ่งประกอบด้วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการดำรงอยู่ขององค์กร โดยกลุ่มบุคคล
- 2) พร้อมรับสิ่งซึ่งอาจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง อันประกอบด้วย (1) การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก (2) การเปลี่ยนแปลงในวัฒนธรรมและกฎเกณฑ์ใหม่ (3) การเปลี่ยนแปลงในสถานะของประชาชาติบนโลก

การบริหารงบประมาณ เป็นการดำเนินงานเพื่อให้ได้เงินมาจ่ายในการดำเนินการในด้านค่าใช้จ่าย ตลอดจนควบคุมการดำเนินงานด้านงบประมาณให้เป็นไปตามระเบียบ กฎเกณฑ์ มาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การจัดหา 3) การดำเนินการ และ 4) การควบคุมการดำเนินงาน (กิตติศักดิ์ รัตนฉายา 2545 : 119 อ้างถึงใน นราทิพย์ สะอาดเอี่ยม 2546: 33)

วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่

วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ เป็นสินทรัพย์ที่องค์กรมีอยู่ต้องได้รับการดูแล บริหารการใช้อย่างคุ้มค่า เป้าหมายในการใช้ทรัพย์สินมีกฎเกณฑ์รองรับ ผ่านการวิเคราะห์ กลั่นกรอง และการอนุมัติ (ขรรยง ธรรมธชอารี 2548 : 30)

วัสดุ อุปกรณ์การศึกษา หรือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนและในสำนักงาน ซึ่งมีความหมายรวมถึงวัสดุสิ้นเปลือง เช่น กระดาษ ไม้ เหล็ก ซอลต์ กาว ลวด ไปสเตอร์ ตลอดจนอุปกรณ์ครุภัณฑ์ เช่น กระดานดำ แผ่นป้าย นิเทศ เครื่องเทป วิทยุ โทรทัศน์ เครื่องฉาย และเครื่องใช้ต่างๆ หนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ ใบงาน ชุด การเรียน เช่น ชุดการเรียนรายบุคคล ชุดการเรียนการสอนโปรแกรม และ โมดูล เป็นต้น (ปรีชา คัมภีรปกรณ์ 2545 : 88)

นอกจากนี้นักการศึกษาอื่น ก็อาจแบ่งประเภทของวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ดังนี้

โรเบิร์ต อี เคอคิฟเฟอร์ (Robert E. de Kieffer อ้างถึงใน จริยา เหนียนเฉลย 2549: 14) ได้แบ่งวัสดุอุปกรณ์ เป็น 3 ประเภท

1. สื่อประเภทที่ไม่ต้องใช้เครื่องฉายประกอบ ได้แก่ รูปภาพ แผนภูมิ แผนสถิติ ของจริง ของล้อแบบ บทเรียนสำเร็จรูป ของตัวอย่าง หุ่นจำลอง แผนที่ ลูกโลก กระดานดำ กระดาน แม่เหล็ก กระดานผ้าสำลี รวมทั้งกิจกรรม เช่น การแสดงละคร ทัศนศึกษา และการจัดนิทรรศการ
2. สื่อประเภทที่ต้องใช้เครื่องฉายประกอบ ได้แก่ สไลด์ फिल्मสตริป ภาพโปร่ง แสง ภาพทึบแสง ภาพยนตร์ फिल्मรูป เป็นต้น
3. วัสดุและอุปกรณ์ประเภทเสียง ได้แก่ แผ่นเสียง รายการวิทยุกระจายเสียง เทป บันทึกเสียง เป็นต้น

ส่วน อาคารสถานที่ เป็นปัจจัยสนับสนุนให้กิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษาหรือ หน่วยงานทางการศึกษาเกิดความสะดวกสบาย และมีความคล่องตัวมากขึ้น การพัฒนาการบริหาร อาคารสถานที่เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อสนองตอบความต้องการของการศึกษาในระดับต่างๆ ซึ่งในแต่ละ สถานศึกษาหรือหน่วยงานจะมีเกณฑ์มาตรฐานในการวิเคราะห์และกำหนดพื้นที่ใช้สอยแตกต่างกัน ไป ตามเงื่อนไขของขนาดร่างกายของนักเรียน และความต้องการของเนื้อที่ห้องเรียนประเภทต่างๆ เพื่อให้มีพื้นที่ใช้สอยประโยชน์ต่างๆ สอดคล้องตามภารกิจและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา สูงสุด

ลักษณะอาคารและสิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่ จะเน้นออกแบบการใช้สอยตาม ความสำคัญของการใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ เช่น อาคารที่เป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้าน ศิลปวัฒนธรรม จะออกแบบมั่นคงของฐานอาคาร แต่องค์ประกอบของอาคารตกแต่งอย่างโอ้อวด

ศิลปะไทย อันบ่งบอกถึงสัญลักษณ์ของประเทศ ภายในอาคารส่วนใหญ่จะมีห้องใช้สอยมากน้อยตามขนาดของงานและแตกต่างจากมหาวิทยาลัย วิทยาลัย สถาบันและโรงเรียน แต่สิ่งที่เหมือนกันคือการแบ่งภายในพื้นที่อาคาร ซึ่งภายในพื้นที่ของอาคารนั้น ภายในพื้นที่ของอาคารจะประกอบด้วยห้องผู้บริหาร ห้องประชุมทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ห้องเรียน ห้องอบรมจะจัดเตรียมให้พอเพียงสำหรับผู้เรียน ผู้สนใจ และบางแห่งจะจัดเตรียมขยายหลักสูตรในอนาคต

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ที่มีการวางแผนการใช้ที่ดี มีครบตามเกณฑ์ที่กำหนดและมีพอเพียงต่อผู้เรียนและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ จะเป็นตัวแปรของดัชนีชี้วัดปัจจัยความสำเร็จของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ทรัพยากรบุคคล

ทรัพยากรบุคคล หรือ **ทรัพยากรมนุษย์** ถือได้ว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในพัฒนาการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร หน่วยงาน สถานศึกษา และประเทศมากที่สุด ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งการวางแผนทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพจะช่วยประเมินความต้องการกำลังคนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สังคม และประเทศในระยะยาว เพื่อวางแผนการศึกษาและการลงทุนได้อย่างเหมาะสม หากมีการวางแผนทรัพยากรมนุษย์ที่ดีและเตรียมการล่วงหน้าเป็นเวลานาน จะส่งผลให้การใช้ทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาคู่ค่าและเป็นประโยชน์สูงสุดสำหรับการดำเนินงานต่างๆ ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง อุปทานของแรงงานและผู้ประกอบการ ซึ่งจะมีจำนวนมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ การเกิด การตาย การย้ายถิ่น คุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ขึ้นอยู่กับ สุขภาพร่างกาย การศึกษาอบรม ความสามารถทางด้านการบริหาร ตลอดจนมีทัศนคติและสิ่งจูงใจที่เหมาะสม (จรินทร์ เทศวานิช 2545 : 155)

ดังนั้น หากเราต้องการให้องค์กรเป็นอย่างไร สมาชิกองค์กรก็จำเป็นต้องมีความคิดและการแสดงออกที่สอดคล้องและส่งเสริมให้องค์กรเป็นอย่างนั้น ดังนั้นการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ องค์กรจะต้องมีกลยุทธ์ที่เหมาะสมคือ ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับค่านิยมและวัฒนธรรม (ยรรยง ธรรมรัชชอารี 2548 : 30)

4. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

กรมการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี นักการศึกษา นักวิจัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินผล ความสำเร็จของ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ซึ่งสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี (2546 อ้างถึงใน จิตพิสุทธิ์ สกมลพอ 2546 : 37) ได้กล่าวถึง **ตัวชี้วัดความสำเร็จ** ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี มีดังนี้

1. เซึ่งปริมาณ

- 1.1 รับการอบรมและพัฒนาวิชาชีพ
- 1.2 จำนวนผู้สำเร็จตามหลักสูตรที่กำหนด

2. เซึ่งคุณภาพ

- 2.1 ความพึงพอใจของผู้รับบริการ
- 2.2 ประโยชน์ที่ผู้รับบริการได้รับ

นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาและนักวิจัยต่างๆ ได้กล่าวถึงดัชนีชี้วัดความสำเร็จ และ เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดความสำเร็จขององค์กร ดังนี้

แคมป์เบลล์ (Campbell 1977 อ้างถึงใน ศรีทิพย์ ลดาวัลย์ 2540 : 24) ได้ศึกษาและ สํารวจเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดความสำเร็จขององค์กร และได้เสนอไว้ 19 เกณฑ์ ดังนี้

1. ความมีประสิทธิภาพโดยทั่วไป หมายถึง ระดับความมากน้อยของความสำเร็จที่ องค์กรสามารถบรรลุถึงเป้าหมาย โดยการพิจารณาเกณฑ์เดี่ยวๆ ให้มีจำนวนมากที่สุดเพื่อตัดสิน ประสิทธิภาพขององค์กร

2. คุณภาพ หมายถึง คุณภาพของผลผลิต หรือคุณภาพของการบริหารพื้นฐานของ องค์กร

3. ผลผลิต หมายถึง ปริมาณของผลงานหรือผลผลิตหลัก

4. ความพร้อม หมายถึง ความเป็นไปได้ขององค์กรต่อการปฏิบัติงานที่จำเพาะ เจาะจงเมื่อมีการขอร้อง

5. ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกำหนด มาตรฐานการปฏิบัติ และเกณฑ์อื่นๆ ที่กำหนดไว้

6. ผลสำเร็จ หมายถึง ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุน เมื่อหักต้นทุนและค่าใช้จ่าย ต่างๆ เรียบร้อยแล้ว

7. การเติบโต หมายถึง การขยายตัวขององค์กร หรือการเพิ่มขนาดในสิ่งต่างๆ เช่น พนักงาน เครื่องมือเครื่องใช้ ทรัพย์สิน หรือการริเริ่มใหม่ๆ ที่แตกต่างไปโดยการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันในขณะนี้กับสภาพองค์กรที่ผ่านมา

8. การใช้ประโยชน์ จากสภาพแวดล้อม หมายถึง ความสามารถในการนำทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีอยู่อย่างจำกัด และจำเป็นต่อการปฏิบัติงานขององค์กรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

9. ความมั่นคง หมายถึง การคงไว้ซึ่งโครงสร้าง หน้าที่ และทรัพยากรไว้ได้ในระยะที่ผ่านมาและในช่วงการถูกกดดัน

10. การเปลี่ยนแปลงงานหรือการรักษาคนไว้ได้ หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลงคนงาน หรือความถี่ของผู้ลาออก

11. การขาดงาน หมายถึง ความถี่หรือจำนวนการขาดงานของพนักงาน

12. อุบัติเหตุ หมายถึง ความถี่หรือจำนวนครั้งของการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานที่ส่งผลให้เกิดการชะงักล่าช้าของงาน

13. ขวัญ หมายถึง กำลังใจ หรือสภาพการจูงใจให้สมาชิกหรือพนักงานขององค์กรเกิดความพยายามทำงานเพิ่มขึ้นเป็นพิเศษ เพื่อบรรลุผลตามเป้าหมายขององค์กร ตลอดจนความรู้สึกร่วมกันต่อองค์กร

14. การจูงใจ หมายถึง ความเต็มใจ หรือความรู้สึกร่วมของพนักงานที่จะทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงาน

15. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่บุคคลหรือพนักงานมีต่อบทบาทหรืองานของตนในองค์กร กับผลการตอบแทนอย่างยุติธรรมจากองค์กรที่มอบให้

16. การยอมรับเป้าหมายขององค์กร หมายถึง ความยินยอมพร้อมใจรับเอาเป้าหมายขององค์กรโดยพนักงาน ซึ่งเชื่อว่าเป้าหมายนั้นถูกต้องและสมควรสามารถดำเนินการได้

17. ความขัดแย้ง-ความสามัคคี ความเห็นที่แตกต่างกัน การไม่ประสานงานกันหรือการสื่อข้อความที่ไม่ตรงกันหรือการขัดแย้งทั้งทางวาจาและกาย เรียกว่า “ความขัดแย้ง” ส่วนความสามัคคี หมายถึง ความชอบพอกัน ความพร้อมเพรียงในการทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี มีการติดต่อสื่อสารดี เปิดเผยและประสานงานกันดี

18. การยืดหยุ่น-การปรับตัว หมายถึง ความสามารถในการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์วิธีการในการทำงาน เพื่อการสนองตอบต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม

19. การประเมินโดยสภาพแวดล้อม หมายถึง การประเมินผลองค์กรโดยบุคคลและองค์กรในสภาพแวดล้อมที่องค์กรมีความสัมพันธ์ ในด้านความถี่ ความศรัทธา ความเชื่อมั่น และการให้การสนับสนุนที่กลุ่มคนทั่วไปให้แก่องค์กร

ชลดันดา อินทร์เจริญ (2538 อ้างถึงใน พรเทพ เมืองแมน 2546 : 37) ได้ศึกษาเรื่องตัวบ่งชี้ความสำเร็จของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โดยทำการพัฒนาด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบ สกัดองค์ประกอบด้วยวิธี Principal component analysis และหมุนแกนตัวประกอบแบบออร์โธโกนอลด้วยวิธีแวนเดอร์แมทซ์ ผลการวิจัยพบว่า ตัวบ่งชี้ความสำเร็จของหลักสูตรประถมศึกษาประกอบด้วย 13 ตัวบ่งชี้หลัก ได้แก่ กระบวนการสอน ปัจจัยสนับสนุน ความสัมพันธ์กับชุมชน ประสิทธิภาพในการบริหาร คุณลักษณะการบริหาร การจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ คุณลักษณะของครู สัมฤทธิ์ผลของนักเรียน การวัดผลและการประเมินผล การสนับสนุนส่งเสริมงานวิชาการนักเรียน ความรู้และประสบการณ์ของผู้บริหาร และข้อมูลสารสนเทศ

ดังนั้นดัชนีที่เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของศูนย์การเรียนชุมชน พอสรุปเป็นดัชนีที่เกี่ยวกับ (1) กลยุทธ์ อันประกอบด้วย การบริหารจัดการ กระบวนการจัดการเรียนรู้ (2) คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน อันประกอบด้วย ความรู้ของบุคลากร ความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ และ สื่อและวิธีการ (3) ทรัพยากร อันประกอบด้วย งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และบุคคล รวมทั้งด้านการบริหารงาน การจัดการเรียนการสอน (การฝึกอบรม) และการทำงานร่วมกับชุมชน สอดคล้องกับแนวคิดของนักการศึกษา และนักวิจัยต่างๆ ข้างต้นอย่างผสมผสาน ซึ่งรายละเอียดดังกล่าว เป็นตัวชี้วัดปัจจัยความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากงานวิจัยในประเทศหลายๆคน พบว่านักวิจัยดังกล่าวมีความคิดเห็นแนวคิดและทฤษฎี ดังนี้

จิตพิสุทธิ์ สกุลพอ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการติดตามผลการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันวิชาคอมพิวเตอร์ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดปทุมธานี พบว่า การติดตามผลการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันวิชาคอมพิวเตอร์ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานีพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่สนใจที่จะเรียนระหว่างวันจันทร์-ศุกร์ ช่วงเวลา 9.00-12.00 น. มากที่สุด ส่วนด้านหลักสูตรที่ผู้สำเร็จการศึกษาได้รับความรู้ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ หลักสูตรไมโครซอฟท์วินโดวส์อยู่ในระดับมาก หลักสูตรไมโครซอฟท์เวิร์ด หลักสูตรไมโครซอฟท์เอกเซล และหลักสูตรไมโครซอฟท์เพาเวอร์พ้อยท์ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านสื่อและอุปกรณ์มีเพียงพอกับผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง ด้านรูปแบบการเรียนการสอนเรียงลำดับได้ดังนี้ ส่งเสริม

ให้ผู้เรียนค้นคว้าเพิ่มเติม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรม และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก หลักสูตรไมโครซอฟท์เวิร์ด ได้แก่ การพิมพ์รายงานอยู่ในระดับมาก หลักสูตรไมโครซอฟท์เอกเซล ได้แก่ การสร้างตารางอยู่ในระดับมาก และหลักสูตรไมโครซอฟท์เพาเวอร์พ้อยท์ ได้แก่ การสร้างภาพเคลื่อนไหวอยู่ในระดับปานกลาง

ธรรมบุญ ศรีจันทน์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน การปฏิรูปการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกรมศิลปากร พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวมของทุกสถานศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านวุฒิและประสบการณ์การสอนของครู เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมในระดับมากที่สุดในกลุ่ม ส่วนปัจจัยที่ส่งเสริมในระดับน้อยที่สุดในกลุ่มในภาพรวม คือ ด้านชุมชน

ฉันทธิดา เล่าส้ม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความ สำเร็จในการทำการวิจัยในชั้นเรียนของครูในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า (1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการทำการวิจัยในชั้นเรียน ด้านความรู้ความสามารถในการทำการวิจัยในชั้นเรียน ด้านลักษณะนิสัยที่เอื้อต่อการทำการวิจัยในชั้นเรียน ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน และด้านการได้รับการยอมรับนับถือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยด้านเจตคติต่อการทำการวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำการวิจัยในชั้นเรียน ด้านเวลาในการทำการวิจัยในชั้นเรียน และด้านแหล่งศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (2) ครูผู้สอนเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการทำการวิจัยในชั้นเรียนทั้ง 8 ด้าน ไม่แตกต่างกัน (3) ครูผู้สอนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการทำการวิจัยในชั้นเรียนทั้ง 8 ด้าน ไม่แตกต่างกัน (4) ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการทำการวิจัยในชั้นเรียน ด้านความรู้ความสามารถในการทำการวิจัยในชั้นเรียน ด้านลักษณะนิสัยที่เอื้อต่อการทำการวิจัยในชั้นเรียน ด้านเจตคติต่อการทำการวิจัยในชั้นเรียน ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านเวลาในการทำการวิจัยในชั้นเรียน และด้านแหล่งศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำการวิจัยในชั้นเรียน ไม่แตกต่างกัน และ (5) ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการทำการวิจัยในชั้นเรียนทั้ง 8 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

นราทิพย์ สะอาดเอี่ยม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารศูนย์การเรียนชุมชนที่เหมาะสมสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า (1) คณะกรรมการบริหาร

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก (2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน พบว่า นายกรรมการ และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นแตกต่างกับครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านงบประมาณและด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ส่วนด้านบุคลากรและด้านการบริหารจัดการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และ (3) แนวทางการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านบุคลากร ควรจัดให้มีวิทยากรภายนอกหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสอนประจำ หรือสอนเสริม มีการพัฒนาบุคลากรของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จัดบุคลากรให้เพียงพอและมีคุณภาพ ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น ด้านงบประมาณ ควรได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างเหมาะสม ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ควรมีสื่อเพียงพอต่อความต้องการ ด้านการบริหารจัดการ ควรจัดทำโครงสร้างการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

ประเทือง พลายโถ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาล พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาทุกปัจจัย มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และปัจจัยที่มีอิทธิพลสามารถพยากรณ์ความร่วมมือในการจัดการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือปัจจัยด้านทรัพยากร โดยสมการพยากรณ์นี้ อธิบายความร่วมมือในการจัดการศึกษาได้ ร้อยละ 36.38

ศรีทิพย์ ลดาวัลย์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา กรณีศึกษาวิทยาลัยพัฒนวิชาการเซตุน พบว่า (1) ผู้บริหารและคณาจารย์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเกี่ยวกับปัจจัยในการบริหารที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของสถานศึกษาในด้านพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารด้านพฤติกรรมของคณาจารย์ และด้านพฤติกรรมของผู้เรียน ส่วนด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างคณาจารย์กับนักเรียนนักศึกษา มีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง และมีความคิดเห็นโดยรวม อยู่ในระดับมาก (2) ผู้บริหารและคณาจารย์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษาคือปัจจัยด้านนักเรียนนักศึกษา และด้านสถานภาพของวิทยาลัย ส่วนปัจจัยด้านคณาจารย์และด้านความสัมพันธ์กับองค์การภายนอกส่งผลอยู่ในระดับปานกลาง และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่า ปัจจัยในการบริหารในภาพรวมส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษา (3) ปัจจัยในการบริหารทุกด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จของสถานศึกษา โดยปัจจัยด้านพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร มีค่าสหสัมพันธ์ .75 ส่วนด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างคณาจารย์กับนักเรียนนักศึกษาด้านพฤติกรรมของคณาจารย์ และด้านพฤติกรรมของผู้เรียน มีค่าสหสัมพันธ์กับความสำเร็จของสถานศึกษา .68, .62 และ .60 ตามลำดับ (4) ปัจจัยด้านพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารและปฏิสัมพันธ์ระหว่างคณาจารย์กับนักเรียนนักศึกษา เป็นตัวแปรที่

สามารถพยากรณ์ความสำเร็จของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีอำนาจการพยากรณ์เท่ากับ ร้อยละ 56 และ 65 ตามลำดับ

สมใจ จินตนาผล (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการศึกษาประสิทธิผลของศูนย์การเรียนรู้สำหรับนักศึกษาทางไกล อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน เห็นว่าการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ในด้านสภาพทั่วไปของศูนย์การเรียนรู้ กระบวนการดำเนินการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้านบริการ สื่อด้านการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ด้านกิจกรรม และด้านบริการข่าวสารข้อมูลอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม มีประสิทธิผลในทุกด้าน และในแต่ละด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลและประชาชนผู้มาใช้บริการ เห็นว่าการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ในด้านสภาพทั่วไปของศูนย์การเรียนรู้ ด้านบริการสื่อ ด้านการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ด้านกิจกรรม และด้านบริการข่าวสารข้อมูลอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมมีประสิทธิผลในทุกด้าน และในแต่ละด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุนิรัตน์ เหมะ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของการนำโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน SML ไปปฏิบัติในจังหวัดปทุมธานี พบว่า ระดับความสำเร็จของการนำโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) ไปปฏิบัติในจังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.28 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.89 และปัจจัยด้านขนาดของโครงการมีความสัมพันธ์กับระดับความสำเร็จของการนำโครงการไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านลักษณะของโครงการมี 4 ปัจจัยที่ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของระดับความสำเร็จของการนำโครงการไปปฏิบัติ ได้ร้อยละ 69.80 ($R^2 = 0.698$) โดยความผูกพันเต็มใจของผู้ปฏิบัติ เป็นตัวแปรที่อธิบายได้มากที่สุด รองลงมาเป็นตัวแปรด้านความยากง่ายของโครงการ ภาวะผู้นำของคณะทำงาน การสื่อสารของโครงการ ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านทรัพยากรของโครงการนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความสำเร็จของการนำโครงการไปปฏิบัติ

สุภารัตน์ คำเพราะ (2547:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของบุคลากรและนักศึกษา ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จังหวัดปทุมธานี พบว่า (1) ความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของบุคลากรและนักศึกษา โดยบุคลากรมีระดับความต้องการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมด้านต่างๆ อยู่ในระดับมาก ส่วนนักศึกษามีความต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านต่างๆ อยู่ในระดับปานกลาง (2) เมื่อเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของบุคลากรและนักศึกษาพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยบุคลากรมีระดับความต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านต่างๆ

อยู่ในระดับมาก ส่วนนักศึกษามีความต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าบุคลากรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับมาก ส่วนนักศึกษาให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในระดับมาก และ (3) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของบุคลากรและนักศึกษา คือ ทั้งบุคลากรและนักศึกษขาดความรู้ความเข้าใจ และไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ จึงเสนอแนะให้ทางศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอจัดให้มีเวทีประชาคม เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกคนได้รับรู้ข้อข่าวสาร และได้แสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมกัน

สำเนียง ไกรเลิศ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนหนองทุ่มสงเคราะห์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ผู้บริหารและบุคลากรในชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนมากขึ้น โรงเรียนและชุมชนได้ประสานความเข้าใจสื่อสารข้อมูลต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ และตลอดเวลา ผู้ปกครองร่วมเป็นคณะทำงาน เป็นกรรมการโรงเรียน เป็นวิทยากรให้ความรู้ วิชาชีพภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมทางการศึกษา ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อโรงเรียน และให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาโรงเรียนมากขึ้น ผลการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนกลยุทธ์วิธีการร่วมคิดและการออกเยี่ยม ชุมชนจะช่วยประสานความเข้าใจระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และบุคลากรในชุมชน ได้มากขึ้น ซึ่งจะส่งผลสะท้อนให้การปฏิบัติงานด้านนี้บรรลุเป้าหมายได้

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การศึกษาแนวคิดทฤษฎีงานวิจัยต่างประเทศ พบว่ามีความคิดเห็นแนวคิดและทฤษฎี ดังที่นักวิจัยในประเทศอ้างถึงดังนี้

แคทซ์ (Katz, 1955 : 33-42) กล่าวถึงผู้บริหาร ที่จะบริหารได้ดีและให้ประสบความสำเร็จ มีประสิทธิผลและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้นมีทักษะ 3 ด้าน คือ

1. ทักษะในด้านความคิด หมายถึงความสามารถในการมองภาพรวมขององค์การ ต้องรอบรู้และเข้าใจความสลับซับซ้อนของหน่วยงาน ความสามารถในการวิเคราะห์ ความริเริ่มสร้างสรรค์ และการตัดสินใจ
2. ทักษะความสัมพันธ์กับผู้อื่น หมายถึงความสามารถของผู้บริหารในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม ซึ่งถือว่าเป็นทักษะพื้นฐานในการทำงานร่วมกับผู้อื่น อาทิ ผู้บริหารในระดับที่เท่ากัน หรือระดับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา โดยยึดหลักปฏิบัติคือ รู้จักสนองความต้องการบุคคล รู้จักความแตกต่างระหว่างบุคคล รู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น

3. ทักษะในด้านความรู้ทางวิชาการ เป็นความชำนาญหรือทักษะของผู้บริหารที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับงานและเทคนิคต่างๆ

เจนเน็ต (Janet,1986:1802-A อ้างใน สุภารัตน์ คำเพราะ, 2547) ศึกษาเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมใน State of Florida in America โดยใช้แบบการตัดสินใจตามแนวของกลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาและผู้บริหาร ผลการวิจัยพบว่า การตัดสินใจของผู้บริหารไม่ยึดแบบใดแบบหนึ่งตายตัว แต่จะปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ และในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนหรือผู้ได้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้บริหารจะไม่คำนึงถึงอายุ เพศ และประสบการณ์ (สุภารัตน์ คำเพราะ, 2547 :47)

เวลช์ แจ็คกี้ (Welsh Jackie,1995:p21) ศึกษาการเรียนการสอนในประเทศสกอตแลนด์ พบว่าผู้ปกครองจะไม่ใช้หลักสูตรของประเทศ และเลือกโรงเรียนให้ลูกได้ ซึ่งมีความแตกต่างจากประเทศอังกฤษคือนักเรียนจะใช้หลักสูตรของโรงเรียน แต่ทั้งประเทศสกอตแลนด์และประเทศอังกฤษต่างมีความสอดคล้องกันในด้านมุ่งเน้นการฝึกทักษะทุกระดับชั้น

ไวเนอร์ (Weiner 1986 อ้างถึงใน สิทธิโชค วรานุสันติกุล 2546 : 105) อธิบายว่าเราสามารถอธิบายการกระทำของตนเองให้ตนเองเข้าใจ 3 ประการคือ

1. ความสำเร็จหรือความล้มเหลวอาจจะมีสาเหตุมาจากภายในหรือภายนอกตัวบุคคลก็ได้ (Internal or External)

2. ความคงที่ของสาเหตุ (Stable or Unstable)

3. บุคคลมีความเชื่อถือว่าตนเองสามารถควบคุมเหตุต่างๆได้หรือไม่

แบม (Bam ,1972 :2 อ้างถึงใน สิทธิโชค วรานุสันติกุล 2546 : 111) ให้แนวคิดว่าคุณคนจะเกิดความรู้เกี่ยวกับเจตคติ อารมณ์และสภาวะภายในของตนเอง โดยการสันนิษฐานจากการสังเกตพฤติกรรมภายนอกของตนเองและ/หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น (สิทธิโชค วรานุสันติกุล 2546 : 111)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนชุมชน 2) ศึกษาความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน และ 3) วิเคราะห์ปัจจัยการดำเนินงานส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ศูนย์การเรียนชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี จำนวน 76 แห่ง ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี จำนวน 165 คน ในปีการศึกษา 2550 ประกอบด้วย

1.1.1 **ผู้บริหารและข้าราชการ** จำแนกเป็น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จำนวน 60 คน ผู้บริหารและข้าราชการในศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ (ศบอ.) จำนวน 24 คน และผู้บริหารและข้าราชการในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด (ศนจ.) จำนวน 12 คน รวมจำนวน 96 คน

1.1.2 **ครู-อาจารย์** จำแนกเป็น ครูประจำศูนย์การเรียนชุมชน (ครู ศรช.) จำนวน 46 คน และครูอาสาสมัคร จำนวน 23 คน รวมจำนวน 69 คน

1.2 **กลุ่มตัวอย่าง** กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเคร์จซีและมอร์แกน (อ้างในธานินทร์ ศิลป์จารุ 2549 : 50) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและข้าราชการ จำนวน 77 คน ครู-อาจารย์ จำนวน 58 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 135 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยให้ระดับคะแนน ตั้งแต่ 1-5 และแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

2.2 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ในด้านปัจจัยที่ส่งเสริมหรือปัจจัยบวก และปัจจัยที่เป็นอุปสรรคหรือปัจจัยลบ

2.2.2 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจแก้ไขในด้านภาษาและความถูกต้องด้านเนื้อหา

2.2.3 นำเครื่องมือที่แก้ไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ก่อนนำไปทดลองใช้ ได้ค่า I.O.C. (Index of Item Objective Congruence) อยู่ระหว่าง 0.50 ถึง 1.00

2.2.4 นำเครื่องมือที่ได้ปรับตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครู-อาจารย์ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี

2.2.5 หาค่าความเที่ยง โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาร์ค (Cronbach) ผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.977

2.2.6 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามรายด้าน มีดังนี้

- 1) กลยุทธ์ ด้านการบริหารจัดการ เท่ากับ 0.869
- 2) กลยุทธ์ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 0.911

- 3) คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ด้านความรู้ของบุคลากร เท่ากับ 0.815
- 4) คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ด้านความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ เท่ากับ 0.868
- 5) คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ด้านสื่อและวิธีการ เท่ากับ 0.890
- 6) ทรัพยากร ด้านงบประมาณ เท่ากับ 0.843
- 7) ทรัพยากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ เท่ากับ 0.881
- 8) ทรัพยากร ด้านบุคลากร เท่ากับ 0.883
- 9) ระดับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เท่ากับ 0.948

2.2.7 นำเครื่องมือที่ตรวจสอบคุณภาพ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์

2.3 การแปลความหมาย ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยรายข้อและรายด้าน หรือในภาพรวม ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย กำหนดเป็น 5 ระดับ พิจารณาคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2535: 100)

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดปทุมธานี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ (%) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี โดยได้ใช้แบบสอบถามจำนวน 135 ฉบับ มาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี

ผู้วิจัยได้มีการกำหนดสัญลักษณ์ตัวแปรหลักและตัวแปรย่อย ดังต่อไปนี้

N = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย

S.D. = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

R = สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

R^2 = ค่าอำนาจพยากรณ์

Sig = ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติทดสอบ

B = สัมประสิทธิ์การถดถอยรูปคะแนนดิบ

β = สัมประสิทธิ์การถดถอยรูปคะแนนมาตรฐาน

SE.B. = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การถดถอย B

X_{total} = $X_{11} + X_{12} + X_{21} + X_{22} + X_{23} + X_{31} + X_{32} + X_{33}$

X_1 = กลยุทธ์ แบบคะแนนดิบ

X_{11} = กลยุทธ์ ด้านการบริหารจัดการ แบบคะแนนดิบ

X_{12} = กลยุทธ์ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ แบบคะแนนดิบ

- X_2 = คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน แบบคะแนนดิบ
 X_{21} = คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ด้านความรู้ของบุคลากร แบบคะแนนดิบ
 X_{22} = คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ด้านความสามารถของบุคลากร ตามมาตรฐานวิชาชีพ แบบคะแนนดิบ
 X_{23} = คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ด้านสื่อและวิธีการ แบบคะแนนดิบ
 X_3 = ทรัพยากร แบบคะแนนดิบ
 X_{31} = ทรัพยากร ด้านงบประมาณ แบบคะแนนดิบ
 X_{32} = ทรัพยากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ แบบคะแนนดิบ
 X_{33} = ทรัพยากร ด้านบุคลากร แบบคะแนนดิบ
 Y_{total} = $Y_1 + Y_2 + Y_3$
 Y_1 = ด้านการบริหารงาน
 Y_2 = ด้านการจัดการเรียนการสอน
 Y_3 = ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน
 Y'_{total} = ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยรวม แบบคะแนนดิบ
 Y'_1 = ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านการบริหารจัดการ แบบคะแนนดิบ
 Y'_2 = ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านการจัดการเรียน การสอน แบบคะแนนดิบ
 Y'_3 = ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านการทำงานร่วมกับ ชุมชน แบบคะแนนดิบ
 Z_{x1} = กลยุทธ์ แบบคะแนนมาตรฐาน
 Z_{x11} = กลยุทธ์ ด้านการบริหารจัดการ แบบคะแนนมาตรฐาน
 Z_{x12} = กลยุทธ์ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ แบบคะแนนมาตรฐาน
 Z_{x2} = คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน แบบคะแนนมาตรฐาน
 Z_{x21} = คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ด้านความรู้ของบุคลากร แบบคะแนน มาตรฐาน
 Z_{x22} = คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ด้านความสามารถของบุคลากร ตามมาตรฐานวิชาชีพ แบบคะแนนมาตรฐาน
 Z_{x23} = คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ด้านสื่อและวิธีการ แบบคะแนนมาตรฐาน
 Z_{x3} = ทรัพยากร แบบคะแนนมาตรฐาน

- Z_{X31} = ทรัพยากร ด้านงบประมาณ แบบคะแนนมาตรฐาน
 Z_{X32} = ทรัพยากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ แบบคะแนนมาตรฐาน
 Z_{X33} = ทรัพยากร ด้านบุคลากร แบบคะแนนมาตรฐาน
 $Z_{Y'_{total}}$ = ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน โดยรวม
 แบบคะแนนมาตรฐาน
 $Z_{Y'_1}$ = ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ด้านการบริหารจัดการ
 แบบคะแนนมาตรฐาน
 $Z_{Y'_2}$ = ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ด้านการจัดการเรียน
 การสอน แบบคะแนนมาตรฐาน
 $Z_{Y'_3}$ = ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ด้านการทำงานร่วมกับ
 ชุมชน แบบคะแนนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 135 คน นำมาจำแนกเป็นตัวแปรเกี่ยวกับ เพศ อายุ คุณวุฒิการศึกษา ตำแหน่ง/หน้าที่การทำงาน และประสบการณ์ในการทำงาน ปรากฏผลในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	กลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	61	45.2
	หญิง	74	54.8
	รวม	135	100
อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	5	3.7
	20-29 ปี	26	19.3
	30-39 ปี	28	20.7
	40-49 ปี	49	36.3
	50 ปี ขึ้นไป	27	20.0
	รวม	135	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพ	กลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
คุณวุฒิการศึกษา	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า	13	9.6
	ระดับอนุปริญญา หรือเทียบเท่า	4	3.0
	ระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	80	59.3
	ระดับสูงกว่าปริญญาตรี	33	24.4
	อื่น ๆ	5	3.7
	รวม	135	100
ตำแหน่ง/หน้าที่การงาน	ผู้บริหารและข้าราชการในศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	10	7.4
	ผู้บริหารและข้าราชการในศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	21	15.6
	ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล	46	34.1
	ครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	40	29.6
	ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน	18	13.3
	อื่นๆ	0	0
	รวม	135	100
ประสบการณ์ในการ ทำงาน	ต่ำกว่า 3 ปี	36	26.7
	3-4 ปี	15	11.1
	5-10 ปี	36	26.7
	10 ปี ขึ้นไป	48	35.6
	รวม	135	100

จากตารางที่ 4.1 เมื่อพิจารณาสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 54.8) มีอายุ 40-49 ปี (ร้อยละ 36.3) รองลงมามีอายุ 30-39 ปี (ร้อยละ 20.7) อายุ 50 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 20.0) อายุ 20-29 ปี (ร้อยละ 19.3) และต่ำกว่า 20 ปี (ร้อยละ 3.7) มีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า (ร้อยละ 59.3) รองลงมามีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 24.4) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า (ร้อยละ 9.6) อื่นๆ (ร้อยละ 3.7) และระดับอนุปริญญา หรือเทียบเท่า (ร้อยละ 3.0) มีตำแหน่ง/หน้าที่การงาน ปฏิบัติหน้าที่

ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (ร้อยละ 34.1) รองลงมาปฏิบัติหน้าที่ครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ร้อยละ 29.6) ผู้บริหารและข้าราชการในศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ (ร้อยละ 15.6) ครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน (ร้อยละ 13.3) และผู้บริหารและข้าราชการในศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด (ร้อยละ 7.4) และมีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 35.6) รองลงมาประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี (ร้อยละ 26.7) ต่ำกว่า 3 ปี (ร้อยละ 26.7) และ 3-4 ปี (ร้อยละ 11.1)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี

ปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี การวิเคราะห์ส่วนนี้เป็นการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) ของคะแนนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โดยภาพรวม และรายด้าน ของตัวแปรต้น 3 ด้าน 8 ตัวแปร คือ (1) กลยุทธ์ อันประกอบด้วย (ก) การบริหารจัดการ และ (ข) กระบวนการจัดการเรียนรู้ (2) คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน อันประกอบด้วย (ก) ความรู้ของบุคลากร (ข) ความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ และ (ค) สื่อและวิธีการ (3) ทรัพยากร อันประกอบด้วย (ก) งบประมาณ (ข) วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และ (ค) บุคลากร สำหรับการแปลความหมายใช้เกณฑ์ตามที่ปรากฏในบทที่ 3

2.1 ปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยภาพรวม

การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยภาพรวม 3 ด้าน คือ ด้านกลยุทธ์ ด้านคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน และด้านทรัพยากร อยู่ในระดับมาก 2 ด้านแรก และอยู่ในระดับปานกลางด้านทรัพยากร ดังแสดงผลไว้ในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านกลยุทธ์ (X_1)	3.65	.56	มาก
2. ด้านคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน (X_2)	3.56	.54	มาก
3. ด้านทรัพยากร (X_3)	3.19	.67	ปานกลาง
รวม (X_{total})	3.44	.54	ปานกลาง

2.2 ปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นรายด้าน

ปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน รายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านกลยุทธ์ ด้านคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน และด้านทรัพยากร

2.2.1 ปัจจัยด้านกลยุทธ์

การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านกลยุทธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อย พบว่าด้านการบริหารจัดการและด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ดังแสดงผลไว้ในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านกลยุทธ์ (X_1) จำแนกเป็นรายด้านย่อย

กลยุทธ์ (X_1)	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. การบริหารจัดการ (X_{11})	3.65	.59	มาก
2. กระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12})	3.64	.60	มาก
รวม (X_1)	3.65	.56	มาก

1) ด้านการบริหารจัดการ

การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อย่อย พบว่า ทุกรายข้อย่อยอยู่ในระดับมาก ดังแสดงผลไว้ในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านการบริหารจัดการ (X_{11})

ด้านการบริหารจัดการ (X_{11})	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. มีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการ	3.69	.71	มาก
2. มีการจัดทำนโยบายและเป้าหมายสาธารณะของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการทำงาน	3.64	.77	มาก
3. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจัดทำแผนผังการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ	3.51	.75	มาก
4. การปฏิบัติตามแผน	3.58	.74	มาก
5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นระบบ	3.64	.80	มาก
6. มีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน	3.79	.84	มาก
7. การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	3.75	.85	มาก
8. การประสานงานความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.77	.75	มาก
9. มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล อย่างต่อเนื่อง	3.52	.78	มาก
รวม (X_{11})	3.65	.59	มาก

2) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้

การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อย่อย พบว่า ทุกรายข้อย่อยอยู่ในระดับมาก ดังแสดงผลไว้ในตารางที่ 4.5 ดังนี้

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12})

ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12})	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. เนื้อหาสาระและกิจกรรมสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน	3.70	.73	มาก
2. มีการฝึกทักษะ ด้านกระบวนการคิดสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียน	3.67	.72	มาก
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง	3.67	.74	มาก
4. มีกระบวนการฝึกการอ่านให้แก่ผู้เรียน	3.61	.76	มาก
5. การผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ ในหลักสูตรอย่างได้สัดส่วน สำหรับผู้เรียน	3.61	.73	มาก
6. ครูมีความสามารถสร้างจัดบรรยากาศในการเรียนรู้	3.54	.75	มาก
7. มีการสร้างกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นทั้งในและนอกศูนย์ การเรียนรู้ชุมชน	3.70	.73	มาก
8. มีการพัฒนาศักยภาพในตัวผู้เรียน	3.58	.75	มาก
9. มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลงานที่ได้เพื่อสร้างเสริม กำลังใจ	3.62	.79	มาก
10. มีการประสานความร่วมมือกับบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย	3.73	.84	มาก
11. มีการร่วมติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	3.61	.79	มาก
รวม (X_{12})	3.64	.60	มาก

2.2.2 ปัจจัยด้านคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อย พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านความรู้ของบุคลากร และด้านความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ ส่วนด้านสื่อและวิธีการอยู่ในระดับปานกลาง ดังแสดงผลไว้ในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน (X_2) จำแนกรายด้าน
ย่อย

คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน (X_2)	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ความรู้ของบุคลากร	3.62	.57	มาก
2. ความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ	3.60	.56	มาก
3. สื่อและวิธีการ	3.46	.65	ปานกลาง
รวม (X_2)	3.59	.54	มาก

1) ด้านความรู้ของบุคลากร

การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านความรู้ของบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อย่อย พบว่า รายข้อที่ 1-6 อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่ 7 คือ มีวิทยากรภายนอกหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความชำนาญต่างๆ มาประจำหรือสอนเสริมในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบางครั้งบางคราว อยู่ในระดับปานกลางเพียงข้อเดียว ดังแสดงผลไว้ในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านความรู้ของบุคลากร (X_{21})

ด้านความรู้ของบุคลากร (X_{21})	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. บุคลากรมีคุณวุฒิ/ความรู้ความ สามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และตามเกณฑ์มาตรฐานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน	3.66	.78	มาก
2. บุคลากรได้รับการอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทในการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	3.71	.70	มาก
3. บุคลากรมีความสามารถในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาในการจัดการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	3.58	.65	มาก
4. ความรู้ของบุคลากรความเข้าใจเกี่ยวกับงานด้านต่างๆ ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	3.76	.73	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ด้านความรู้ของบุคลากร (X_{21})	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
5. มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเตรียมความพร้อมในงานด้านต่างๆ ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	3.60	.75	มาก
6. บุคลากรสามารถให้คำแนะนำปรึกษาการดำเนินงาน	3.62	.74	มาก
7. มีวิทยากรภายนอกหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความชำนาญต่างๆ มาประจำหรือสอนเสริมในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบางครั้งบางคราว	3.44	.79	ปานกลาง
รวม (X_{21})	3.62	.57	มาก

2) ด้านความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ

การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อย่อย พบว่า รายข้อที่ 1-2 และ 4-6 อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่ 3 คือ บุคลากรมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลางเพียงข้อเดียว ดังแสดงผลไว้ในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ (X_{22})

ด้านความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ (X_{22})	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. บุคลากรมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างมีประสิทธิภาพ	3.57	.65	มาก
2. บุคลากรมีความสามารถในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ	3.56	.67	มาก
3. บุคลากรมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการ	3.47	.73	ปานกลาง
4. ส่งเสริมให้บุคลากรมีโอกาสดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพ	3.53	.77	มาก

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ด้านความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ (X_{22})	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
5. บุคลากรมีความสามารถในการประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.67	.71	มาก
6. บุคลากรมีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดี	3.77	.72	มาก
รวม (X_{22})	3.60	.56	มาก

3) ด้านสื่อและวิธีการ

การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านสื่อและวิธีการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อย่อย พบว่า รายข้อที่ 5 และ 6 คือ มีการสื่อสารที่สะดวกรวดเร็ว และง่ายต่อการเรียนรู้ และมีการฝึกอบรม และพัฒนาบุคลากรให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อและวิธีการดำเนินงานในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ส่วนรายข้ออื่นๆอยู่ในระดับปานกลาง ดังแสดงผลไว้ในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านสื่อและวิธีการ (X_{23})

ด้านสื่อและวิธีการ (X_{23})	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. มีการประชุมวางแผนและกำหนดการใช้สื่อในรูปแบบต่างๆอย่างเหมาะสม	3.44	.68	ปานกลาง
2. มีการดำเนินงานตามแผนการใช้สื่ออย่างหลากหลาย	3.43	.74	ปานกลาง
3. สื่อมีคุณภาพและเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.42	.78	ปานกลาง
4. การใช้สื่อมีความหลากหลายและตรงกับความต้องการของผู้เรียน และชุมชน	3.39	.80	ปานกลาง
5. มีการสื่อสารที่สะดวกรวดเร็ว และง่ายต่อการเรียนรู้	3.53	.86	มาก
6. มีการฝึกอบรม และพัฒนาบุคลากรให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อและวิธีการดำเนินงานในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	3.53	.73	มาก
รวม (X_{23})	3.46	.65	ปานกลาง

2.2.3 ปัจจัยด้านทรัพยากร

การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านทรัพยากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อย พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ดังแสดงผลไว้ในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านทรัพยากร (X_3) จำแนกเป็นรายด้านย่อย

ทรัพยากร (X_3)	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. งบประมาณ	3.03	.72	ปานกลาง
2. วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่	3.17	.73	ปานกลาง
3. บุคลากร	3.35	.76	ปานกลาง
รวม (X_3)	3.19	.67	ปานกลาง

1) ด้านงบประมาณ

การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อย่อย พบว่า ทุกรายข้อย่อยอยู่ในระดับปานกลาง ดังแสดงผลไว้ในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านงบประมาณ (X_{31})

ด้านงบประมาณ (X_{31})	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. มีการวางแผนและจัดทำแผนงบประมาณประจำปี ในด้านต่างๆ ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	3.44	.87	ปานกลาง
2. ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐอย่างพอเพียง สำหรับการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	3.23	.96	ปานกลาง
3. ได้รับเงินสนับสนุนจากสมาคมศิษย์เก่า/ ชมรม/มูลนิธิ	2.62	1.04	ปานกลาง
4. ได้รับเงินสนับสนุนจากหน่วยงานภาคเอกชน	2.56	1.03	ปานกลาง

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ด้านงบประมาณ (X_{31})	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
5. การมีส่วนร่วมในการประสานงานขอความร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานต่างๆ เพื่อของงบประมาณการสนับสนุนการพัฒนาการเรียนการสอนในหลักสูตรต่างๆ ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	3.22	.82	ปานกลาง
6. งบประมาณในการเบิกจ่าย มีความคล่องตัวรวดเร็วในการนำมาใช้ดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	3.10	.89	ปานกลาง
รวม (X_{31})	3.03	.72	ปานกลาง

2) ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่

การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อย่อย พบว่า ทุกรายข้อย่อยอยู่ในระดับปานกลาง ดังแสดงผลไว้ในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X_{32})

ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X_{32})	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. มีความทันสมัย	3.03	.93	ปานกลาง
2. มีการสนับสนุนหรือจัดหาสื่อและวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนที่มีคุณภาพเพื่อนำมาใช้ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	3.21	.86	ปานกลาง
3. มีสื่อไว้บริการอย่างหลากหลาย เช่น วิทยุทัศน์ เทปเสียง เครื่องฉายเหนือศีรษะ สไลด์และคอมพิวเตอร์ เป็นต้น	2.93	1.08	ปานกลาง
4. มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ไว้บริการสำหรับกลุ่มเป้าหมายพิเศษ เช่น ผู้สูงอายุ คนพิการ และคนเร่ร่อน เป็นต้น	2.88	1.06	ปานกลาง
5. มีการสำรวจความต้องการและมีการวางแผนการใช้สื่อรูปแบบต่างๆ	3.16	.86	ปานกลาง

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ด้านวัตถุประสงค์ อาคารสถานที่ (X_{32})	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
6. ที่ตั้งของสถานที่เรียนมีการเดินทางที่สะดวก	3.48	.81	ปานกลาง
7. อาคาร / ห้องเรียน สะอาดและเอื้อต่อการเรียนรู้	3.36	.86	ปานกลาง
8. สภาพการจัดห้องเรียน โต๊ะ-เก้าอี้มีเพียงพอต่อการเรียนการสอนในหลักสูตรต่างๆ	3.34	.86	ปานกลาง
รวม (X_{32})	3.17	.73	ปานกลาง

3) ด้านบุคลากร

การดำเนินงานของศูนย์การเรียนชุมชน ด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อย่อย พบว่า ทุกข้อย่อยอยู่ในระดับปานกลาง ดังแสดงผลไว้ในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านบุคลากร (X_{33})

ด้านบุคลากร (X_{33})	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. มีการวางแผนจัดเตรียมกำลังคน	3.42	.79	ปานกลาง
2. มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการสรรหาบุคคล	3.41	.81	ปานกลาง
3. มีครูประจำศูนย์การเรียนชุมชนหรือเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตลอดเวลา	3.39	1.03	ปานกลาง
4. มีสัดส่วนของครูต่อนักเรียนที่เหมาะสม	3.24	.97	ปานกลาง
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการสอนเสริมโดยใช้บุคลากรที่เชี่ยวชาญด้านการสอนหลากหลายสาขาในศูนย์การเรียนชุมชน	3.30	1.02	ปานกลาง
รวม (X_{33})	3.35	.76	ปานกลาง

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี

การวิเคราะห์ส่วนนี้เป็นการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลผลของความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยภาพรวม และรายด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการทำงานร่วมกับชุมชน ดังนี้

3.1 ระดับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยภาพรวม

ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังแสดงผลในตาราง 4.14

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ในภาพรวม (Y_{total})

ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการบริหารจัดการ	3.51	.62	มาก
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.57	.61	มาก
3. ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน	3.51	.68	มาก
รวม (Y_{total})	3.53	.60	มาก

3.2 ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน รายด้าน

3.2.1 ด้านการบริหารจัดการ

ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อย่อย พบว่า รายข้อที่ 2-4 และ 6 มีความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอยู่ในระดับมาก ส่วนรายข้อที่ 1, 5 และ 7 คือ การจัดองค์กร / โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร และบรรลุมาตรฐาน/เป้าหมายของสถานศึกษา มีกิจกรรมหลากหลายบูรณาการกับการเรียนการสอน และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบอยู่ในระดับปานกลาง ดังแสดงผลไว้ในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านการบริหารจัดการ (Y_1)

ด้านการบริหารจัดการ (Y_1)	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. การจัดองค์กร / โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร และบรรลุมาตรฐาน/เป้าหมายของสถานศึกษา	3.38	.71	ปานกลาง
2. ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการ	3.56	.79	มาก
3. บุคลากรในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมติดตามตรวจสอบ และประเมินผล	3.54	.73	มาก
4. มีการส่งเสริมความสัมพันธ์และประสานความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา	3.61	.73	มาก
5. มีกิจกรรมหลากหลายบูรณาการกับการเรียนการสอน	3.48	.75	ปานกลาง
6. การบริหารจัดการสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	3.53	.72	มาก
7. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ	3.49	.78	ปานกลาง
รวม (Y_1)	3.51	.62	มาก

3.2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อย่อยพบว่า รายข้อที่ 1 และ ข้อที่ 4-7 มีความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอยู่ในระดับมาก ส่วนรายข้อที่ 2 และ 3 คือ หลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น และมีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ดังแสดงผลไว้ในตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านการจัดการเรียนการสอน (Y_2)

ด้านการจัดการเรียนการสอน (Y_2)	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม	3.64	.80	มาก
2. หลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น	3.47	.77	ปานกลาง
3. มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	3.33	.83	ปานกลาง
4. ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น / ชักถาม	3.57	.76	มาก
5. ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	3.66	.76	มาก
6. ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพ และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.59	.75	มาก
7. มีการพัฒนาด้านการเรียนการสอนควบคู่กับ คุณธรรมนำความรู้	3.70	.79	มาก
รวม (Y_2)	3.57	.61	มาก

3.2.3 ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน

ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อย่อยพบว่า รายข้อที่ 2-5 และ 7 มีความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอยู่ในระดับมาก ส่วนรายข้อที่ 6-9 คือการร่วมจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ของชุมชน ช่วยให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น การร่วมจัดหาสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมการศึกษา การให้บริการสื่อประเภทต่างๆ เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มขึ้น และเป็นประโยชน์กับผู้เรียนและคนในชุมชน และมีการศึกษาวิจัย หรือนำผลการวิจัยหรือติดตามประเมินผลและนำผลไปใช้ อยู่ในระดับปานกลาง ดังแสดงผลไว้ในตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน (Y₃)

ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน (Y ₃)	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา / การจัดการเรียนการสอน	3.67	.77	มาก
2. การจัดทำแผนผังและโครงสร้างการให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้บริการในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	3.51	.81	มาก
3. กิจกรรมการศึกษาสอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่และความต้องการของประชาชน	3.64	.79	มาก
4. การประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชนทุกฝ่าย ช่วยให้ชุมชนมีสุขภาพดีและเข้มแข็งขึ้น	3.61	.76	มาก
5. การถ่ายทอดข่าวสารข้อมูลในชุมชน เพื่อช่วยให้ชุมชนได้พัฒนาความรู้เพิ่มมากขึ้น	3.53	.79	มาก
6. การร่วมจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ของชุมชน ช่วยให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น	3.41	.84	ปานกลาง
7. การร่วมจัดหาสถานที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมการศึกษา	3.50	.79	ปานกลาง
8. การให้บริการสื่อประเภทต่างๆ เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มขึ้น และเป็นประโยชน์กับผู้เรียนและคนในชุมชน	3.41	.85	ปานกลาง
9. มีการศึกษาวิจัย หรือนำผลการวิจัยหรือติดตาม ประเมินผล และนำผลไปใช้	3.26	.95	ปานกลาง
รวม (Y ₃)	3.51	.68	มาก

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์ การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี

4.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชนกับ ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชนกับ
ความสำเร็จของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี โดยการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์
อย่างง่าย (Simple Correalation Analysis) ดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินงานกับความสำเร็จในการบริหาร
ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี

การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (X)/(Y)	ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่ ปทุมธานี			
	ด้านการบริหาร จัดการ (Y ₁)	ด้านการจัด การเรียน การสอน (Y ₂)	ด้านการทำงาน ร่วมกับชุมชน (Y ₃)	ความสำเร็จใน การบริหารศูนย์ การเรียนรู้ชุมชน (Y _{total})
1. กลยุทธ์ (X ₁)	0.817*	0.823*	0.798*	0.863*
1.1 การบริหารจัดการ (X ₁₁)	0.757*	0.756*	0.727*	0.793*
1.2 กระบวนการจัดการเรียนรู้ (X ₁₂)	0.792*	0.803*	0.785*	0.843*
2. คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน (X ₂)	0.829*	0.793*	0.769*	0.846*
2.1 ความรู้ของบุคลากร (X ₂₁)	0.755*	0.732*	0.702*	0.775*
2.2 ความสามารถของบุคลากรตาม มาตรฐานวิชาชีพ (X ₂₂)	0.768*	0.739*	0.680*	0.773*
2.3 สื่อและวิธีการ (X ₂₃)	0.735*	0.691*	0.709*	0.756*
3. ทรัพยากร (X ₃)	0.802*	0.677*	0.761*	0.794*
3.1 งบประมาณ (X ₃₁)	0.706*	0.642*	0.682*	0.719*
3.2 วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X ₃₂)	0.726*	0.621*	0.721*	0.734*
3.3 บุคลากร (X ₃₃)	0.737*	0.569*	0.658*	0.696*
การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (X _{total})	0.890*	0.820*	0.844*	0.905*

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีทุกด้าน (X_{total}) มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (Y_{total}) ในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเป็นความสัมพันธ์ในระดับสูง ค่า $r = 0.905$ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ และเมื่อพิจารณาโดยภาพรวม ปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (X_{total}) กับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแต่ละด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกสูงกับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านการบริหารจัดการ (Y_1) ค่า $r = 0.890$ ด้านการจัดการเรียนการสอน (Y_2) ค่า $r = 0.820$ และด้านการทำงานร่วมกับชุมชน (Y_3) ค่า $r = 0.844$

เมื่อพิจารณาในภาพรวม ของความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (Y_{total}) พบว่า ปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในระดับค่อนข้างสูง ปรากฏผลดังนี้

ด้านกลยุทธ์ ในด้านการบริหารจัดการ (X_{11}) ค่า $r = 0.793$ กระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12}) ค่า $r = 0.843$

ด้านคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ในด้านความรู้ของบุคลากร (X_{21}) ค่า $r = 0.775$ ความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ (X_{22}) ค่า $r = 0.773$ สื่อและวิธีการ (X_{23}) ค่า $r = 0.756$

ด้านทรัพยากรในด้านงบประมาณ (X_{31}) ค่า $r = 0.719$ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X_{32}) ค่า $r = 0.734$ และบุคลากร (X_{33}) ค่า $r = 0.696$

4.2 การพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนระหว่างปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน กับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี

การวิเคราะห์ตัวแปรถูกทำนาย (ตัวแปรตามหรือผล) คือความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการทำงานร่วมกับชุมชน และตัวแปรทำนาย (ตัวแปรอิสระ) มี 3 ด้าน 8 ตัวแปร คือ (1) ด้านกลยุทธ์ อันประกอบด้วย (ก) การบริหารจัดการ และ (ข) กระบวนการจัดการเรียนรู้ (2) ด้านคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน อันประกอบด้วย (ก) ความรู้ของบุคลากร (ข) ความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ และ (ค) สื่อและวิธีการ (3) ด้านทรัพยากร อันประกอบด้วย (ก) งบประมาณ (ข) วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และ (ค) บุคลากร ในการวิเคราะห์จะแยกเป็นชุด ซึ่งแต่ละชุดจะแตกต่างกันที่ตัวแปรตาม โดยชุดแรกใช้ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในภาพรวมเป็นตัวแปรตาม ส่วนอีก 3 ชุด ใช้ความสำเร็จในการบริหาร

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในแต่ละด้านเป็นตัวแปรตามในการวิเคราะห์ ซึ่งในการวิเคราะห์ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise Multiple Regression

4.2.1 การพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยรวม (Y_{total})

ด้วยตัวแปรปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน รายด้าน

การพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยรวม (Y_{total}) ด้วยตัวแปรปัจจัยการดำเนินงาน รายด้าน ได้ผลการพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยรวม (Y_{total}) ด้วยตัวแปรปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน รายด้าน โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise Multiple Regression ดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 ผลการพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยรวม (Y_{total}) ด้วยตัวแปรปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน รายด้าน ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบ Stepwise Multiple Regression

ตัวแปรทำนายที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	B	SE.B.	β	t	Sig.
(Constant)	-.064	.147		-.436	.664
1. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12})	.371	.064	.370	5.754	.000
2. ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X_{32})	.194	.044	.238	4.392	.000
3. ด้านการบริหารจัดการ (X_{11})	.206	.063	.201	3.250	.001
4. ด้านความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ (X_{22})	.160	.062	.149	2.599	.010
5. ด้านบุคลากร (X_{33})	.090	.043	.113	2.093	.038
	R = .916		$R^2 = .840$		Adjusted $R^2 = .834$

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ตัวแปรปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการมี 5 ตัวแปร โดยมีความสำคัญตามลำดับ คือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12}) มีน้ำหนักในการทำนาย (β) = .370 ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X_{32}) มีน้ำหนักในการทำนาย (β) = .238 ด้านบริหารจัดการ (X_{11}) มีน้ำหนักในการทำนาย (β) = .201 ด้านความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ (X_{22}) มีน้ำหนักในการทำนาย (β) = .149 และด้านบุคลากร (X_{33}) มีน้ำหนักในการทำนาย (β) = .113 สามารถร่วมกันทำนายความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้

ชุมชนโดยรวม (Y_{total}) ได้ร้อยละ 83.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถเขียนสมการถดถอยที่ใช้ในการทำนายได้ดังต่อไปนี้

$$Y'_{total} = -.064 + .371X_{12} + .194X_{32} + .206X_{11} + .160X_{22} + .090X_{33}$$

$$Z_{Y'_{total}} = .370Z_{X_{12}} + .238Z_{X_{32}} + .201Z_{X_{11}} + .149Z_{X_{22}} + .113Z_{X_{33}}$$

4.2.2 ผลการพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านการบริหารจัดการ (Y_1) ด้วยตัวแปรปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

การวิเคราะห์ผลการพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านการบริหารจัดการ (Y_1) ได้ผลการพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านการบริหารจัดการ (Y_1) โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise Multiple Regression ดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 ผลการพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านการบริหารจัดการ (Y_1) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบ Stepwise Multiple Regression

ตัวแปรทำนายที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	B	SE.B.	β	t	Sig.
(Constant)	-.084	.168		-.501	.617
1. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12})	.268	.074	.260	3.647	.000
2. ด้านบุคลากร (X_{33})	.194	.049	.238	3.975	.000
3. ด้านความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ (X_{22})	.212	.070	.193	3.025	.003
4. ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X_{32})	.158	.050	.188	3.131	.002
5. ด้านการบริหารจัดการ (X_{11})	.192	.072	.182	2.661	.009
	R = .896	$R^2 = .804$	Adjusted $R^2 = .796$		

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ตัวแปรปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการมี 5 ตัวแปร โดยมีความสำคัญตามลำดับ คือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (x_{12}) มีน้ำหนักในการทำนาย (β) = .260 ด้านบุคลากร (x_{33}) มีน้ำหนักในการทำนาย (β) = .238 ด้านความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ (x_{22}) มีน้ำหนักในการทำนาย (β) = .193 ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (x_{32}) มีน้ำหนักในการทำนาย (β) = .188 และด้านบริหารจัดการ (x_{11}) มี

น้ำหนักในการทำนาย (β) = .182 สามารถร่วมกันทำนายความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ด้านการบริหารจัดการ (Y_1) ได้ร้อยละ 79.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถเขียนสมการถดถอยที่ใช้ในการทำนายได้ดังต่อไปนี้

$$Y'_1 = -.084 + .268X_{12} + .194X_{33} + .212X_{22} + .158X_{32} + .192X_{11}$$

$$Z_{Y'_1} = .260Z_{X_{12}} + .238Z_{X_{33}} + .193Z_{X_{22}} + .188Z_{X_{32}} + .182Z_{X_{11}}$$

4.2.3 ผลการพยากรณ์ ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ด้านการ

จัดการเรียนการสอน (Y_2) ด้วยตัวแปรปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนชุมชน

การวิเคราะห์ผลการพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ด้านการจัดการเรียนการสอน (Y_2) ได้ผลการพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ด้านการจัดการเรียนการสอน (Y_2) โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise Multiple Regression ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.21 ผลการพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ด้านการจัดการเรียนการสอน (Y_2) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบ Stepwise Multiple Regression

ตัวแปรทำนายที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	B	SE.B.	β	t	Sig.
(Constant)	.052	.197		.266	.791
1. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12})	.406	.086	.395	4.728	.000
2. ด้านความสามารถของบุคลากรตาม มาตรฐานวิชาชีพ (X_{22})	.234	.081	.213	2.871	.005
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X_{32})	.128	.050	.153	2.558	.012
4. ด้านการบริหารจัดการ (X_{11})	.216	.085	.206	2.545	.012
	R = .851	$R^2 = .725$	Adjusted $R^2 = .716$		

*ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ตัวแปรปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนชุมชน ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการมี 4 ตัวแปร โดยมีความสำคัญตามลำดับ คือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12}) มีน้ำหนักในการทำนาย (β) = .395 ด้านความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ (X_{22}) มีน้ำหนักในการทำนาย (β) = .213 ด้านการบริหารจัดการ (X_{11}) มีน้ำหนักในการทำนาย (β)

= .206 และด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X_{32}) มีน้ำหนักในการทำนาย (β) = .153 สามารถร่วมกันทำนายความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ด้านการจัดการเรียนการสอน (Y_2) ได้ร้อยละ 71.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถเขียนสมการถดถอยที่ใช้ในการทำนายได้ดังต่อไปนี้

$$Y'_2 = .052 + .406X_{12} + .234X_{22} + .216X_{11} + .128X_{32}$$

$$Z_{Y'_2} = .395Z_{X_{12}} + .213Z_{X_{22}} + .206Z_{X_{11}} + .153Z_{X_{32}}$$

4.2.4 ผลการความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน (Y_3) ด้วยตัวแปรปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนชุมชน

การวิเคราะห์ผลการพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน (Y_3) ได้ผลการพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน (Y_3) โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise Multiple Regression ดังตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 ผลการพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน (Y_3) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบ Stepwise Multiple Regression

ตัวแปรทำนายที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	B	SE.B.	β	t	Sig.
(Constant)	-.115	.201		-.570	.570
1. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12})	.466	.088	.411	5.279	.000
2. ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X_{32})	.346	.052	.375	6.700	.000
3. ด้านการบริหารจัดการ (X_{11})	.226	.087	.195	2.592	.011
	R = .857		R ² = .735		Adjusted R ² = .729

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ตัวแปรปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนชุมชน ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการมี 3 ตัวแปร โดยมีความสำคัญตามลำดับ คือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12}) มีน้ำหนักในการทำนาย (β) = .411 ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X_{32}) มีน้ำหนักในการทำนาย (β) = .375 และด้านการบริหารจัดการ (X_{11}) มีน้ำหนักในการทำนาย (β) = .195 สามารถร่วมกันทำนายความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน (Y_3) ได้

ร้อยละ 72.9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถเขียนสมการถดถอยที่ใช้ในการทำนายได้ดังต่อไปนี้

$$Y'_3 = -.115 + .466X_{12} + .346X_{32} + .226X_{11}$$

$$Z_{Y'_3} = .411Z_{X_{12}} + .375Z_{X_{32}} + .195Z_{X_{11}}$$

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน ด้วยตัวแปรปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีโดยรวมและในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1. ตัวแปรปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนชุมชน ที่สามารถทำนายความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีโดยรวม (Y_{total}) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีความสำคัญตามลำดับ คือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12}) ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X_{32}) ด้านบริหารจัดการ (X_{11}) ด้านความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ (X_{22}) และด้านบุคลากร (X_{33}) ตัวแปรทั้ง 5 ตัวแปร สามารถร่วมกันทำนายความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชนโดยรวมได้ร้อยละ 83.4 ซึ่งอยู่ในระดับสูง จึงกล่าวได้ว่า ตัวแปรด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12}) ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X_{32}) ด้านบริหารจัดการ (X_{11}) ด้านความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ (X_{22}) และด้านบุคลากร (X_{33}) มีความสัมพันธ์ต่อผลความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีโดยรวม (Y_{total})

2. ตัวแปรปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนชุมชน ที่สามารถทำนายความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ด้านการบริหารจัดการ (Y_1) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีความสำคัญตามลำดับ คือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12}) ด้านบุคลากร (X_{33}) ด้านความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ (X_{22}) ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X_{32}) และด้านบริหารจัดการ (X_{11}) ตัวแปรทั้ง 5 ตัวแปร สามารถร่วมกันทำนายความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ด้านการบริหารจัดการ (Y_1) ได้ร้อยละ 79.6 ซึ่งอยู่ในระดับสูง จึงกล่าวได้ว่า ตัวแปรด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12}) ด้านบุคลากร (X_{33}) ด้านความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ (X_{22}) ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X_{32}) และด้านบริหารจัดการ (X_{11}) มีความสัมพันธ์ต่อผลความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ด้านการบริหารจัดการ (Y_1)

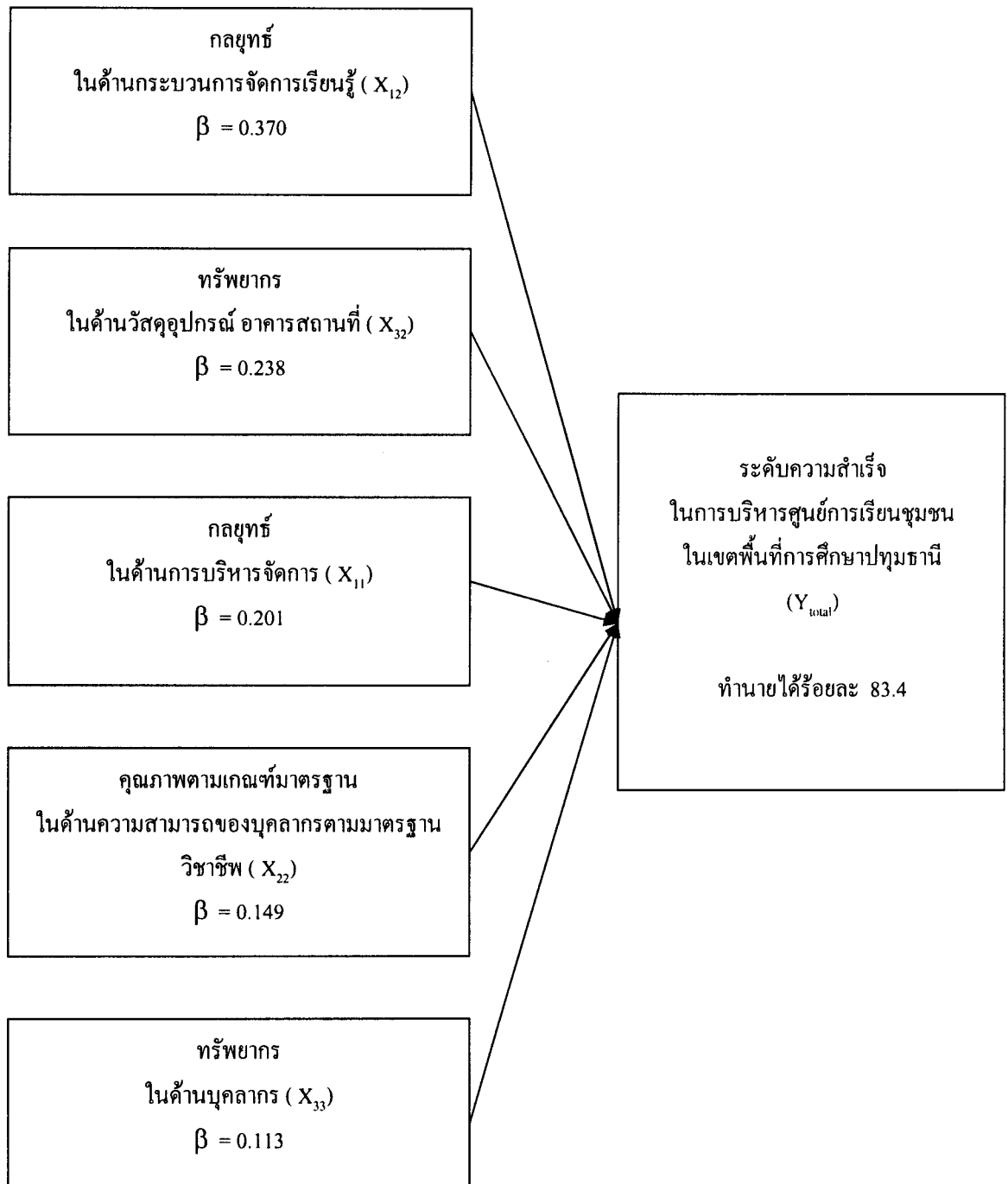
3. ตัวแปรปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนชุมชน ที่สามารถทำนายความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ด้านการจัดการเรียนการสอน (Y_2) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีความสำคัญตามลำดับ คือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12}) ด้าน

ความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ (X_{22}) ด้านการบริหารจัดการ (X_{11}) และด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X_{32}) ตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปร สามารถร่วมกันทำนายความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านการจัดการเรียนการสอน (Y_2) ได้ร้อยละ 71.6 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างสูง จึงกล่าวได้ว่า ตัวแปรด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12}) ด้านความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ (X_{22}) ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X_{32}) และด้านการบริหารจัดการ (X_{11}) มีความสัมพันธ์ต่อผลความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านจัดการเรียนการสอน (Y_2)

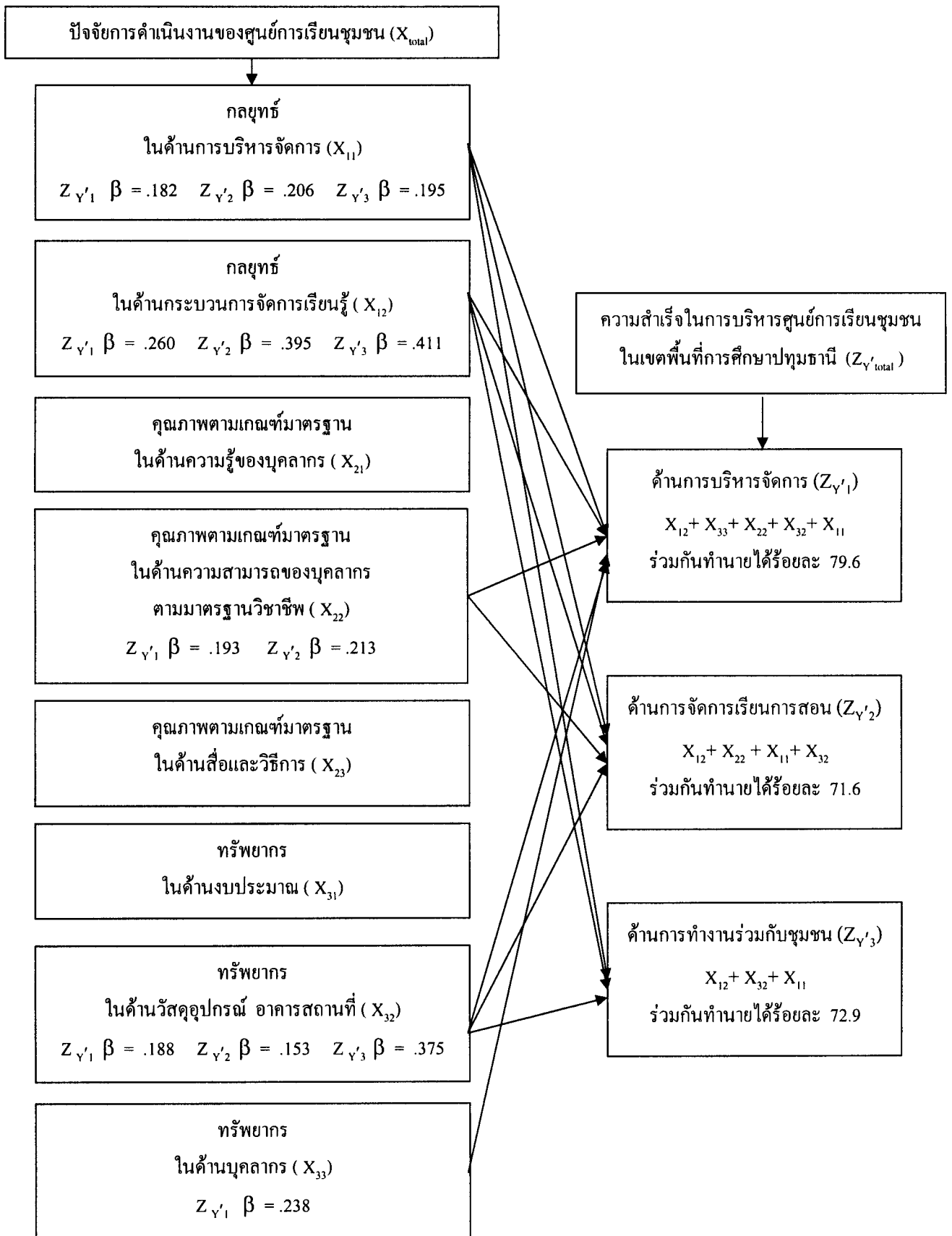
4. ตัวแปรปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่สามารถทำนายความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน (Y_3) คือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12}) ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X_{32}) และด้านการบริหารจัดการ (X_{11}) ตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปร สามารถร่วมกันทำนายความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน (Y_3) ได้ร้อยละ 72.9 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างสูง จึงกล่าวได้ว่า ตัวแปรด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12}) ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X_{32}) และด้านการบริหารจัดการ (X_{11}) มีความสัมพันธ์ต่อผลความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน (Y_3)

จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณดังกล่าว ใช้ค่าที่ได้จากวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบ Stepwise และลำดับตามความสำคัญของค่า β สรุปได้ว่าตัวแปรหรือปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่สามารถทำนายระดับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ในลักษณะของความสัมพัทธ์เชิงทำนาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ภาพที่ 4.1 การทำนายความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยรวม (Y_{total}) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบ Stepwise Multiple Regression

ภาพที่ 4.2 การทำนายความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษา
ปทุมธานี รายด้าน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบ Stepwise Multiple Regression

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี” ในบทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึง การสรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

ผลของการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 ศึกษาความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี

1.1.2 ศึกษาปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี

1.1.3 วิเคราะห์ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี

1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี จำนวน 76 แห่ง ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี จำนวน 165 คน ในปีการศึกษา 2550 ประกอบด้วย

(1) ผู้บริหารและข้าราชการ จำแนกเป็น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จำนวน 60 คน ผู้บริหารและข้าราชการในศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ (ศบอ.) จำนวน 24 คน และผู้บริหารและข้าราชการในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด (ศนจ.) จำนวน 12 คน รวมจำนวน 96 คน

(2) ครู-อาจารย์ จำแนกเป็น ครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ครู ศรช.) จำนวน 46 คน และครูอาสาสมัคร จำนวน 23 คน รวมจำนวน 69 คน

2) *กลุ่มตัวอย่าง* กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเคร็จซี และมอร์แกน (อ้างในธานินทร์ ศิลป์จารุ 2549 : 50) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและข้าราชการ จำนวน 77 คน ครู-อาจารย์ จำนวน 58 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 135 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยให้ระดับคะแนน ตั้งแต่ 1-5 และแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดปทุมธานี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี โดยผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมด

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติ ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

1.3 ผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ในปีการศึกษา 2550 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.3.1 ผลการศึกษาปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี พบว่า การดำเนินการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า 1) ด้านกลยุทธ์ อันประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการและกระบวนการจัดการเรียนรู้ มีการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อย่อย พบว่า ทุกรายข้อย่อยมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก 2) ด้านคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน อันประกอบด้วย ความรู้ของบุคลากร ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านสื่อและวิธีการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อย่อย พบว่า รายข้อส่วนใหญ่มีความสำเร็จอยู่ในระดับมาก มีบางรายข้อเท่านั้นที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ รายข้อที่ 7 ด้านความรู้ของบุคลากร คือ มีวิทยากรภายนอกหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความชำนาญต่างๆ มาประจำหรือสอนเสริมในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบางครั้งบางคราว รายข้อที่ 3 ด้านความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพ คือ บุคลากรมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการ และรายข้อที่ 1-4 ด้านสื่อและวิธีการ คือ มีการประชุมวางแผนและกำหนดการใช้สื่อในรูปแบบต่างๆ อย่างเหมาะสม มีการดำเนินงานตามแผนการใช้สื่ออย่างหลากหลาย สื่อมีคุณภาพและเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การใช้สื่อมีความหลากหลายและตรงกับความต้องการของผู้เรียน และชุมชน และ 3) ด้านทรัพยากร อันประกอบด้วย งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และบุคลากรอยู่ในระดับปานกลางทุกรายด้านย่อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อย่อย พบว่า ทุกรายข้อย่อยอยู่ในระดับปานกลาง

1.3.2 ผลการศึกษาความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี พบว่า ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีโดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อย่อย พบว่า รายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีบางข้อเท่านั้นที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ รายข้อที่ 1, 5 และ 7 ด้านการบริหารจัดการ คือ การจัดองค์กร / โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร และบรรลุมาตรฐาน/ เป้าหมายของสถานศึกษา มีกิจกรรมหลากหลายบูรณาการกับการเรียนการสอน และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบอยู่ในระดับปานกลาง รายข้อที่ 2 และ 3 ด้านการจัดการเรียนการสอน คือ หลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น และมีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และรายข้อที่ 6-9 ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน คือ การร่วมจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ของชุมชน ช่วยให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น การร่วมจัดหาสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมการศึกษา การให้บริการสื่อประเภทต่างๆ เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มขึ้น และเป็นประโยชน์กับ

ผู้เรียนและคนในชุมชน และมีการศึกษาวิจัย หรือนำผลการวิจัยหรือติดตาม ประเมินผลและนำผลไปใช้ ตามลำดับ

1.3.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี พบว่า ปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีทุกด้าน (x_{total}) มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (y_{total}) ในภาพรวมในระดับสูง ค่า $r=0.905$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ และเมื่อพิจารณาโดยภาพรวม ของปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน(X_{total}) กับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแต่ละด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกสูงกับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนทั้ง 3 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาในภาพรวม ของความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (Y_{total}) พบว่า ปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนการพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีโดยรวม ระหว่างตัวแปรปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ทั้ง 3 ด้าน 8 ตัวแปร กับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ทั้ง 3 ด้าน พบว่า ในภาพรวมมีตัวแปร 5 ตัวแปร ที่สามารถร่วมกันทำนายความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยรวม ได้ อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 83.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสำคัญตามลำดับ คือ ตัวแปรด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12}) ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X_{32}) ด้านบริหารจัดการ(X_{11}) ด้านความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ (X_{22}) และด้านบุคลากร (X_{33})

การพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า 1) มีตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร ที่สามารถร่วมกันทำนายความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านการบริหารจัดการ (Y_1) ได้ อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 79.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสำคัญตามลำดับ คือ ตัวแปร ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12}) ด้านบุคลากร (X_{33}) ด้านความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ (X_{22}) ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X_{32}) และด้านบริหารจัดการ (X_{11}) 2) มีตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร ที่สามารถร่วมกันทำนายความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านการจัดการเรียนการสอน (Y_2) ได้ อยู่ในระดับค่อนข้างสูง คิดเป็นร้อยละ 71.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสำคัญตามลำดับ คือ ตัวแปรด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12}) ด้าน

ความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ (X_{22}) ด้านการบริหารจัดการ (X_{11}) และด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X_{32}) 3 มีตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ที่สามารถร่วมกันทำนายความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน (Y_3) ได้อยู่ในระดับค่อนข้างสูง คิดเป็น 72.9% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสำคัญตามลำดับ คือ ตัวแปรด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12}) ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X_{32}) และด้านการบริหารจัดการ (X_{11})

2. อภิปรายผล

จากการสำรวจและทบทวนวรรณกรรม และเอกสารทางวิชาการที่สำคัญ ด้านปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี พบว่า

2.1 ปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี

ปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีในภาพรวม พบว่า การดำเนินการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านกลยุทธ์และด้านคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานมีการดำเนินการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านทรัพยากรอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยดังกล่าวเนื่องมาจาก ด้านบริหารจัดการและด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลสำเร็จในการบริหารศูนย์เรียนรู้ ซึ่งมีการสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2545-2554 : คำนำ) ให้แนวคิดด้านการบริหารคือกลไกสำคัญในการจัดการศึกษา วิชาการ หลักสูตร ให้มีความรู้ใหม่และ ให้เหมาะสมกับท้องถิ่นของตนเองและสนองต่อระดับประเทศ และสอดคล้องกับ สินีนาฏ ศิลปจารย์ (2534 : 5) ซึ่งกล่าว การดำเนินงานของผู้บริหาร เพื่อให้ผลการปฏิบัติมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยที่สนับสนุนความคิดนี้คือ วรเดช จันทรร (2548 : 508-509) กล่าวถึง “ปัจจัยด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่สำคัญส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการบริหารงาน

ส่วนด้านทรัพยากรอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฟาโยล (Fayol, 1967 : 70) ที่กล่าวถึงความสำคัญของกระบวนการในการวางแผนการจัดองค์การหรือรูปงาน “การบริหารบุคคล” การบังคับบัญชา (Commanding) และสอดคล้องกับความเห็นของมอร์ริสเซีย (Morrissey, 1976 : 1) ซึ่งกล่าวว่า “การบริหาร” เป็นบทบาทของนักบริหารด้านการวางแผน การจัดรูปองค์การ บทบาทในการบริหารบุคคล การอำนวยความสะดวก การควบคุมติดตามและ

ประเมินผลปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับ วรเดช จันทรศร (2548 : 506) ให้แนวคิดว่า “ปัจจัยด้านทรัพยากรเป็นปัจจัยหนึ่งที่เราขาดไม่ได้ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ นักทฤษฎีและนักวิชาการหลายท่านต่างให้ความเห็นว่างบประมาณหรือทรัพยากรทางการเงินมีความสำคัญมาก

ในทำนองเดียวกัน ด้านการบริหารจัดการ จากผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอยู่ในระดับมาก และด้านคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน อันประกอบด้วยความรู้ของบุคลากร ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพ และ สื่อและวิธีการ จากผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอยู่ในระดับมาก ด้านความรู้ของบุคลากร และด้านความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.64$) จากผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้สอดคล้องกับโครงสร้าง ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในด้าน บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน ศรช. (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2540 : 20-23) และสอดคล้องทั้งวัตถุประสงค์ข้อ 1 และ ข้อ 2 ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ด้านสื่อและวิธีการ ($\bar{X} = 3.51$) จากผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ผลการวิจัยดังกล่าวอาจเนื่องมาจากความทันสมัยของสื่อมีไม่เพียงพอ หรือการนำสื่อและวัสดุอุปกรณ์ไม่ได้มาตรฐานมาใช้ มีสื่อไม่หลากหลายและไม่ได้สำรวจความต้องการของชุมชนในทุกชุมชน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับจริยา เหนียนเฉลย (2549 : 14) ได้กล่าวถึง การนำสื่อมาใช้ในการเรียนการสอนโดยตรง โดยนำวัสดุ เครื่องมือ และวิธีการมาเป็นสะพานเชื่อมโยงความรู้เนื้อหาไปยังผู้เรียนได้ เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่ถ่ายทอดซึ่งกันและกัน ได้ผลตรงตามจุดมุ่งหมาย รวมทั้งจำแนกประเภทของสื่อในความหมายลักษณะแตกต่างกัน และสอดคล้องกับแนวคิดของ วรเดช จันทรศร (2548 : 506) ที่กล่าวว่า ทรัพยากรในการนำนโยบายไปปฏิบัติที่สำคัญ ยังประกอบด้วยวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และสถานที่อีกด้วย

ด้านทรัพยากร อันประกอบด้วย งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และบุคลากร จากผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ทั้งนี้ผลการวิจัยดังกล่าวอาจเนื่องมาจากการวางแผนและจัดทำงบประมาณประจำปีในด้านต่างๆ ทรัพยากรพื้นฐานตามแนวคิดทางการบริหารนั้นมีแนวคิดแตกต่างกันออกไปหลายแนวคิด ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของวิจิตร ศรีสะอ้าน(2534 : 42-43 อ้างถึงใน ปรีชา คัมภีร์ปกรณ 2545 : 9) และสอดคล้องกับ ชรรยง ธรรมธัชอารี (2548 : 26-38) ซึ่งได้กล่าวถึง ทรัพยากรในการบริหารการศึกษาที่สำคัญมีอยู่ 4 ประการที่รู้จักกันในนามของ “4 M's” ซึ่ง“ในทางการบริหารการศึกษา คือว่า 4M's เป็นทรัพยากรที่เป็นปัจจัยพื้นฐาน ที่ช่วยให้การบริหารจัดการ การจัดการ

เรียนการสอน และการดำเนินงานของสถานศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด มีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล และประสบความสำเร็จ

2.2 ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี

ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ผลการวิจัยค้นพบว่า ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยรวมอยู่ที่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก บุคลากรในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีส่วนในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมติดตามตรวจสอบ และประเมินผล อยู่ในระดับมาก มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2545 : 45) และ รุ่ง แก้วแดง (2541 : 166) ที่มีแนวคิดว่า ปัจจัยการให้ความสำคัญกับการศึกษา เกิดจากสมาชิกในชุมชนมีความใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด มีส่วนในการสร้างความเจริญเติบโตและการพัฒนาการของเด็กนักเรียน มีบทบาทที่สำคัญต่อการเรียนการสอนเด็ก ร่วมปฏิบัติและร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษาในชุมชน เพื่อเกิดผลดีต่อการเรียนการสอน

ผลการวิจัยดังกล่าว พบว่า ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี มีการบริหารจัดการและแนวทางการพัฒนางานจัดการศึกษาและกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สภาพความเป็นอยู่และความต้องการของประชาชน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการปฏิบัติ การประสานความร่วมมือและเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา / การเรียนการสอน การร่วมจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน อาคารสถานที่ ซึ่งเอื้อต่อการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมและเป็นประโยชน์กับคนในชุมชน ช่วยให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น ซึ่งเห็นได้ว่า ทุกตัวแปรมีผลวิจัยในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเป็นเครื่องชี้วัดว่า การบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยภาพรวมมีความสามารถในการบริหารจัดการ บุคลากรมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ มีการประสานความร่วมมือ มีกิจกรรมหลากหลายและมีการประเมิน ถึงแม้ว่า การบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนไม่อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผลของการวิจัยในแต่ละวัตถุประสงค์ก็สอดคล้องเป็นเหตุเป็นผลกันทุกวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ข้อค้นพบด้าน มีการส่งเสริมความสัมพันธ์และประสานความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา อยู่ในระดับมาก และการบริหารจัดการสร้างความปลอดภัยให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย อยู่ในระดับมาก จึงสอดคล้องกับแนวคิดของ นราทิพย์ สะอาดเยี่ยม (2546 : บทคัดย่อ); มอร์ริสเซีย (Morrissey 1976 : 1); ไกรเลิศ (2546 : บทคัดย่อ); (ลิเคอร์ท : 1978) และสอดคล้องกับแนวคิดของ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2543 : 177) ซึ่งกล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการให้บุคคลอื่นมีส่วนร่วมในการบริหาร การมีส่วนร่วมในการบริหารนั้นเป็นการมีส่วนร่วมใน 2 ลักษณะ ได้แก่ **การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ** และ**การมีส่วนร่วมในการกระบวนการบริหาร** ชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ชุมชนอย่างยั่งยืน (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

จังหวัดปทุมธานี 2550 : 2) ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการทำงานด้านนี้บรรลุเป้าหมายได้ และก่อให้เกิดความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี

2.3 การวิเคราะห์ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี

2.3.1 ปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี พบว่า ปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีทุกด้าน (x_{total}) มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (y_{total}) ในภาพรวมในระดับสูง ค่า $r = 0.905$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมของปัจจัยที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (X_{total}) กับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกสูงกับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนทั้ง 3 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาในภาพรวมของความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (Y_{total}) พบว่า ปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในระดับค่อนข้างสูง อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ในการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเมื่อปัจจัยดังกล่าวเพิ่มขึ้น จะทำให้ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพิ่มมากขึ้นด้วย ในทางกลับกันถ้าในการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเมื่อปัจจัยดังกล่าวลดลง จะทำให้ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนลดลงไปด้วย

2.3.2 การพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยรวม ด้วยตัวแปรปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน พบว่า ตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยรวม ได้อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 5 ตัวแปร โดยมีความสำคัญตามลำดับ คือ ตัวแปรด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (x_{12}) ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (x_{32}) ด้านบริหารจัดการ (x_{11}) ด้านความสามารถของบุคลากร ตามมาตรฐานวิชาชีพ (x_{22}) และด้านบุคลากร (x_{33}) ผลการวิจัยดังกล่าวอาจเนื่องมาจาก ปัจจัยการดำเนินงานที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ที่จะสามารถสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนได้นั้น จะต้องมีการดำเนินการให้ผู้เรียนในศูนย์การเรียนรู้ มีความคิดริเริ่ม มีความคิดสร้างสรรค์ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสมดุลทางจิตใจ ร่างกาย สติปัญญา สังคม สามารถพึ่งตนเอง และร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ และมีระบบนิเทศการเรียนการสอนภายใน (กระทรวงศึกษาธิการ : 2542) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีทิพย์ ฤดาวัลย์ (2540 : บทคัดย่อ) สอดคล้องกับแนวคิดของแคมป์เบลล์

(Campbell 1977 อ้างถึงใน ศรีทิพย์ ฤดาวัลย์ 2540 : 24) ที่ได้ศึกษาและสำรวจเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดความสำเร็จขององค์กร และได้เสนอไว้ 19 เกณฑ์ ดังกล่าวข้างต้น

การพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน รายด้าน ด้วยตัวแปรปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนชุมชน คือด้านการบริหารจัดการ พบว่าตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชนด้านการบริหารจัดการได้อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 5 ตัวแปร โดยมีความสำคัญตามลำดับ คือ ตัวแปร ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12}) ด้านบุคลากร (X_{33}) ด้านความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ (X_{22}) ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X_{32}) และด้านการบริหารจัดการ (X_{11}) เมื่อวิเคราะห์ผลของการวิจัยทุกด้านมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงหมายความว่าผลของการวิจัยมีค่าเชื่อถือได้ และจากผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ นราทิพย์ สะอาดเอี่ยม (2546 : บทคัดย่อ)

ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชนด้านการจัดการเรียนการสอน ได้อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 4 ตัวแปร โดยมีความสำคัญตามลำดับ คือ ตัวแปรด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12}) ด้านความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ (X_{22}) ด้านการบริหารจัดการ (X_{11}) และด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X_{32}) จึงหมายความว่าผลของการวิจัยมีค่าเชื่อถือได้

ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน พบว่า ตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชนด้านการทำงานร่วมกับชุมชน ได้อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 3 ตัวแปร โดยมีความสำคัญตามลำดับ คือ ตัวแปรด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (X_{12}) ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X_{32}) และด้านการบริหารจัดการ (X_{11}) เมื่อวิเคราะห์ผลของการวิจัยทุกด้านมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งหมายความว่าผลของการวิจัยมีค่าเชื่อถือได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเทือง พลายโถ (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาล พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาทุกปัจจัย มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับแนวคิดของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2540 :89-90) ได้กล่าวว่า ศูนย์การเรียนชุมชนเป็นแหล่งบริการความรู้ข่าวสารข้อมูลให้กับนักศึกษาประชาชน เด็กและผู้ใหญ่ในชุมชนในการใฝ่หาความรู้ต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเอง ศูนย์การเรียนชุมชนจะรวบรวมสื่อต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนทุกเพศทุกวัยมาจัดบริการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง สนับสนุนการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียนและสนับสนุนการเรียนการสอนในโรงเรียน

ดังนั้นจากผลการวิจัยในครั้งนี้ ปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนดังกล่าวข้างต้น มีความสัมพันธ์และมีผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ในทางบวก ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้

3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ได้ข้อเสนอแนะในการวิจัยดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ควรให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านทรัพยากร ในด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และบุคลากร เพราะเป็นปัจจัยที่สำคัญสำหรับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

3.1.2 ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ควรส่งเสริมการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร เพื่อให้บรรลุมาตรฐาน/เป้าหมายของสถานศึกษา ทุกชุมชน ในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและให้เกิดผลสำเร็จในระดับสูงสุด

3.1.3 ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์และประสานความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ทั้งนี้โดยเอื้อประโยชน์ต่อการใช้ทรัพยากร/แลกเปลี่ยนกัน รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ให้เพียงพอต่อการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เพื่อให้มีสัดส่วนครู/บุคลากรที่เชี่ยวชาญด้านการสอนกับนักเรียนที่เหมาะสม ต่อการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

3.1.4 ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ควรนำผลการวิจัยไปใช้/เผยแพร่ต่อศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในจังหวัดอื่น ๆ นำไปเป็นแบบอย่างการดำเนินงานต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ นอกจากในเขตพื้นที่ปทุมธานี เพื่อให้มีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สถานศึกษา และชุมชนมากยิ่งขึ้น

3.2.2 ควรมีการศึกษาวินิจฉัยปัจจัยอื่นๆ ที่อาจส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี นอกเหนือจากปัจจัยที่ได้ศึกษาวินิจฉัยไปแล้ว

3.2.3 ควรศึกษาทรัพยากรที่มีผลกระทบต่อการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม (2540) *ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ศรช)* กรุงเทพมหานคร กรมการศึกษา
นอกระบบ
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม (2542) *รายงานผลการนิเทศเชิงวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม*
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กันยา สุวรรณแสง (2540) *จิตวิทยาทั่วไป* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ร่วมสาส์น
- จรินทร์ เทศวานิช (2545) “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการบริหาร*
ทรัพยากรการศึกษา หน่วยที่ 3 พิมพ์ครั้งที่ 3 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- จรวงศ์ นูรพวงค์ (2533) *พฤติกรรมทางสังคม* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ศูนย์เสริมวิชาการ
- จริยา เหนียนเฉลย (2549) *เทคโนโลยีการศึกษา* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ศูนย์สื่อเสริม
กรุงเทพมหานคร
- จิตพิสุทธิ์ สกุลพอ (2546) “การติดตามการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้นวิชาคอมพิวเตอร์ของศูนย์
การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี” *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร*
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2531) “การบริหารงานบุคคลในองค์การทางการศึกษา” *ปดตานิ ภาควิชาการ*
บริหารสถานศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
(อัดสำเนา)
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง (2548) *The Balanced Scorecard : ตัวอย่างการนำไปใช้ในองค์การ*
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์เอช อาร์ เซ็นเตอร์
- เดิมศักดิ์ คทวนิช (2547) *จิตวิทยาทั่วไป* กรุงเทพมหานคร ซีเอ็ดยูเคชั่น
- ถวิล เกื้อวงศ์ (2530) *การบริหารการศึกษาสมัยใหม่ : ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติ* กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช
- ทองอินทร์ วงศ์โสธร (2546) “ทฤษฎีระบบ” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการ*
บริหารการศึกษา หน่วยที่ 3 พิมพ์ครั้งที่ 4 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ธรรมบุญ ศรีจ้านงค์ (2544) “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาในสถานศึกษา
สังกัดกรมศิลปากร” *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- ชานินทร์ ศิลป์จารุ (2549) *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS* กรุงเทพมหานคร
วี.อินเตอร์พริ้นท์
- นราทิพย์ สอาดเยี่ยม (2546) “การบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่เหมาะสมสำหรับองค์การบริหาร
ส่วนตำบลในจังหวัดกาญจนบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- บุญชม ศรีสะอาด (2535) *การวิจัยเบื้องต้น* คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม
- ประเทือง พลายนโ (2544) “ปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย
พยาบาลบรมราชชนนีและโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยมราช จังหวัดสุพรรณบุรี”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ปรีชา คัมภีร์ปรกรณ์ (2545) “แนวคิดการบริหารทรัพยากรการศึกษา” ใน *ประมวลสาระชุด
วิชาการบริหารทรัพยากรการศึกษา* หน่วยที่ 1 พิมพ์ครั้งที่ 3
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- _____ (2545) “การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการบริหาร
ทรัพยากรการศึกษา* หน่วยที่ 10 พิมพ์ครั้งที่ 3 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- พรเทพ เมืองแมน (2546) “การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษา ระดับปริญญาโท
สาขาเทคโนโลยีการศึกษา” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- พระราชบัญญัติฉบับรวมพิเศษ (2548) *พระราชบัญญัติ* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์บุ๊คไทม์
- ยรรยง ธรรมรัชอารี (2548) *การวางแผนธุรกิจด้วยระบบงบประมาณแนวใหม่* กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์สายธาร
- รุ่ง แก้วแดง (2541) *ปฏิวัติการศึกษาไทย* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มติชน
- รุ่ง แก้วแดง และชัยณรงค์ สุวรรณสาร (2546) “แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลและประสิทธิภาพ
องค์การ” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา*
หน่วยที่ 11 พิมพ์ครั้งที่ 4 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- วรงค์ จันทรส (2548) *ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ* กรุงเทพมหานคร สหภาพสื่อ
และการพิมพ์

- วริพจน์ ลือประสิทธิ์สกุล (2549) *การบริหารคุณค่าทั่วทั้งองค์กร ทฤษฎีใหม่ในการบริหารเพื่อการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ทีคิวเอ็มเบสท์
- วีระเดช เชื้อนาม (2547) *เขย่า Balance Scorecard* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์เฟื่องฟ้า พรินต์ติ้ง
- ศศิกานุญณ์ ทวีสุวรรณ (2548) “กรณีตัวอย่างการจัดการศึกษานอกระบบ” ใน *เอกสารการสอนฉบับเพิ่มเติม ชุติวิชา การจัดการการศึกษา นอกระบบ พิมพ์ครั้งที่ 2* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ศรีทิพย์ ลดาวัลย์, ม.ล.หญิง (2540) “ปัจจัยที่ส่งผลความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา กรณีศึกษาวิทยาลัยพัฒนชัยการเขตุน” *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช*
- ศึกษาธิการ, กระทรวง (2546) *สรุปแนวคิดในการบริหารจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร*
- _____. (2544) *หัวใจของการปฏิรูปการศึกษาตามแนว พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา*
- ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี (2550) *แผนปฏิบัติการ การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ปทุมธานี ปีงบประมาณ 2550* กรุงเทพมหานคร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (อัครา)
- _____. (2547) *รายงานผลการประเมินโครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชนให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ตลอดชีวิต* กรุงเทพมหานคร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (อัครา)
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2543) *ทฤษฎีสังคมวิทยาเนื้อหาและแนวการใช้ประโยชน์เบื้องต้น* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สาโรจน์ โอพิทักษ์ชีวิน, ผู้แปล (2546) *การบริหารเชิงกลยุทธ์* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า
- สุนิรัตน์ เหมะ (2550) “ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของการนำโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน / ชุมชน (SML) ไปปฏิบัติในจังหวัดปทุมธานี” *วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*
- สุภรณ์ พันธุ์รัตนอิสระ (2532) “การบริหารอาชีวะและเทคนิคศึกษา” กรุงเทพมหานคร ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (อัครา)

- สุภารัตน์ คำเพราะ (2547) “ความต้องการมีส่วนร่วมของบุคลากรและนักศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จังหวัดปทุมธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
- สิทธิศักดิ์ พงษ์ปีติกุล (2548) *การบริหารกลยุทธ์และผลสัมฤทธิ์ขององค์กรด้วยวิธี Balanced Scorecar* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)
- สิทธิโชค วรรณสันติกุล (2546) *จิตวิทยาสังคม : ทฤษฎีและการประยุกต์* กรุงเทพมหานคร ซีเอ็ดยูเคชั่น
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2543) “ปัญหาและแนวโน้มเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษา” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาปัญหาและแนวโน้มทางการบริหารการศึกษา* หน่วยที่ 7 พิมพ์ครั้งที่ 2 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2544) *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549* กรุงเทพมหานคร
- _____ (2549) *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554* กรุงเทพมหานคร
- สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน (2547) *แนวทางการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชนให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ตลอดชีวิต* กรุงเทพมหานคร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- สำเนียง ไกยเลิศ (2546) “การพัฒนาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโรงเรียนหนองทุ่มสงเคราะห์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- อุทัย ดุลเกษม และอรศรี งามวิทยาพงศ์ (2540) *ระบบการศึกษากับชุมชนรอบความคิด และข้อเสนอเพื่อการศึกษาวิจัย* กรุงเทพมหานคร แปลนพริ้นติ้ง
- Bem, D.J. (1972). Self-perception theory. In L. Berkowitz (Ed), *Advances in Experimental Social Psychology*. Vol.6, 1-62. New York : Academic Press.
- Coch, L., & French, J.R.P. (1948). *Overcoming resistance to change*. *Humab Relations*. 1, 512-532.
- Fayol, Henri. (1967). *General and Industrial Management*. New York: Pitmans Publishing.
- Fiedler, F.E. (1978). The contingency model and the dynamics of leadership process. In L. Berkowitz (Ed.), *Advance in Experimental Social Psychology*, Vol.11, New York : McGraw – Hill. 59-112.

- French, J.R.P., & Raven, B.H. (1959). The bases of social power. In D. Cartwright (Ed.), *Studies in Social Power*. Ann Arbor : Institute of Social Research, Univ. of Michigan. 150-167.
- Getzels, Jacob W. (1958). "Administration as Social Process." in *Administrative Theory in Education*. 150-165. Edited by Andrew W. Halpin. New York: Macmillan.
- Getzels, Jacob W., and Guba, Egon G. (1957). "Social Behavior and the Administrative Process." *School Review*. 65 : 423-441.
- Gulick, Luther. (1937). "Notes on the Theory of Organization". In *Gulick L. Urwick, L. (ed.) Paper on the Science of Administration*. New York : Institute of Public Administration.
- Jones, E.E., & Davis, K.E. (1965). From acts to dispositions :The Attribution process in person perception. In L. Berkowitz (Ed.), *Advances in Experimental Social Psychology*. Vol.2, 219-266, New York : Academic Press.
- Katz, Daneil. (1955). "Skills of an Effective Administrator". *Harvard Business Review*. 33 (January-February.) : 33-42.
- Korman, Abraham K., Jeffrey H. Greenhaus, and Trwin J. Badin (1977). "Personnel Attitudes and Motivation" *Annual Review of Psychology* 28.
- Likert, Rensis. (1978). "The Nature of High Effective Groups" *Organizational Behavior: A Management Approach.*, by Kludson, Harry R. and Fluner, C. Patrick. Cambridge, Mass., Winthrop Publishers.
- Macbeth, A. (1994). Involving Parents. In *Teaching and Learning in the Primary School*, ed. Pollard, A. & Bourne, J.302 – 313. London : Routledge.
- McClelland, D.C. (1961). *The Achieving Society*. Princeton : D. Van Nostrand.
- Miller, J.G. (1986). Early cross-cultural commonalities in social explanation. *Developmental Psychology*, 22, 514-520.
- Morrisey, George. (1976). *Management by Objectives and Results in the Public Sector*. Reading Massachusetts: Addition-Wesley.
- Munn, P. (1993). *Parents and Schools Customers, Managers or Partners?*. London : Routledge.
- Parsons, Talcott and Shills, Edward A. (1951). *Toward a General Theory of Action*. Cambridge, Mass: Harvard University Press.

Parson, Talcott, (1958). "Some Ingredients of a General Theory of Formal Organixation,"
Administrative Theory in Education. Edited by Andrew W. Halpin. New York :
Macmillan.

Welsh, Jackie. (1995). *Training Tomorrow*. Bradford : Jul/Aug 1995. Vol.9, Iss.5 Pg.21 :
Periodical.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ดร.รุ่งเรือง สุขาภิรมย์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
2. นางสาวสุทธาสินี วัชรบูล ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนา
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
3. นายสาโรจน์ ลิ้มประเสริฐ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี
4. นายถวัลย์ เกรียงษ์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอสามโคก
จังหวัดปทุมธานี

ที่ ศธ.0522.16 (บ)/280

สาขาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 25 ตุลาคม 2550

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.รุ่งเรือง สุขาภิรมย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุพัตรา เทียบเทียม นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ใน
เขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าวให้นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวม
ข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้
เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและ
กระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน การศึกษา
ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้
นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็น
อย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร.0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566-7

ที่ ศธ.0522.16 (บ)/280

สาขาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 25 ตุลาคม 2550

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวสุทธาสินี วัชรบูล

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุพัตรา เทียบเทียม นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ใน
เขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวม
ข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้
เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและ
กระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน การศึกษา
ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้
นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็น
อย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสุทธิรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร.0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566-7

ที่ ศธ.0522.16 (บ)/280

สาขาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 25 ตุลาคม 2550

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสาโรจน์ ลิ่มประเสริฐ

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุพัตรา เทียบเทียม นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ใน
เขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าวว่านักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวม
ข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้
เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและ
กระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน การศึกษา
ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้
นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็น
อย่างดี จึงขอขอบมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร.0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566-7

ที่ ศธ.0522.16 (ป)/280

สาขาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด

จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 25 ตุลาคม 2550

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายถวัลย์ เกรียงษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุพัตรา เทียบเทียม นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ใน
เขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวม
ข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้
เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและ
กระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน การศึกษา
ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้
นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็น
อย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสุทธิรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร.0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566-7

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ.0522.16 (บ)/438

สาขาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2551

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

เนื่องด้วย นางสาวสุพัตรา เทียบเทียม นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษา
ปทุมธานี

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นจะต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย โดย การเก็บข้อมูล
เพื่อการวิจัยจากผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษา
ปทุมธานี และผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลอง
เครื่องมือ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าคงจะได้รับความกรุณา
จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิศวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร.0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566-7

ที่ ศธ.0522.16 (บ)/437

สาขาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 5 มีนาคม 2551

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี

เนื่องด้วย นางสาวสุพัตรา เทียบเทียม นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ปัจจัยการ
ดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัดปทุมธานี (รวมทั้งหมด 7 ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ)

- ได้แก่
1. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมือง
  2. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอลาดหลุมแก้ว
  3. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอสามโคก
  4. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอธัญบุรี
  5. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอลำลูกกา
  6. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอคลองหลวง
  7. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหนองเสือ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล
เพื่อการวิจัย ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา
จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร.0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566-7

ที่ ศธ.0522.16 (บ)/437

สาขาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด

จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 5 มีนาคม 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี

เนื่องด้วย นางสาวสุพัตรา เทียบเทียม นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชกำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษา
ปทุมธานี

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นจะต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากศูนย์บริการการศึกษานอก
โรงเรียนอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการ
เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าคงจะได้รับ
ความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิศวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร.0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566-7

ที่ ศธ.0522.16 (บ)/437

สาขาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด

จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 5 มีนาคม 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

เนื่องด้วย นางสาวสุพัตรา เทียบเทียม นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชกำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษา
ปทุมธานี

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากศูนย์บริการการศึกษานอก
โรงเรียนอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการ
เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าคงจะได้รับ
ความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิศวรธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร.0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566-7

ที่ ศธ.0522.16 (บ)/437

สาขาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด

จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 5 มีนาคม 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี

เนื่องด้วย นางสาวสุพัตรา เทียบเทียม นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชกำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษา
ปทุมธานี

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นจะต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการ
เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าคงจะได้รับ
ความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิทวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร.0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566-7

ที่ ศธ.0522.16 (ป)/437

สาขาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด

จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 5 มีนาคม 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

เนื่องด้วย นางสาวสุพัตรา เทียบเทียม นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชกำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษา
ปทุมธานี

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นจะต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าคงจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร.0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566-7

ที่ ศธ.0522.16 (บ)/437

สาขาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด

จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 5 มีนาคม 2551

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

เนื่องด้วย นางสาวสุพัตรา เทียบเทียม นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชกำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษา
ปทุมธานี

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นจะต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากศูนย์บริการการศึกษานอก
โรงเรียนอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการ
เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความ
กรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร.0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566-7

ที่ ศธ.0522.16 (บ)/437

สาขาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด

จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 5 มีนาคม 2551

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

เนื่องด้วย นางสาวสุพัตรา เทียบเทียม นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชกำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษา
ปทุมธานี

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าคงจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิทวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร.0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566-7

ที่ ศธ.0522.16 (บ)/437

สาขาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด

จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 5 มีนาคม 2551

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

เนื่องด้วย นางสาวสุพัตรา เทียบเทียม นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชกำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษา
ปทุมธานี

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นจะต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการ
เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าคงจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร.0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566-7

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของเครื่องมือ

เรื่องการวิจัย ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนชุมชน
ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี

ผู้สร้างเครื่องมือ นางสาวสุพัตรา เทียบเทียม

ปี พ.ศ. 2550

ชนิดเครื่องมือ แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5
ระดับ ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น จำนวน 1 ฉบับ มี 3 ตอน ตอนที่ 1 ใช้สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ
ส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์มีลักษณะ
เป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 ใช้รวบรวมปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนชุมชน เป็นแบบ
มาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 ใช้วัดความสำเร็จในการบริหารศูนย์การ
เรียนชุมชน เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดปทุมธานี เพื่อขอ
อนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนชุมชน ในเขต
พื้นที่การศึกษาปทุมธานี
2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม
สำเร็จรูป

โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี

.....

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ จัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มีวัตถุประสงค์

- 1) ศึกษาความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษา
ปทุมธานี
- 2) ศึกษาปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี
- 3) วิเคราะห์ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้
ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางให้กับศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
สถานศึกษา และชุมชน นำไปกำหนดนโยบาย วางแผนพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่
การศึกษาปทุมธานี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ตอบคำถามตามความเป็นจริง คำตอบที่ได้จะ
เป็นข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อท่านและหน่วยงานของท่านแต่ประการใด

2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่
เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็น
แบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็น
แบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์

นางสาวสุพัตรา เทียบเทียม

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ชื่อศูนย์การเรียนรู้ชุมชน.....ตำบล.....อำเภอ.....
เรียนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

		สำหรับผู้วิจัย
1. เพศ	1. ☐ ชาย 2. ☐ หญิง	☐ 1
2. อายุ	1. ☐ ต่ำกว่า 20 ปี 2. ☐ 20-29 ปี	☐ 2
	3. ☐ 30-39 ปี 4. ☐ 40-49 ปี	
	5. ☐ 50 ปี ขึ้นไป	
	3. คุณวุฒิการศึกษา	1. ☐ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ☐ 3
		2. ☐ ระดับอนุปริญญา หรือเทียบเท่า
	3. ☐ ระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	
	4. ☐ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี	
	5. ☐ อื่นๆ (ระบุ).....	
4. ตำแหน่ง/หน้าที่การงาน	1. ☐ ผู้บริหารและข้าราชการในศูนย์บริการการศึกษา ☐ 4	
	นอกโรงเรียนจังหวัด	
	2. ☐ ผู้บริหารและข้าราชการในศูนย์บริการการศึกษา	
	นอกโรงเรียนอำเภอ	
	3. ☐ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล	
	4. ☐ ครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	
	5. ☐ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน	
	6. ☐ อื่นๆ (ระบุ).....	
5. ประสบการณ์ในการทำงาน	1. ☐ ต่ำกว่า 3 ปี 2. ☐ 3-4 ปี ☐ 5	
	3. ☐ 5-10 ปี 4. ☐ 10 ปี ขึ้นไป	

ตอนที่ 2 การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความอย่างละเอียดและพิจารณาทีละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติ/สภาพความเป็นจริงที่ปรากฏในการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ตามสภาพความเป็นจริงเพียงคำตอบเดียวใน 5 ระดับ ต่อไปนี้

- 5 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	ระดับการปฏิบัติ/สภาพความเป็นจริงที่ปรากฏ					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
ด้านกลยุทธ์						
1. การบริหารจัดการ						
1) การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	✓					☐ 6
2) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนควรจัดทำโครงสร้างการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ		✓				☐ 7

คำอธิบายตัวอย่าง

- ข้อ 1 ผู้ตอบแบบสอบถาม เลือกตอบระดับมากที่สุด
- ข้อ 2 ผู้ตอบแบบสอบถาม เลือกตอบระดับมาก

ตอนที่ 2 (ต่อ)

การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	ระดับการปฏิบัติ/สภาพความเป็นจริงที่ปรากฏ					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
ด้านกลยุทธ์						
1. การบริหารจัดการ						
1) มีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการ						☐ 6
2) มีการจัดทำนโยบายและเป้าหมาย สาธารณะของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เพื่อ เป็นแนวทางในการทำงาน						☐ 7
3) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจัดทำแผนผังการ ดำเนินงานอย่างเป็นระบบ						☐ 8
4) การปฏิบัติการตามแผน						☐ 9
5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นระบบ						☐ 10
6) มีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบที่ ชัดเจน						☐ 11
7) การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการวางแผนการดำเนินงานของศูนย์ การเรียนรู้ชุมชน						☐ 12
8) การประสานงานความร่วมมือกับผู้ที่ เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ						☐ 13
9) มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล อย่าง ต่อเนื่อง						☐ 14
2. กระบวนการจัดการเรียนรู้						
10) เนื้อหาสาระและกิจกรรมสอดคล้องกับ ความสนใจของผู้เรียน						☐ 15
11) มีการฝึกทักษะ ด้านกระบวนการคิด สร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียน						☐ 16
12) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง						☐ 17

ตอนที่ 2 (ต่อ)

การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	ระดับการปฏิบัติ/สภาพความเป็นจริงที่ปรากฏ					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
13) มีกระบวนการฝึกการอ่านให้แก่ผู้เรียน						☐ 18
14) การผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ ในหลักสูตรอย่างได้สัดส่วนสำหรับผู้เรียน						☐ 19
15) ครูมีความสามารถสร้างจัดบรรยากาศในการเรียนรู้						☐ 20
16) มีการสร้างกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นทั้งในและนอกศูนย์การเรียนรู้ชุมชน						☐ 21
17) มีการพัฒนาศักยภาพในตัวผู้เรียน						☐ 22
18) มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลงานที่ได้เพื่อสร้างเสริมกำลังใจ						☐ 23
19) มีการประสานความร่วมมือกับบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย						☐ 24
20) มีการร่วมติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง						☐ 25
ด้านคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน						
1. ความรู้ของบุคลากร						☐ 26
21) บุคลากรมีคุณวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและตามเกณฑ์มาตรฐานของศูนย์การศึกษาภายนอกโรงเรียน						
22) บุคลากรได้รับการอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทในการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน						☐ 27

ตอนที่ 2 (ต่อ)

การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	ระดับการปฏิบัติ/สภาพความเป็นจริงที่ปรากฏ					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
23) บุคลากรมีความสามารถในการใช้ นวัตกรรมทางการศึกษาในการจัดการ เรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน						☐ 28
24) บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ งานด้านต่างๆ ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน						☐ 29
25) มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเตรียม ความพร้อมในงานด้านต่างๆ ของศูนย์ การเรียนรู้ชุมชน						☐ 30
26) บุคลากรสามารถให้คำแนะนำปรึกษาการ ดำเนินงาน						☐ 31
27) มีวิทยากรภายนอกหรือภูมิปัญญา ท้องถิ่นที่มีความชำนาญต่างๆ มา ประจำหรือสอนเสริมในศูนย์การเรียนรู้ ชุมชนบางครั้งบางคราว						☐ 32
2. ความสามารถของบุคลากรตาม มาตรฐานวิชาชีพ						
28) บุคลากรมีความสามารถในการจัดการ เรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อย่างมีประสิทธิภาพ						☐ 33
29) บุคลากรมีความสามารถในการบริหาร จัดการอย่างมีประสิทธิภาพ						☐ 34
30) บุคลากรมีความสามารถในการ บริหารงานวิชาการ						☐ 35
31) ส่งเสริมให้บุคลากรมีโอกาสดำเนิน วิทยฐานะตามมาตรฐานวิชาชีพ						☐ 36

ตอนที่ 2 (ต่อ)

การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	ระดับการปฏิบัติ/สภาพความเป็นจริงที่ปรากฏ					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
32) บุคลากรมีความสามารถในการประสาน ความร่วมมือกับทุกฝ่ายได้อย่างมี ประสิทธิภาพ						☐ 37
33) บุคลากรมีคุณธรรม จริยธรรม และเป็น แบบอย่างที่ดี						☐ 38
3. สื่อและวิธีการ						☐ 39
34) มีการประชุมวางแผนและกำหนดการใช้ สื่อในรูปแบบต่างๆ อย่างเหมาะสม						
35) มีการดำเนินงานตามแผนการใช้สื่อ อย่างหลากหลาย						☐ 40
36) สื่อมีคุณภาพและเอื้อต่อการเรียนรู้ของ ผู้เรียน						☐ 41
37) การใช้สื่อมีความหลากหลายและตรง กับความต้องการของผู้เรียน และชุมชน						☐ 42
38) มีการสื่อสารที่สะดวกรวดเร็ว และง่าย ต่อการเรียนรู้						☐ 43
39) มีการฝึกอบรม และพัฒนาบุคลากรให้ เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ สื่อและวิธีการดำเนินงานในศูนย์การ เรียนรู้ชุมชน						☐ 44
ด้านทรัพยากร						
1. งบประมาณ						
40) มีการวางแผนและจัดทำแผน งบประมาณประจำปี ในด้านต่างๆ ของ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน						☐ 45

ตอนที่ 2 (ต่อ)

การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	ระดับการปฏิบัติ/สภาพความเป็นจริงที่ปรากฏ					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
41) ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก ภาครัฐอย่างพอเพียงสำหรับการ ดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน						☐ 46
42) ได้รับเงินสนับสนุนจากสมาคมศิษย์เก่า/ ชมรม/มูลนิธิ						☐ 47
43) ได้รับเงินสนับสนุนจากหน่วยงาน ภาคเอกชน						☐ 48
44) การมีส่วนร่วมในการประสานงานขอ ความร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงาน ต่างๆ เพื่อของบประมาณการ สนับสนุนการพัฒนาการเรียนการสอน ในหลักสูตรต่างๆ ของศูนย์การเรียนรู้ ชุมชน						☐ 49
45) งบประมาณในการเบิก-จ่าย มีความ คล่องตัวรวดเร็วในการนำมาใช้ ดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน						☐ 50
2. วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่						
46) มีความทันสมัย						☐ 51
47) มีการสนับสนุนหรือจัดหาสื่อและวัสดุ อุปกรณ์ การเรียนการสอนที่มีคุณภาพเพื่อนำมาใช้ใน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน						☐ 52
48) มีสื่อไว้บริการอย่างหลากหลาย เช่น วีดิ ทัศน์ เทปเสียง เครื่องฉายเหนือศีรษะ สไลด์และคอมพิวเตอร์ เป็นต้น						☐ 53

ตอนที่ 2 (ต่อ)

การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	ระดับการปฏิบัติ/สภาพความเป็นจริงที่ปรากฏ					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
49) มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ไว้บริการสำหรับ กลุ่มเป้าหมายพิเศษ เช่น ผู้สูงอายุ คน พิการ และคนเร่ร่อน เป็นต้น						☐ 54
2. วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่						
50) มีการสำรวจความต้องการและมีการวางแผนการใช้สื่อรูปแบบต่างๆ						☐ 55
51) ที่ตั้งของสถานที่เรียนมีการเดินทางที่สะดวก						☐ 56
52) อาคาร / ห้องเรียน สะอาดและเอื้อต่อการเรียนรู้						☐ 57
53) สภาพการจัดห้องเรียน โต๊ะ-เก้าอี้มีเพียงพอกับการเรียนการสอนในหลักสูตรต่างๆ						☐ 58
3. บุคลากร						
54) มีการวางแผนจัดเตรียมกำลังคน						☐ 59
55) มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการสรรหาบุคลากร						☐ 60
56) มีครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชนหรือเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตลอดเวลา						☐ 61
57) มีสัดส่วนของครูต่อนักเรียนที่เหมาะสม						☐ 62
58) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการสอนเสริมโดยใช้บุคลากรที่เชี่ยวชาญด้านการสอนหลากหลายสาขาในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน						☐ 63

ข้อคิดเห็นอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความอย่างละเอียดและพิจารณาที่ละเอียดตามสภาพความเป็นจริง แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเพียงคำตอบเดียวใน 5 ระดับ ต่อไปนี้

- 5 หมายถึง ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด
- 4 หมายถึง ตรงกับสภาพความเป็นจริงมาก
- 3 หมายถึง ตรงกับสภาพความเป็นจริงปานกลาง
- 2 หมายถึง ตรงกับสภาพความเป็นจริงน้อย
- 1 หมายถึง ตรงกับสภาพความเป็นจริงน้อยที่สุด

ความสำเร็จในการบริหารศูนย์ การเรียนรู้ชุมชน	ตรงกับสภาพความเป็นจริง					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
ด้านการบริหารจัดการ						
1) การจัดองค์กร / โครงสร้างและการ บริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร และ บรรทัดฐาน/เป้าหมายของสถานศึกษา						☐ 64
2) ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหาร จัดการ						☐ 65

ตอนที่ 3 (ต่อ)

ความสำเร็จในการบริหารศูนย์ การเรียนรู้ชุมชน	ตรงกับสภาพความเป็นจริง					สำหรับ ผู้วิจัย ☐ 66
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
3) บุคลากรในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล						☐ 66
4) มีการส่งเสริมความสัมพันธ์และประสานความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา						☐ 67
5) มีกิจกรรมหลากหลายบูรณาการกับการเรียนการสอน						☐ 68
6) การบริหารจัดการสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย						☐ 69
7) มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ						☐ 70
ด้านการจัดการเรียนการสอน						
8) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม						☐ 71
9) หลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น						☐ 72
10) มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้						☐ 73
11) ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น / ซักถาม						☐ 74
12) ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม						☐ 75
13) ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพ และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ						☐ 76

ตอนที่ 3 (ต่อ)

ความสำเร็จในการบริหารศูนย์ การเรียนรู้ชุมชน	ตรงกับสภาพความเป็นจริง					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
14) มีการพัฒนาด้านการเรียนการสอน ควบคู่กับ คุณธรรมนำความรู้						☐ 77
ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน						
15) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา / การจัดการเรียนการสอน						☐ 78
16) การจัดทำแผนผังและโครงสร้างการ ให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวกใน การใช้บริการในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน						☐ 79
17) กิจกรรมการศึกษาสอดคล้องกับสภาพ ความเป็นอยู่และความต้องการของ ประชาชน						☐ 80
ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน						
18) การประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องใน ชุมชนทุกฝ่าย ช่วยให้ชุมชนมีสุขภาพดี และเข้มแข็งขึ้น						☐ 81
19) การถ่ายทอดข่าวสารข้อมูลในชุมชน เพื่อช่วยให้ชุมชนได้พัฒนาความรู้เพิ่ม มากขึ้น						☐ 82
20) การร่วมจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียน การสอน ของชุมชน ช่วยให้การจัด การศึกษามีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผลยิ่งขึ้น						☐ 83
21) การร่วมจัดหาสถานที่เหมาะสมสำหรับ กิจกรรมการศึกษา						☐ 84

ตอนที่ 3 (ต่อ)

ความสำเร็จในการบริหารศูนย์ การเรียนรู้ชุมชน	ตรงกับสภาพความเป็นจริง					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
22) การให้บริการสื่อประเภทต่างๆ เพื่อ เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มขึ้น และ เป็นประโยชน์กับผู้เรียนและคนใน ชุมชน						☐ 85
23) มีการศึกษาวิจัย หรือนำผลการวิจัยหรือ ติดตาม ประเมินผลและนำไปใช้						☐ 86

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ด้านการบริหารจัดการ

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน

.....

.....

.....

.....

.....

4. ปัญหา อุปสรรค และแนวทางพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ท่านได้กรุณาตอบแบบสอบถามครบทุกข้อ ทุกตอน

ภาคผนวก ง

สรุปค่าความตรงและค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

สรุปค่าความตรงของข้อคำถาม

ตอนที่ 2 ปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

สัญลักษณ์

+1	หมายถึง	ข้อคำถามนั้นตรงตามเนื้อหาหรือวัตถุประสงค์
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจข้อคำถามนั้นตรงตามเนื้อหาหรือวัตถุประสงค์
-1	หมายถึง	ข้อคำถามนั้นไม่ตรงตามเนื้อหาหรือวัตถุประสงค์

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC	สรุปผล
	1	0	-1		
ด้านกลยุทธ์					
1. การบริหารจัดการ					
1)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
2)	3	1	0	0.75	ใช้ได้
3)	2	2	0	0.50	ใช้ได้
4)	3	0	0	0.75	ใช้ได้
5)	3	0	1	0.50	ใช้ได้
6)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
7)	4	0	0	0.75	ใช้ได้
8)	3	1	0	0.75	ใช้ได้
9)	4	0	0	0.75	ใช้ได้
2. กระบวนการจัดการเรียนรู้					
10)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
11)	3	1	0	0.75	ใช้ได้
12)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
13)	2	2	0	0.50	ใช้ได้
14)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
15)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
16)	3	1	0	0.75	ใช้ได้
17)	4	0	0	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 2 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC	สรุปผล
	1	0	-1		
18)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
19)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
20)	3	0	1	0.50	ใช้ได้
ด้านคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน					
1. บุคลากรมีความรู้					
21)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
22)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
23)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
24)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
25)	3	1	0	0.75	ใช้ได้
26)	3	1	0	0.75	ใช้ได้
27)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
2. ความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ					
28)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
29)	2	0	0	0.50	ใช้ได้
30)	3	1	0	0.75	ใช้ได้
31)	3	1	0	0.75	ใช้ได้
32)	3	0	1	0.50	ใช้ได้
33)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
3. สื่อและวิธีการ					
34)	3	1	0	0.75	ใช้ได้
35)	3	1	0	0.75	ใช้ได้
36)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
37)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
38)	4	0	0	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 2 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC	สรุปผล
	1	0	-1		
39)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
ด้านทรัพยากร					
1. งบประมาณ					
40)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
41)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
42)	3	1	0	0.75	ใช้ได้
43)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
44)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
45)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
2. วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่					
46)	3	1	0	0.75	ใช้ได้
47)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
48)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
49)	3	1	0	0.75	ใช้ได้
50)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
51)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
52)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
53)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
3. บุคลากร					
54)	3	0	1	0.50	ใช้ได้
55)	3	0	1	0.50	ใช้ได้
56)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
57)	3	1	0	0.75	ใช้ได้
58)	3	1	0	0.75	ใช้ได้

ตอนที่ 3 ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC	สรุปผล
	1	0	-1		
ด้านการบริหารจัดการ					
1)	3	1	0	0.75	ใช้ได้
2)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
3)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
4)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
5)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
6)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
7)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
ด้านการจัดการเรียนการสอน					
8)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
9)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
10)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
11)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
12)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
13)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
14)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน					
15)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
16)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
17)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
18)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
19)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
20)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
21)	4	0	0	1.00	ใช้ได้
22)	3	1	0	0.75	ใช้ได้
23)	3	0	1	0.50	ใช้ได้

ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

Reliability

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	25	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	25	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.977	.978	81

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Item Means	3.673	2.880	4.040	1.160	1.403	.052	81
Item Variances	.445	.167	1.190	1.023	7.140	.034	81

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
sm1	293.6800	1002.393	.646	.976
sm2	293.7200	998.877	.609	.976
sm3	293.8400	1000.973	.499	.977
sm4	293.7600	996.190	.528	.977
sm5	293.7200	982.293	.697	.976
sm6	293.5600	1006.590	.302	.977
sm7	293.4400	1005.923	.275	.977
sm8	293.6400	996.240	.574	.976
sm9	293.8400	990.973	.694	.976
sp1	293.5600	993.923	.694	.976
sp2	293.5600	998.923	.554	.976
sp3	293.6400	1004.240	.419	.977
sp4	293.6800	995.393	.576	.976
sp5	293.6400	992.823	.662	.976
sp6	293.7200	1004.043	.451	.977
sp7	293.6800	994.560	.596	.976
sp8	293.8000	998.500	.514	.977
sp9	293.6800	996.143	.625	.976
sp10	293.6000	984.917	.607	.976
sp11	293.6800	988.727	.742	.976
qp1	293.6000	993.583	.509	.977
qp2	293.8000	999.583	.486	.977
qp3	293.6800	1000.643	.581	.976
qp4	293.4800	989.427	.659	.976
qp5	293.7200	994.793	.734	.976
qp6	293.6800	1002.477	.643	.976
qp7	294.0000	1000.250	.504	.977
qa1	293.8800	999.277	.538	.976
qa2	293.8400	981.890	.723	.976
qa3	293.8800	989.610	.720	.976
qa4	293.8000	988.917	.688	.976
qa5	293.6800	993.727	.617	.976
qa6	293.5600	1002.257	.537	.977
qm1	293.8400	998.890	.650	.976
qm2	293.9200	1001.743	.538	.976
qm3	293.8400	1000.640	.593	.976
qm4	293.9600	991.957	.653	.976
qm5	293.8000	988.000	.653	.976
qm6	293.8000	1003.417	.518	.977
rb1	294.1200	987.693	.777	.976
rb2	294.2400	972.023	.677	.976
rb3	294.5200	980.010	.656	.976
rb4	294.6000	981.917	.598	.976
rb5	294.0000	995.000	.647	.976
rb6	294.2400	997.523	.464	.977
rm1	294.1200	994.693	.545	.976
rm2	294.0400	999.957	.418	.977
rm3	294.3200	984.227	.550	.977
rm4	294.4000	996.750	.400	.977
rm5	294.0800	1002.493	.449	.977
rm6	293.7200	1002.793	.381	.977

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
rm7	293.7200	1006.377	.331	.977
rm8	293.9200	996.660	.454	.977
rp1	293.8800	981.110	.733	.976
rp2	293.8400	994.057	.617	.976
rp3	293.6800	988.810	.622	.976
rp4	293.8800	990.693	.631	.976
rp5	293.8400	990.890	.583	.976
m1	294.0000	995.083	.743	.976
m2	293.7600	978.857	.753	.976
m3	293.7200	995.377	.624	.976
m4	293.5200	996.510	.523	.977
m5	293.8000	999.333	.654	.976
m6	293.8800	994.027	.792	.976
m7	293.7600	982.273	.789	.976
s1	293.6800	995.393	.646	.976
s2	294.0800	1001.077	.489	.977
s3	294.0400	1001.623	.469	.977
s4	293.8800	993.943	.686	.976
s5	293.8000	992.750	.661	.976
s6	293.8000	1001.250	.444	.977
s7	293.4800	990.510	.586	.976
c1	293.4800	993.260	.572	.976
c2	293.7600	1001.690	.443	.977
c3	293.6000	987.167	.756	.976
c4	293.6000	981.167	.826	.976
c5	293.6800	1007.977	.299	.977
c6	293.6800	984.227	.778	.976
c7	293.6000	997.750	.501	.977
c8	293.7200	1001.293	.418	.977
c9	293.7200	987.627	.748	.976

ภาคผนวก จ

รายชื่อศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในจังหวัดปทุมธานี จำแนกรายอำเภอ

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ศรช.) หมายถึง ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่อยู่ภายใต้การบริหารงานของ ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ จังหวัดปทุมธานี ที่เป็นสถานที่จัดการศึกษาในระบบ โรงเรียน มีศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ทั้งหมด 7 อำเภอ ได้แก่ ศูนย์บริการ การศึกษาออกโรงเรียนอำเภอเมือง ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอลำลูกกา ศูนย์บริการ การศึกษาออกโรงเรียนอำเภอสามโคก ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอหนองเสือ ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอธัญบุรี ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอคลอง หลวง ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอลาดหลุมแก้ว ซึ่งมีทั้งหมด 76 แห่ง ดังตารางที่ ปรากฏข้างล่างนี้

รายชื่อศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในจังหวัดปทุมธานี จำแนกรายอำเภอ

ที่	อำเภอ	จำนวน ศรช.	รายชื่อ ศรช.	หมายเหตุ
1.	เมือง ปทุมธานี	16 แห่ง	1. ศรช.บางพูน 2. ศรช.บ้านใหม่ 3. ศรช.บางคูวัด 4. ศรช.บางเดื่อ 5. ศรช.บ้านฉาง 6. ศรช.วัดตลาดใต้ 7. ศรช.วัดนาวง 8. ศรช.บางกะดี 9. ศรช.บางปรอก 10. ศรช.บ้านกระแซง 11. ศรช.วัดโคก 12. ศรช.วัดเกริน 13. ศรช.ต.บางกลาง 14. ศรช.บางพุด 15. ศรช.สวนพริกไทย 16. ศรช.วัดโบสถ์	
2.	ลำลูกกา	12 แห่ง	17. ศรช.คลองเจ็ด 18. ศรช.เคชเจริญ 19. ศรช.อบต.ลำลูกกา	

ที่	อำเภอ	จำนวน ศรช.	รายชื่อ ศรช.	หมายเหตุ
3.	สามโลก	8 แห่ง	20. ศรช.ศูนย์พัฒนาอาชีพลาดสวาย 21. ศรช.เทศบาลคูคต 22. ศรช.เคหะประชุมราษฎร์ 23. ศรช.อบต.บึงคอกไห 24. ศรช.ชุมชนซอยวิเชียร 25. ศรช.วัดมงคลรัสมิ์ 26. ศรช.ฟ้าครามนคร 27. ศรช.อบต.ลาดสวาย 28. ศรช.วัดราษฎร์ศรีธาราม 29. ศรช.เชียงรากใหญ่ 30. ศรช.บางโพธิ์เหนือ 31. ศรช.เชียงรากน้อย 32. ศรช.บางกระบือ 33. ศรช.ต.สามโลก 34. ศรช.ต.คลองควาย 35. ศรช.ท้ายเกาะ	
4.	หนองเสือ	7 แห่ง	36. ศรช.วัดบางเตยนอก 37. ศรช.หนองสามวัง 38. ศรช.วัดนพรัตน์ 39. ศรช.บ้านซำอ้อ 40. ศรช.วัดแสงมณี 41. ศรช.ศาลาครุ 42. ศรช.บึงกาสาม	
5.	ธัญบุรี	14 แห่ง	43. ศรช.อบต.บึงบอน 44. ศรช.เคหะชุมชนรังสิต 45. ศรช.วัดเขียนเขต 46. ศรช.วัดสระบัว 47. ศรช.วัดนาบุญ 48. ศรช.รังสิต	

ที่	อำเภอ	จำนวน ศรช.	รายชื่อ ศรช.	หมายเหตุ
6.	คลองหลวง	14 แห่ง	49. ศรช.วัดพิชิตปิตยาราม 50. ศรช.บึงน้ำรักษ์ 51. ศรช.มัธยมเราะห่มครศรี 52. ศรช.บึงยี่โถ 53. ศรช.วัดจันทรสุนทร 54. ศรช.วัดชุมแก้ว 55. ศรช.รร.ทิพพาการฯ 56. ศรช.วัดอภัยการาม 57. ศรช.วัดมุจลินคาราม 58. ศรช.วัดเกิดการอุดม 59. ศรช.ตำบลคลองสาม 60. ศรช.วัดเพิ่มทาน 61. ศรช.วัดกลางคลองสาม 62. ศรช.วัดผลาหาร 63. ศรช.สถาบันศวันอาทิตย์ 64. ศรช.ชุมชนการเคหะ 65. ศรช.วัดคลองสอง 66. ศรช.เอื้ออาทรคลองสาม 67. ศรช.เคหะแก่นิมิต 68. ศรช.บ้านปทุมพัฒนา 69. ศรช.อบต.คลองห้า 70. ศรช.เอื้ออาทรคลองห้า	
7.	ลาดหลุม แก้ว	5 แห่ง	71. ศรช.ถ้ำสนุ่น 72. ศรช.ระแหง (อาคาร สปอ.ลาดหลุมแก้วเดิม) 73. ศรช.คูขวาง 74. ศรช.อบต.ระแหง 75. ศรช.คูบางหลวง 76. ศรช.คลองพระอุดม	

ตารางที่ 2.1 รายชื่อศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในจังหวัดปทุมธานี จำแนกรายอำเภอ
(เอกสารอัดสำเนา ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี 2550)

ภาคผนวก ฉ

ตารางแสดงค่าสหสัมพันธ์รายคู่

ค่าสหสัมพันธ์ภายในเป็นรายคู่ปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี

ปัจจัยการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี (X)		(X_1)	(X_2)	(X_{11})	(X_{22})	(X_{23})	(X_3)	(X_{31})	(X_{32})	(X_{33})
1. ด้านกลยุทธ์ (X ₁)		1.000	0.947*	0.949*	0.836*	0.775*	0.763*	0.738*	0.628*	0.586*
1.1 การบริหารจัดการ (X ₁₁)		0.947*	1.000	0.797*	0.777*	0.697*	0.718*	0.701*	0.548*	0.532*
1.2 กระบวนการจัดการเรียนรู้ (X ₁₂)		0.949*	0.797*	1.000	0.806*	0.771*	0.729*	0.699*	0.641*	0.578*
2. ด้านคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน (X ₂)		0.836*	0.777*	0.806*	1.000	0.913*	0.913*	0.897*	0.702*	0.671*
2.1 ความรู้ของบุคลากร (X ₂₁)		0.775*	0.697*	0.771*	0.913*	1.000	0.796*	0.704*	0.605*	0.639*
2.2 ความสามารถของบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ (X ₂₂)		0.763*	0.718*	0.729*	0.913*	0.796*	1.000	0.708*	0.592*	0.600*
2.3 สื่อและวิธีการ (X ₂₃)		0.738*	0.701*	0.699*	0.897*	0.704*	0.708*	1.000	0.716*	0.589*
3. ด้านทรัพยากร (X ₃)		0.628*	0.600*	0.665*	0.759*	0.684*	0.661*	0.716*	1.000	0.891*
3.1 งบประมาณ (X ₃₁)		0.628*	0.548*	0.641*	0.702*	0.605*	0.592*	0.704*	0.898*	0.678*
3.2 วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (X ₃₂)		0.594*	0.544*	0.582*	0.682*	0.607*	0.596*	0.647*	0.917*	0.724*
3.3 บุคลากร (X ₃₃)		0.586*	0.532*	0.578*	0.671*	0.639*	0.600*	0.589*	0.678*	1.000

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.01

ค่าสหสัมพันธ์ภายในเป็นรายคู่ระหว่างความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี

ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี (Y)		ความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี (Y)	
ในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี (Y)		ด้านการจัดการเรียนการสอน (Y ₁)	ด้านการจัดการเรียนการสอน (Y ₂)
ด้านการบริหารจัดการ (Y ₁)	1.000	.832*	.844*
ด้านการจัดการเรียนการสอน (Y ₂)	.832*	1.000	.807*
ด้านการทำงานร่วมกับชุมชน (Y ₃)	.844*	.807*	1.000

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.01

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวสุพัตรา เทียบเทียม
วัน เดือน ปีเกิด	17 พฤษภาคม 2521
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
ประวัติการศึกษา	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี มหาวิทยาลัยรังสิต พ.ศ.2542
สถานที่ทำงาน	มูลนิธิความหวังของชาวไทย กทม.
ตำแหน่ง	ผู้ประสานงานภาคกลาง